

അറബ് ഹുതുലു അൽ-റുബാഇ

(ഉസ്താദിൻ വിശ്വാസ പദ്മിൻ വിശ്വസ)

തതാ

ഇതമിമദ് മിൻ കാലിൻ അൽ ഹനേമിൻ

കിംതരേൻ

അമുഅറുറാ ഇതമിമദ് ഇക്കേമിൻ

شرح أصول الإيمان

تأليف فضيلة الشيخ

محمد بن صالح العثيمين رحمه الله

ترجمه

أبو شاعره محمد حسين

مكتب الدعوة بحى الروضة

The Cooperative Office For Call & Guidance to Communities at Rawdah Area
Under the Supervision of Ministry of Islamic Affairs and Endowment
and Call and Guidance - Riyadh - Rawdah

4922422 - fax 4970561 E-mail: mrawdah@hotmail.com P.O.Box 87299 Riyadh 11642

شرح أصول الإيمان

تأليف - فضيلة الشيخ - محمد بن صالح العثيمين (رحمه الله)

ඉරහි උතුල් අල්-ඊමාන්

(ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධති විග්‍රහය)

ترجمه - أبو شاعره محمد حسين

مكتب الدعوة بحمي الروضة

කතෘ

මුහම්මද් ඩින් සාලිහ් අල් උතෙමින්

සිංහලෙන්

අබුසාඉරා මුහම්මද් හුසෙයින්

කැඳවීමේ හා මහපෙත්වීමේ සහයෝගී කාර්යාලය,
අල්-රව්දා සමාජ ජ්‍යෙෂ්ඨ - රියාද්,
සවිදි අරාබියාව. ☎ 4922422.

ح المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالروضة ، ١٤٢٥ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

العثيمين ، محمد بن صالح

شرح أصول الإيمان / محمد بن صالح العثيمين -
الرياض ، ١٤٢٥ هـ .

١١٦ ص ١٢ × ١٧ سم

ردمك : ١ - ٢ - ٩٥٣٩ - ٩٩٦٠

(النص باللغة السنهالية)

أ - العنوان

١ - الإيمان (الإسلام)

١٤٢٥ / ٢٤٦٠

ديوي ٢٤٠

رقم الايداع : ١٤٢٥ / ٢٤٦٠

ردمك : ١ - ٢ - ٩٥٣٩ - ٩٩٦٠

بسم الله الرحمن الرحيم

පෙරවදන

මහා කාරුණික අනිදයාන්විත අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන්
إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن
سيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له وأشهد
أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمدا عبده ورسوله، صلى
الله عليه وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين .

පැසසුම් සියල්ල සර්වබල අල්ලාහ්ට හිමිය. ඔහු ප්‍රශංසා
කර ඔහුගෙන්ම සහාය පතමු. අපගේ පාපයන් හට
ඔහුගෙන්ම පවසමා අයැදිමු. පව හා නින්දිත ක්‍රියාවන්
හට ලක් නොවී සිටීමටද, ඔහුගෙන්ම ආරක්ෂා පතමු.
අල්ලාහ් පෙත්වන යහමග කවරෙකු හට ලැබෙන්නේද,
ඔහු නොමග යැවීමට කිසිවෙකු නැත. එමෙන්ම
අල්ලාහ්ගේ යහමග කවරෙකු හට ලැබෙන්නේද, ඒ
නැතැත්තා යහමග යැවීමට කිසිවෙකුට නොහැකිය. තවද,
නැමදීමට සුදුසු දෙවියා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නැති
බවද, මුහම්මද් තුමා අල්ලාහ්ගේ කීකරු අනවැසියා සහ
අවසාන වක්තෘ වරයා බවත් සාක්ෂි දරමි. අප අවසාන
වක්තෘ මුහම්මද් තබි තුමාටත්, එතුමාගේ උතුම්වූ පවුලේ
සාමාජිකයන්ටත්, එතුමාගේ අසහාය හිතමිතුරන්ටත්,
පරමාන්ත දිනය දක්වා යහමග යොමු අනුගාමිකයන්ටත්
ගෞරවය හා සමාදානය සදා අත්වෙවා!

තවහිද් තම ඒකදේවවාද ධර්මයේ දැනුම සියලු දැනුමක්ව වඩා ප්‍රධානවේ. මන්දයත් සර්ව බලධාරී අල්ලාහ්ගේ නාමයත්, ගුණාංගයත් සහ මහුගේ අතවාසියත් මහු වෙනුවෙන් අතලස්ව ඉටු කළයුතු යුතුකම වැනි දේවල්හි අවබෝධයක් තිරසාර ලෙස ලබා දෙයි. මෙම උත්කෘෂ්ට දැනුම හැදෑරීම මුස්ලිම් සියලු දෙනාගේ පරම යුතුකම වේ.

ඒ හැර මෙම තවහිද් තම ඒකදේවවාද දැනුම වනාහී අල්ලාහ් වෙත මහුගේ අතවාසියත් යුහුසුලුව ගො කරත්තාවූ මාවතෙහි දොරටුව සහ මහුගේ අද්විතීය ෂරීඅත් තිහි මාලාවන්හි මුඛය දැනුමද වේ.

එහෙයින් ලොවෙහි පහළවූ සියලු වක්තෘවරු අල්ලාහ්ගේ ඒකීයභාවය කෙරෙහි ඒකමතික වී ඒ කෙරෙහි කැඳවුහ.

﴿وما أرسلنا من قبلك من رسول إلا نوحي إليه أنه لا إله إلا أنا فاعبدون﴾

(නබි තුමනි) ඔබට පෙර අප විසින් ‘සැබැවින්ම (වැඳීමට සුදුසු දෙවියා) මා හැර අන් (සත්‍ය දෙවි) කෙනෙකු නැත, එහෙයින් මා පමණක් වඳින්න’ යනුවෙන් දේව හෙළි දරව පහළ නොකර පිටත් කළ කිසිදු වක්තෘ වරයෙකු මිහිපිට සිටියේ නැත. (21 : 25)

තවද, සර්ව බල අල්ලාහ්, මහුගේ උධාරතර කේවලත්වය කෙරෙහි තමාම සාක්ෂි දරයි. ඒ හා අල්ලාහ්ගේ මලාඉකාවරු (සුරදුන්යත්) සහ (ආගමික දැනුම ඇති) පව්වරුද සර්ව බල අල්ලාහ්ගේ මහානුභාව කේවලත්වය කෙරෙහි සාක්ෂි දරමින් සිටී.

﴿ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾

(නබි තුමනි, 'සැබැවින්ම ඔහු හැර වැදීමට සුදුසු (අන්) දෙවි කෙනෙකු නැතැයි අල්ලාහ්ද, (එසේම) මලාඉකාවරු සහ (ඉස්ලාම්) පඬිවරුද යුක්තියෙහි නිරත වෙමින් සාක්ෂි දරයි. ඔහු (අල්ලාහ්) හැර වැදීමට සුදුසු අන් දෙවියෙකු නැත. ඔහු සර්ව බලසම්පන්න සර්වඥානායා වේ.
(අල්කුර්ආන් 3 : 18)

මෙවැනි අතිමහත් සම්භාවණීය ජීවිතභාවය ගැන වූ දැනුම හැදෑරීම, ඒ කෙරෙහි විශ්වාස තැබීම සහ ඒවා අනුන් හට ඉගැන්වීම සෑම මුස්ලිම් කෙනෙකු කෙරෙහිම අනිවාර්යය වේ. එසේ අධ්‍යයනය කිරීමෙන් විනා අන් කුමයකින් මුස්ලිම් වරයෙකු තම ආගමෙහි යෙහෙත් ස්ථිරව නිරත විය නොහැකිය. තවද, මෙම දැනුම හැදෑරීමෙන් එක්සිත්ව නිදහසෙන් තෘප්තිමත්ව ඉස්ලාම් ආගම පිළිපැදීමටද, එහි උපරිම ප්‍රතිඵලය ලබාගැනීමටද හැකි වන්නේය.

සියල්ල දන්නේ අල්ලාහ් දෙවිදු පමණි

දිකුල් ඉස්ලාම්

සර්ව බල සර්ව ඥාන දෙවියා අල්ලාහ්, අවසාන වක්තෘ වරයා වූ මුහම්මද් නබි තුමා කුමණ ආගමක් ප්‍රචාරය කිරීම සඳහා අනුමත කරන ලද්දේද, එය ඉස්ලාම් ආගම වේ. අල්ලාහ් එමගින් ලෙවෙහි වූ අත් සියලු ව්‍යාප්ත හා සාවද්‍ය ආගම් තිමාවට පත්කරමින් තම අතවැසියන් හට ඒ ඉස්ලාම් ආගම පරිපූර්ණ කළේය. එමගින් සියලු දයාදයන් හා වරප්‍රසාදයන්ද මිනිසාට සම්පූර්ණයෙන් පිරිනමා, එය ආදර්ශයක් හා සරල මාර්ගෝපදේශයක් ලෙසද පුද කළේය. එහෙයින් අල්ලාහ් විසින්ම අනුමත කරන ලද ඒ දීන්¹ (ඉස්ලාම් ආගම) හැර, අන් කිසිදු ආගමක් අල්ලාහ් කිසිවිටෙක කිසිවෙකුගෙන් අනුමත නොකරන්නේය.

එය සනාථ කරමින් අල්කූර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّمَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ﴾
 (මනුෂ්‍යයින්) මුහම්මද් තුමා ඔබගේ පිරිමින්ගෙන් කිසිවෙකුගේ පියා නොවන්නේය. නමුත් ඔහු ඔබගේ අල්ලාහ්ගේ වක්තෘ වරයා සහ නබිවරුන්ගේ අවසානයාද වේ. (33 : 40)

¹ දීන් යන අරුති වචනය ආගම, ලබ්ධිය සහ භක්තිය (Religion) වැනි අයුරු ඔබ්දකෝමල පරිවර්තනය කර ඇත. නමුත්, එහි නියම තේරුම වන්නේ මිනිස් ජීවිතයට පලවූ සහ මෙලොවට අවශ්‍ය සියලු සොහොනු උපදෙස් හා නීතිරීතින් අල්ලාහ් විසින් පහළ කළේ දීන් මගිනි. දීන් මිනිස් දිවි පැවැත්මට අවශ්‍ය සියලු අවස්ථාවන් හා ස්වභාවයන් නොඅඩුව පරිපූර්ණ කරන්නේය.

තවද පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿اليوم أكملت لكم دينكم وأتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الإسلام ديناً﴾

අද දින බෙට බෙගේ දින් (ආගම) සම්පූර්ණ කළෙමි.
මාගේ ආශීර්වාදයන්ද බෙ වෙන පරිපූර්ණ කළෙමි. තවද,
ඉස්ලාම් බෙගේ දින් (සම්පූර්ණ ආගම මාර්ගය) වශයෙන්
අනුමත කර ගනිමි. (අල්කුර්ආන් 5 : 3)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ පවසයි:

﴿إن الدين عند الله الإسلام﴾

අල්ලාහ් වෙත අනුමතවූ එකම දින් (ආගම) ඉස්ලාම්
පමණයි. (අල්කුර්ආන් 3 : 19)

﴿ومن يبتغ غير الإسلام ديناً فلن يقبل منه وهو في الآخرة من
الخسرين﴾

යමෙකු ඉස්ලාම් නොවන දෙයක් ආගමක් වශයෙන්
අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, එය ඔහු වෙතින් කිසිසේත්
පිළිගනු නොලැබේ. තවද, හෙතෙම අවසාන (පරමාන්ත
දින)යේ නෂ්ට (අපායට නියමිත)යෙකු බවට පත්
වන්නේය. (අල්කුර්ආන් 3 : 85)

මෙම ආගම වැළඳ ඒ අනුව සිතැඟිව අල්ලාහ්ට
කීකරු අතවැසියෙකු ලෙස ජීවත්වන ලෙස සියළු දෙනා
කෙරෙහි බල කර ඇත.

මුහම්මද් තුමා අමතා සර්ව බල අල්ලාහ් පරිශුද්ධවූ
අල්කුර්ආනයේ මෙසේ පවසයි:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمَّا نُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيُّ الْأُمِّيَّ الَّذِي
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبَعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾

(නබිතුමනි!) පවසනු මැනව! ‘මනුෂ්‍යයනි, අහස් සහ
පොලොවෙහි ආධිපත්‍යයා වූ අල්ලාහ්, මා බෙ (මිනිසා)
වෙනුවෙන් වක්තෘවරයෙකු ලෙස පත්කර ඇත. ඔහු හැර
වැරදීමට අන් සුදුස්සෙකු නැත. උපත සහ විපත සලස්
වන්නේ ඔහුය. එහෙයින් අල්ලාහ් සහ ඔහුගේ ලිවීමට හා
කියවීමට නොදත් වක්තෘවරයා කෙරෙහි විශ්වාස කරනු
මැනව! ඔහු (මුහම්මද් තුමා), අල්ලාහ් සහ ඔහුගේ
වචන කෙරෙහි විශ්වාස තබයි. එහෙයින් බෙ යහමග
යනුවස් ඔහු අනුගමනය කරනු මැනව! (7 : 158)

අබු හුරෙයිරා තුමා හෙළි කළ හදිසයක් මෙසේය:

මුහම්මද් තුමා මෙසේ දෙසුහ: මාගේ ප්‍රාණය කාගේ
අතෙහි වෙදෝ, ඒ අල්ලාහ් මන දිවුරා කියමි, මෙම
සමාජයේ කෙනෙකු හෙතෙම සුදෙව්වෙකු හෝ වෙවා
ක්‍රිස්තියානියෙකු හෝ වෙවා ඔහු මා ගැනවූ පුවතට
සවන්දීමෙන් පසු, මා මගින් ඉදිරිපත්වූ සුභ පණිවුඩය
පිළිනොගෙන මිය යන්නේ නම් ඔහු තිරයේ කෙනෙකු
මිස අන් කෙනෙකු නොවන්නෙය. (ග්‍රන්ථය : මුස්ලිම්)

වක්තෘ මුහම්මද් තුමා කෙරෙහි විශ්වාසය

මුහම්මද් තුමා කෙරෙහි සහ එතුමා ප්‍රචාරය කළ පද්ධර්ම දේ කෙරෙහිද මුලුහදින් විශ්වාස කිරීම මෙයින් අදහස් කෙරේ. එමෙන්ම, එය හිතෙහිම පිළිගෙන එතුමාගේ අනුශාසනානුකූලව පිවත්වීමද වේ. එහෙයින් එතුමාගේ පියාගේ සහෝදරයෙකු වන අබ්බාලිති, එතුමා විසින් ප්‍රචාරය කරන ලද ආගම සත්‍ය හා දිව්‍යමය ආගමක් ලෙස අවබෝධ කරගෙන සිටියද, එය විශ්වාස කර නොපිළිගත් හෙයින් ඔහු විශ්වාසවන්තයින්ගේ සන්නයෙහිලා සැළකිය නොකැකිය.

ඉස්ලාම් ආගම මෙයට පෙර පහළවූ ආගම්වල සඳහන් වූ සත්‍ය විශේෂ ලක්ෂණ සහ සුභසිද්ධීන් සියල්ල අන්තර් ගතවූ ආගමක් වේ. එමෙන්ම මෙම ඉස්ලාම් ආගම හේදයෙන් තොර සියලු දෙනත් හට මිඛිත කාලෝචිත ආගමක් නිසා එය අනෙකුත් ආගම්වලට වඩා විශේෂත්වයක් ලබන්නේය.

දහම පහළ කිරීම ගැන අල්ලාහ් දෙවිදු මුහම්මද් තබා තුමා අමතා පරිශුද්ධ අල්කුර්ආනයේ මෙසේ පවසයි :

﴿وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ﴾

තවද, (නබි තුමන් සම්පූර්ණයෙන්ම) සත්‍යයෙන් හෙබි මෙම දහම අප ඔබ වෙත පහළ කළෙමු. මෙ එයට පෙරවූ ශුද්ධ ග්‍රන්ථන්හි ශේෂවූ වැදගත් (සත්‍ය) කරුණු හට අනුකූලතා දක්වමින් ඒවා ආරක්ෂා කරන්නේය.

(අල්කුර්ආන් 5 : 48)

ඉස්ලාම් ආගම සියලු සමාජයන් හට සුදුසු කාලෝචිත ආගමක් යන්නෙහි තේරුම, ඒ ආගම නිසිලෙස පිළිපැදීම කෙරෙහි කිසිකලෙක කිසිවෙකු හට කිසිදු අපහසුතක හෝ පීඩාවක් හෝ නොවී මිනිසාගේ සුහසිද්ධීන්ට කිසිසේත් හරස් නොවන නිසාය. මෙහි අදහස සමහර අයගේ අමුලික අදහස් සේ, මෙම සත්‍ය ආගම කවදත් සියලු සමාජයන්හි සැමගේ බලයට යටත් වුවක්ද නොවේ.

මෙම ආගම එය විධිමත්ව පිළිපදින්නන් හට පිටුවහල වීමටද, ඒ අය අනුන්ට වඩා සමාධිමත් ලෙස ඉස්මතුවීම කෙරෙහිද සර්ව බලධාරී වූ අල්ලාහ් පොරොන්දු වී ඇත.

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾

මිසිදිවුවන් (එය) පිළිකුල් කළද, මෙම (සත්‍ය) ආගම අන් සැම දහමක් අහිබවීම පිණිස (අල්ලාහ්) ඔහු (මුහම්මද් තුමා) තුමාගේ වක්තෘවරයා යහමග සහ නමාගේ සත්‍ය වූ ආගම කෙරෙහි පිටත් කළේය. (අල්කුර්ආන් 61 : 9)

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾

(මිනිසුනේ,) ඔබලගෙන් අල්ලාහ් විශ්වාස කර කුසල් කරීමෙන් කරනා අය වෙද, ඔවුන්ට පෙරවූ සමාජයේ අය අධිපතිවරු කළා සේ නිසැකයෙන්ම ඔවුන් හටද මිහිපිට

අධිපතිවරු කරනා බවත්, අල්ලාහ් ඔවුන් වෙනුවෙන් ස්ථාපිත
 ආගමෙහි, සැබැවින්ම ස්ථිර කරනා බවත්, ඔවුන්ගේ බිය
 සැක දුරුකර අභය දෙන බවත් සර්ව බලධාරී අල්ලාහ්
 පිළින දුන්නේය. ඔවුන් මා හට ආදේශයන් නොකර මා
 වැඩිතු ඇත. මින් ඔහු (මා හට බෙහෙවින්) ආදේශ
 කරන්නේ කවරෙක්ද, සැබැවින්ම ඔවුන් (අල්ලාහ්ගේ අණ
 නොපිළිපදිනා) දුදනත් වෙ. (අල්කුර්ආන් 24 : 55)

ඉස්ලාම් ආගම යනු අද්විතීය ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් රාශියක්
 සහ ෂරීෆා (අල්ලාහ් විසින් විධානය කරන ලද පරමාදි
 පත්‍යවූ නීතිමාලා) වත් වලින් සර්ව සමපූර්ණවූ එකකි.

ඒවායෙන් සමහරක් මෙසේය:

1. ඒකදේවවාදය තහවුරු කර, දෙවියන් හට ආදේශ
 කිරීම වළක්වන්නේය.
2. සත්‍ය පමණක් පැවසීම කෙරෙහි අණ කර,
 මුසාවාදයෙන් ඇත් කරන්නේය.
3. යුක්තිය කෙරෙහි අමනා, අයුක්තිය තුරන් කරයි.
4. විශ්වාසය හා සාමූහික එකඟතාවය සනාථ කර,
 විශ්වාස කඩකර දෝහිකම කිරීම වළකන්නේය.
5. පොරොන්දු ඒ ආකාරයෙන්ම ඉටුකර, දුන්
 පොරොන්දු කඩ කිරීම වළක්වන්නේය.
6. දෙමාපියන් හට අවශ්‍ය යුතුකම් ඉටුකර, ඔවුන්
 නොසලකා හැරීම වළක්වන්නේය.
7. තැදැයන් හා එකමුතුව පීවත්වීම කෙරෙහි අණ කර
 ඔවුන් කෙරෙහි ඇත්වී පීවත්වීමෙන් වළක්වන්නේය.

8. අසල්වැසියා සමග සාමයෙන් හා සහයෝගයෙන් ජීවත්වී ඔවුන් අසමගිකම් ඇතිකර ගැනීමෙන් වළක් වන්නේය.

සැකෙවින් පවසනවානම්, ඉස්ලාම් දහම ගිණිට සම්පන්න අංගසම්පූර්ණ විනයත්වයක් රකින ලෙස පවසමින් දුෂ්ට හා අනෙකුත් නොමනා ක්‍රියාවන් සියල්ලන්ගෙන් වළකී සිටින ලෙස අනතුරු අගවයි. තවද, සියලු කුසල් කර්මයන් කෙරෙහි අමනා අකුසල් කර්මයන්ගෙන් ඉවත් වන ලෙසද තරයේ කියා සිටී. (කෙටියෙන් පවසනවානම් ඉස්ලාම් දහම සර්වසාක්ෂි විනයගරුක හා අධ්‍යාත්මික ජීවිතයක් කෙරෙහි මිනිසා අමතන්නේය)

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

සැලැවින්නම අල්ලාහ් යුක්තිය ඉටුකරන ලෙසත්, කුසල් කර්මයන්හි යෙදෙන ලෙසත් (ද්‍රව්‍ය මගින්) නෑදෑයින් හට උදව් කරන ලෙසත් (මන හට) අණ කරයි. තවද දුෂ්ණ හා වැරදි ක්‍රියාවන්ගෙන් (මන) වළක්වයි. මේවා මන අවබෝධ කර පරෙස්සම් වීම පිණිස අල්ලාහ් මන හට උපදෙස් දෙයි. (අල්කුර්ආන් 16 : 90)

ඉස්ලාමිහි මූලික කුසල

අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු උමර් තුමා වගින් හෙළිවූ හදිසයක් වගින් ඉස්ලාමිහි මූලික සුකුකම් පහක් බව පැහැදිලිවේ.
 بني الإسلام على خمس شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمدا عبده ورسوله وإقام الصلاة وإيتاء الزكاة وصيام رمضان والحج .

ඉස්ලාමිහි මූලික කුසල පහ මෙසේ වේ.

1. ‘අෂ්හදු අල්ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් වඅෂ්හදු අන්ත මුහම්මදත් අබ්දුහු වරසුලුහු’ යනුවෙන් ප්‍රකාශ කර සාක්ෂි දැරීම වේ. (එනම් ‘වැදීමට සුදුසු දෙවියා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නැත. තවද, මුහම්මද් (සල්) තුමා අල්ලාහ්ගේ දාසයෙකු සහ අවසාන වත්තාවරයාද වේ.)
2. සලාත් (දෙදිනක නැමදුම) හි අඛණ්ඩව නිරත වීම.
3. සකාත් නම් දුගී බද්ද ගෙවීම.
4. රමලාන් මාසයේ සවම් නම් උපවාසයෙහි යෙදීම.
5. හජ් කර්තව්‍යය ඉටු කිරීම.

‘හජ් කිරීම, (පසුව) රමලාන් මාසයේ උපවාසයෙහි යෙදීම යන (අනු) පිළිවෙලින්ද?’ යනුවෙන් කෙතෙකු විමසූ කළ, ‘නැත. රමසාන් මාසයේ උපවාසයෙහි යෙදීම සහ හජ් කිරීම’ යනුවෙන් මුහම්මද් තුමා පවසනු මෙ අසා ඇත්තෙමි’ යි ඉබ්නු උමර් තුමා පැවසූහ.

(ග්‍රන්ථ : බුහාරි සහ මුස්ලිම්)

වැදිමට සුදුසු දෙවියා අල්ලාත් හැර අන් දෙවියෙකු නැත. තවද, මුහම්මද් තබ්තුමා අල්ලාත්ගේ දාසයා සහ අවසාන වක්තාවරයාද වෙ යනුවෙන් සාකෂි දැරීම:

මෙය ස්ථිර විශ්වාසයක පදනම වේ. මෙම වදන් පෙළ තිරසරව ප්‍රකාශ කරන්නා, ඔහුගේ ස්ථිරතාවය නිසා එය සියලුම දුටුවෙකු සේ වන්නේය. සාකෂි දරන කරුණු එකට අධික වුවද, දිවුරුම එක් ප්‍රකාශයකින් සීමා කිරීමට හේතු:

1. වක්තා මුහම්මද් තුමා සර්ව බලධාරී අල්ලාත් වෙතින් ලබා ගන්නා දිව්‍යමය පණිවුඩය රැගෙන ප්‍රකාශ කරන්නෙකි. ඔහු අල්ලාත්ගේ කීකරු අතවැසියෙකු හා වක්තාවරයෙකුද වෙ යනුවෙන් වදන් මගින් තිරසරව සාකෂි දැරීම 'ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාත්' යනුවෙන් සාකෂි දැරීමෙහි පරිපූරණත්වය වේ.

2. ක්‍රියාවන් විධිමත් වීමට හා ඒවා පිළිගැනීමටද මෙම සාකෂි දෙක පදනම වේ. යම් කරුණක් විධිමත් වීම සහ පිළිගැනීම කරුණු දෙකක් මත රඳා පවතී.

අ. සෑම කාර්යයක්ම අල්ලාත් වෙනුවෙන් පමණක් ඉටුකිරීම
ආ. එම කාර්යයන් සඳහා තබ් තුමා ආදර්ශයට ගැනීම.

යමෙකු අල්ලාත් උදෙසා පමණක් සියලු කාර්යයන් ඉටු කිරීමේදී 'වැදිමට සුදුසු අල්ලාත් හැර අන් කෙනෙකු නැත' යන්නාවූ සාකෂිය ස්ථිර වන්නේය.

සියලු කටයුත්තන් වෙනුවෙන් මුහම්මද් තුමා ආදර්ශයට ගැනීමෙන් එතුමා අල්ලාත්ගේ දාසයා සහ අවසාන වක්තා වරයාද වෙ යන සාකෂියද ස්ථිර වේ.

ඒ ඒකියවාද සාක්ෂි දැරීමෙහි ඇති ප්‍රතිඵල:

නිර්මාණයන් හට යටත් වී සිරස නොනැමීම කෙරෙහි සහ වත්තාවරුන් හැර අන් අය ආදර්ශයට ගැනීම වෙනත් සිත සහ භාගීම් නිදහස්වීම ඒකියවාදයේ ප්‍රධාන තේමාවන්ගෙන් එකක් වේ.

2. දෛනික සලාත් (නැමදුම) අඛණ්ඩව ඉටු කිරීම:

නැමදුම ක්‍රමවත්ව, වෙලාවත් පැහැර නොහැර නියමාකාරයෙන් ඒ ඒ වෙලාවන්හි ඉටුකිරීමෙන් අල්ලාහිට කිකරුවීම.

සලාත් නිසිලෙස ඉටුකිරීමෙන් ඇතිවන ප්‍රතිඵල:

සිතට සැනසීම, දෙනුවන් පිනවීම, ලැජ්ජා සහගත සහ අශීලාචාර ගතිවලින් මිදීම වැනි කාර්යයන් වේ.

3. සකාත් (දුගී බද්ද) නිසියාකාරව ගෙවීම:

සකාත් ගෙවීමට අනුමතවූ ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් ගෙවීමට නියමවූ ප්‍රමාණය සුදුස්සන්ට ගෙවීම මගින් අල්ලාහිට කිකරුවීම.

සකාත් නිසි ලෙස ගෙවීමෙන් ඇතිවන ප්‍රතිඵල:

මසුරුකම හා තණ්හාව වැනි අධම ගුණයන්ගෙන් සිත පිරිසිදු කිරීම සහ ඉස්ලාම්හි හා මුස්ලිම්වරුන්ගේ සහේතුක උවමනාවන් ඉටුකිරීම.

4. රමලාත් මාසයේ සවම් (උපවාස ශීලය)හි යෙදීම.

රමලාත් මාසයේ උපවාස ශීලය රැක දිවා කාලයේ එය නිෂ්ප්‍රභා කරන කාර්යයන්ගෙන් වැළකී සිට අල්ලාහිට කිකරු වීම.

උපවාස ශීලය රැකීමෙන් ඇති ප්‍රතිඵල:

අල්ලාහ්ගේ තෘප්තිය පතා තමා ඇලුම් කරන දේ වෙතින් මද වෙලාවකට හෝ ඉවත්වී සිටීම.

5. හජ් කටයුත්ත ඉටුකිරීම පිණිස මක්කාහි අධාල සුද්ධස්ථානයන් වෙත යෑමෙන් අල්ලාහ්ට කීකරු වීම.

හජ් කටයුත්ත ඉටුකිරීමෙහිලා ඇති ප්‍රතිඵල :

අල්ලාහ් කෙරෙහිවූ බැතිසුත්භාවය නිසා මුදල් වියදම හා කායික වෙහෙසද දරා සිත අල්ලාහ් කෙරෙහි මුලුමනින්ම යොමු කිරීම වේ. මෙම හේතුවෙන් කෙනෙකුගේ සෘජු හජ් මෙහෙයුම පිහාද් ෆිසබ්ලිල්ලාහ් (අල්ලාහ්ගේ මාවතෙහි සටන කිරීම වෙනුවෙන් පරිශ්‍රමය වීම) බවට පත්වේ.

පෙර සඳහන් වූයේ ඉස්ලාම්හි සමහර මූලික යුතුකම්හි සාමාන්‍ය ප්‍රතිඵල වේ. අප සඳහන් නොකළ බොහෝ ප්‍රතිඵලද ඒවායේ වේ. ඒවා මෙම සමාජය ඉස්ලාමීය සමාජයක් ලෙස සහ සත්‍ය කෙරෙහි අල්ලාහ්ට කීකරු විය හැකි යුක්තිගරුකව ජනයන් ආශ්‍රය කළ හැකි විනිත සමාජයක් ලෙස ගොඩ නගන්නේය.

මේ හැරෙන්නට ඉස්ලාම් පවසන අනෙකුත් යුතුකම් යහපත් වන්නේ ඉස්ලාමීය නීතිමාලාවන් වන ෂරීඅත් නීතින් ඉටුකරන සෘජුභාවය මත වේ. තවද, සමාජයක් විනයගරුක උසස් සමාජයක් ලෙස හැඩගැසෙන්නට නම් එහි නීතිමාලාවන් හා කොන්දේසි ව්‍යාකූල් සහිත නොවිය යුතුය. එහි නීතිරීතින් ආරක්ෂා වන තරමට ඒ ඒ සමාජ උසස් සමාජ ලෙස පිළිගනු ලබනු ඇත.

මතු සඳහන් අල්ලාහ්ගේ වැඩි වයස සනාථ කරයි:

﴿ولو أن أهل القرى آمنوا واتقوا لفتحنا عليهم بركات من السماء

والأرض ولكن كذبوا فأخذناهم بما كانوا يكسبون﴾

﴿أفأمن أهل القرى أن يأتيهم بأسنا بياتا وهم نائمون﴾

﴿أو أمن أهل القرى أن يأتيهم بأسنا ضحى وهم يلعبون﴾

﴿أفأمنوا مكر الله فلا يأمن مكر الله إلا القوم الخاسرون﴾

නවද, ඒ ගම් වැසියන් විශ්වාස කර (අල්ලාහ්ට) කිසිවක් වුවානම්, ඔවුන් වෙනුවෙන් අහස් සහ පොලොවෙහි වූ සුවිකාශාගාරයන් (හි දොරටු) විවෘත කර ඇත්තෙහි. නමුත් ඔවුන් (නඛ්වරු අවිශ්වාස කර) ප්‍රතිකේෂය කළහ. එමනිසා ඔවුන් උපයාගත් (පාප කර්ම) දේ මගින් අප ඔවුන් (අඬුවම මගින්) අල්ලා ගත්තෙහි.

(නඛ්වරුන්, ප්‍රතිකේෂය කළ) ඒ ගම් වැසියන් (සිය නිවෙසෙහි) ඔවුන් රු නින්දෙහි පසුවන කළ අපගේ අඬුවම ඔවුන් කෙරෙහි පැමිණීම ගැන ඔවුන් නොබියව සිටිනවාද?

එසේ නොවන්නට (ප්‍රතිකේෂය කළ) ඒ නගර වැසියන් (දුක් නොවී) දිවා කාලයේ කෙළියෙහි ප්‍රීතිමත් වෙමින් සිටින කළ අපගේ අඬුවම ඔවුන් කෙරෙහි පැමිණීම ගැන ඔවුන් නොබියව පසුවෙනවාද?

අල්ලාහ්ගේ කුමන්ත්‍රණ සැලැස්ම කෙරෙහි ඔවුන් බිය නොවී සිටින්නද? (සම්පූර්ණයෙන්ම) තණ්ට විය හැකි සමාජයක් හැර (අන් කිසිවෙකු) අල්ලාහ්ගේ කුමන්ත්‍රණයන් කෙරෙහි බිය නොවී නොසිටිනු ඇත. (7 : 98-99)

ඔවුන්, ඔවුන්ට පෙර මිනිසුට වසූ ජන සමාජයන් ගැන සලකා බැලිය යුතුය. බුද්ධිමත් අය හට ඒවාහි කදිම

නිදසුන් ඇත. අඥානය නම් තිරය කිනම් අයෙකුගේ
පිනෙහි තොඟැතිරී දෝ, මවුන් හට මෙය කදිම
නිදසුනකි.

ඉස්ලාමය ප්‍රතිපත්තියේ මූලික කරුණු

ඉහත සඳහන් වූයේ ඉස්ලාමය සද්ධර්මයේ ප්‍රතිපදාවන් හා ඡරීඅන් තීතිමාලාවෙන් හෙබි ඉස්ලාමය මූලික කරුණු වේ. එයට අධාර සමහර තීතිමාලාවන් ගැනද ඒ තීතින් ගැනවූ මූලික පදනම ගැනද අප කෙටියෙන් සුපැහැදිලි කෙළෙමු.

ඉස්ලාමය ප්‍රතිපත්තියෙහි කුළුණු හයක් වේ. ඒවා මතු සඳහන් වන ආකාරයට වේ.

1. අල්ලාහ් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම.
2. අල්ලාහ්ගේ සුරදුනායන් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම.
3. අල්ලාහ්ගේ ආගමික ග්‍රන්ථ කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම.
4. අල්ලාහ්ගේ වක්කාවරු කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම.
5. පරමාන්ත දිනය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම.

6. හොඳ සහ නොහොඳ සියල්ල අල්ලාහ්ගේ කදර්²

(පුර්ව සැලැස්ම) මත සිදුවන බව විශ්වාස කිරීම.

මෙම විශ්වාස කරුණු සඳහා අල්කුර්ආනය සහ තබ් කූමාගේ රුවන් වැඩි සාධකව පවතී.

පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

ليس البر أن تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكن البر من

آمن بالله واليوم الآخر والملائكة والكتاب والنبين ﴿

²කදර් යනු සමථය හා හැකියාව යන අරුත් ගෙන දේ. අල්ලාහ් කළින් තියම කළ අයුරු සහ ඉතා නිවැරදි අනන්‍යාන්‍ය ප්‍රමාණය අනුව තම ආත්මය, ඒවා සමහන් කිරීම, කැමැත්ත පරිදි ඒවා නිර්මාණය කිරීම (බලන්න ආචාර්ය සාලිත් අල් සාලිත්ගේ 'කදා වල් කදර්' - ඉංග්‍රීසි කෘතිය)

බෙහෙවින් ඉහළින් පෙරදිග සහ අවර්ධිග දෙසට හැරවීම (පමණක්) යහකම් (කළ බව) නොවන්නේය. නමුදු නියම යහකම් නම් (බෙහෙවින්) අල්ලාහ් ගැනද, පරමාන්ත දිනය ගැනද, සුර දුන්නන් ගැනද, ආගමික පුස්තකය ගැනද වක්තෘවරු ගැනද විශ්වාස කිරීම වේ. (2 : 177)

පූර්ව සැලැස්ම හෙවත් මෙදවය ගැන පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ﴾
 සැබැවින්ම සියලු දේ අප කළින් නියම කරන ලද (කද්දර) අසුරු නිර්මාණය කළෙමු. අපගේ එකම වචාවකි. අපගේ අණ එය (ඉටුවීම) ඇස්පිළි ගැසීම වැනි මොහොතක් හැර අනෙකක් නොවේ. (54 : 49-50)

එක්තරා අවස්ථාවක ශ්‍රේෂ්ඨ සුරදුන්නා වන පිබිරිල් (අමෙල), මුහම්මද් තුමා වෙත පැමිණ රමාන් ගැන විමසූ කළ එතුමා මෙසේ උත්තර දුන්හ.

الإيمان أن تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره وشره،

රමාන් (විශ්වාසය) යනු අල්ලාහ්, අල්ලාහ්ගේ සුරදුන්නන්, දේව හෙළිදරව් වන ආගමික ග්‍රන්ථ, වක්තෘවරු, පරමාන්ථ දිනය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම සහ අල්ලාහ්ගේ පූර්ව සැලැස්ම වන මෙදවයේ විශ්වාසයද සම්පූර්ණයෙන්ම පිළිගැනීම වේ. (ග්‍රන්ථ : මුස්ලිම්)

ශ්‍රේෂ්ඨවූ අල්ලාහ් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම

අල්ලාහ් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම සිව් කරුණු මත රඳේ.

1. අල්ලාහ් විද්‍යාමාන බව විශ්වාස කිරීම.

ස්වභාවය, ඥාණය, ආගමික සාධක¹ සහ හැඟීම අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම කෙරෙහි සාක්ෂි දරයි. අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම කෙසේ දැනගත හැකිද?

ස්වභාවය මගින් දැන ගැනීම:

සියලු නිර්මාණයන් තමා නිර්මාණය කළ නිර්මාතෘවරයා කෙරෙහි විශ්වාස කිරීමේ ස්වයං ඥාණය මත රඳා පවතී. ඉගැන්වීමකින් හෝ හැඟවීමකින් හෝ මනක් කිරීමකින් හෝ තොරව මෙම හැඟීම සෑම මිනිසා කෙරෙහිම පිහිටා ඇත. යමෙකුගේ සිතෙහි නොමග යැවීමේ අදහස් ඇතුළු කරනු ලැබුවේද, මහු හැර අන් කිසිවෙකු මෙම මතයෙන් ඇත් නොවන බව තොරහසකි.

මුහම්මද් තුමාගේ කියමනක් මෙසේ වේ.

ما من مولود إلا يولد على الفطرة ؛ فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه.

ඉපදෙන්නාවූ සියලු බිළිදන් දෙවියන් විශ්වාස කරනා සහජ ලක්ෂණය මත ඉපදෙන්නෝය. නමුදු ඒ බිළිදාගේ දෙමාපියන් හෝ පුදෙව්වෙකු හෝ ක්‍රිස්තියානියෙකු හෝ අග්නි පූජකයෙකු හෝ ලෙස පත් කරන්නෝය. (බුහාරි)

¹ සුද්ධවූ අල්කුර්ආනය සහ වක්ෂා මුහම්මද් තුමාගේ ස්ථිරවූ සුන්නා සංකල්පය මගින් වූ සාධක.

2. අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම ඥානය මගින් එත්තු ගැන්වීම:

පෙරවූ සහ වත්මන් සියලු නිර්මාණයන් හට ඒවා නිර්මාණය කළ නිර්මාතෘවරයෙකු සිටිය යුතු බව තොරහසකි. ඒ නිර්මාණයන් ස්වභාවිකව හෝ ස්වයංසිද්ධව හෝ තමා තමන් විසින්ම හෝ මවා ගැනීමට හැකියාවක් නැත. තවද ඒවා හදිසියේ නිර්මාණය වූවායැයි කීමටද නොහැක. දැනට ඇති විද්‍යාමාන වූ ඒ නිර්මාණයන් පෙර කිසිවක් හා මිශ්‍රව හෝ යමක් ලෙස හෝ තිබුණේද නැත. එසේ නම් කිසිවකින් තොරව වුවක් කෙසේ යමක් ලෙස නිර්මාණය කළ හැකිද?

නිර්මාණයක් නිතැතින් ඇතිවීමට සාධකයක් නැත්තේ නිර්මාණය වූ සියලු දේ හට එහි මුල් නිර්මාතෘවරයෙකු සිටිය යුතු නිසාය. එපමණක්ද නොව. ඒ නිර්මාණයන් විධිමත්ව ආශ්චර්යමත් ලෙස තිබේ, එකිනෙක කෙරෙහි සුභද සම්බන්ධතාවයක් මත කාර්යයන් ඉටුකරමින් ව්‍යවස්ථාපිත නොවී ක්‍රමිකව ක්‍රියාවීම, ඒවා සහජයෙන් නිර්මාණය නොවිය යන්න තරයේ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරයි.

උදාහරණයක් වශයෙන් වත්මන් යුගයේ නිර්මාණය වන නිපයුමක් සඳහාම ඒ ආකාරයෙන්ම නොපැවතී කාලයෙන් කාලයට එහි ස්වභාවය සහ හැඩය වෙනස් වන්නේය. නමුත් අහස, පොළොව සහ ඒවා අතරවූ නිර්මාණයන් (කුඩා මැස්සෙකු පවා) එදාමෙන් අදත් නොවෙනස්ව පවතින්නේ කෙසේද? මේවා සහජයෙන්ම නිර්මාණය නොවිය. ඒවා සැලැස්මකින් තොරව නිර්මාණය වූවක්ද නොව. එසේ නම් අනිවාර්යයෙන්ම මේවායේ නිර්මාතෘවරයෙකු සිටිය යුතුය. ඒ නිර්මාතෘවරයා මුලු විශ්වයම නිර්මාණය කළ

නිර්මාතෘවරයා සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් වේ. ප්‍රඥාගෝචර මෙම ස්ථීර සාධකය ගැන පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿مآ خلقوا من غير شيء أم هم الخالقون﴾

නො එසේ නම් (පෙර) ඔවුහු නිර්මාපකයෙක් නොමැතිව (ස්වයංසිද්ධව) නිර්මාණය වූවාද? නැතිනම් ඔවුන් නිර්මාපකයෝද? (අල්කුර්ආන් 52 : 35)

එනම්, නිර්මාතෘවරයෙකු නොමැතිව ඔවුන් නිර්මාණය වූයේද නැත. තමන් විසින්ම තම හැඩය නිර්මාණය කර ගත්තේද නැත. එහෙයින් සර්ව බලධාරීවූ අල්ලාහ් ඔවුන් සියලු දෙනාගේම නිර්මාතෘවරයා බව පැහැදිලිවේ.

පූබයිර් ඉබ්නු මුත්ඉම් තූමා මෙසේ පවසයි:

නිර්මාතෘවරයෙකු නොමැතිව ඔවුන් ඉබේ බිහිවූනාද? නොවන්නට නිර්මාතෘවරයා ලෙස තමන්ම වූවාද? නොවන්නට අහස් සහ පොළොව මොවුන් නිර්මාණය කළාද? සැබැවින්ම මොවුන් සත්‍ය ලෙස විශ්වාස කළේ නැත. නොඑසේනම් මබ් දෙවියාගේ භාණ්ඩාගාර මොවුන්ගේ ග්‍රහණයෙහිද? නොවන්නට ඒවා කෙරෙහි මොවුන්ගේ පාලනයක් වේද? යන (අල්කුර්ආන් 52 : 35-38) වාක්‍යයන් මුහම්මද් තූමා පාරායනය කරනු ඇසුනු කළි මාගේ සිත අත්තනු සළුම්මින් 'කොහේදෝ සියාසර කරන්නට විය. මගේ සිතෙහි ඊමාන් (විශ්වාසය) කෙමෙන් බරවන්නට පටන් ගත්තේය. (එවිට පූබයිර් බින් මුත්ඉම් ඉස්ලාමය නොපිළිගත් මිසදිටුවෙකු ලෙස සිටියේය)

මෙම කරුණ හා සම්බන්ධ මතු සඳහන් උදාහරණය ඔක්කම් සිතා බලන්න.

කෙනෙකු සුවිසල් මන්දිරයක් ගැන බවට පවසයි. ඒ මන්දිරය වටා මනස්කාන්ත උයන් වේ. ඒවා අතරින් නිසංසලේ ගලා බසිනා රමණීය ගඟලාල් වේ. මන්දිරය තුළ අතුරු ලද පලස් සුබෝපහේගි ඇඳත් සහ ඒවා මත මතරම් ඇතිරීලද වේ. ඒවා රමණීය ලෙස විවිධ සැරසිලිවලින් සමන්විතය. මෙම මන්දිරය සහ එහි සියල්ල ක්‍රමවත්ව කිසිවෙකු විසින් නිම නොකර ඉබේ එතැනට පත්වූවා යැයි කියා මහු කීවා නම් ඔබ මහුගේ කියමන පිළිගන්නවාද? නිසැයෙන්ම මහු පිස්සෙක් මොලේ අවුල්වූ කෙනෙක් යැයි ඔබ පවසනු ඇත. කාරණාව එසේ නම් තිරසාර විශ්මිත නිමවුම් වන අහස පොළොව සහ තාරකාවන් සහ ඒවායේ විධිමත් සංග්‍රමණය ඉබේ ඇති වී යැයි කීමට හැකිද?

3. අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම ගැන (ෂරීෆා) ධර්මාග්‍රයෙන් සාධක :

දෙව්දු විසින් පහළ කළාවූ සියලු ආගමික ග්‍රන්ථ දෙවියෙකු ඇති බවට සාක්කි දරයි. මානව යහපත සඳහා වූ නීතිරීතින් ඒ ආගම් මගින් ප්‍රධානය කර තිබීම සර්වඥ හා සර්වබල දෙවියෙකුගෙන් ඒ ආගම් පහළ වූ බවට සාධක වේ. නවද ඒ ආගම් විශ්වය සහ එහි පැවැත්ම ගැන සඳහන් කරන සමහර කරුණු සත්‍ය බව යථාර්ථය සහ වත්මන් සොයාගැනීම් සාක්කි දැරීමද ඒ දේ ග්‍රන්ථ සර්වබලවූ අල්ලාහ් විසින් පහළ කළ ඒවා බවටද, අල්ලාහ් ප්‍රකාශ කළ ඒවා ඒ ආකාරයෙන්ම ක්‍රියාවෙහි යෙදීමට සමර්ථයෙකු බවද මෙයින් ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ.

4. අල්ලාහ් ඇති බවට හැඟීම් මගින් දැනගත හැකි සාධක දෙයාකාර වේ.

අ) බැරැම් අවස්ථාවන්හිදී ප්‍රාර්ථනා කරන්නාගේ ප්‍රාර්ථනාව පිළිගැනීමෙන්ද කරදරවලට පත්වන්නා එයින් ගැලවීම ගැනද අප නිරතුරුව අසා ඇත්තෙමු. අප්‍රමාණව දැක ඇත්තෙමු. අල්ලාහ් විද්‍යාමාන බවට මේවා ස්ථිර සාධක වලින් සමහරක් වේ.

සාධකයක් ලෙස අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි :

﴿وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ﴾

(මෙම දසාව) නූහ් හටද කළේමු. පෙර මුහු අප කෙරෙහි ප්‍රාර්ථනා කළ අයුරු ගැන මදක් සිතන්න. අප මුහුගේ ප්‍රාර්ථනාව අනුමත කළෙමු. (අල්කුර්ආන් 21 : 76)

තවත් සාධකයක් අල්කුර්ආනයේ මෙසේ විස්තර වෙයි :

﴿إِذْ نَسْتَعِذُّكَ رَبُّكَ بِمَا نَسْتَعِذُّكَ بِمَا نَسْتَعِذُّكَ﴾

ඔබ, ඔබගේ දෙවියාගෙන් උදව් පැතු කළ ඔහු ඔබ හට පිළිවදන් දුන්නේය. (අල්කුර්ආන් 8 : 9)

අනස් බිත් මාලික් තුමා මෙසේ පවසයි :

ජූම්ආ දිනයක මුහම්මද් තුමා කුත්බා දේශනය පවත්වමින් සිටින කළු ගැමි අරාබියෙකු පැමිණ මෙසේ පැමිණිලි කළේය. ‘අල්ලාහ්ගේ වක්තෘ තුමනි, තද නියඟය නිසා සේසත් සියල්ල විනාශ වී ගොස්ය. පවුලේ සියලු දෙනා සංගින්නෙන් පෙළෙති. අප වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනු මැනවි’. මුහම්මද් තුමා දැන් ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කළහ. අභයේ වහා වලාකුළු කඳුමෙන් පෙල ගැසිණි. මුහම්මද් තුමා දේශන වේදිකාවෙන් බසින්නට පෙර වැසි ජලය එතුමාගේ රුවල අතරින් බේරෙන්නට විය.

ර්ලා ප්‍රවිභ දිනයේ ඒ ගැමි අරාබියා නොඑසේනම් වෙනත් කෙනෙකු පැමිණ ‘අල්ලාහ්ගේ වක්තෘ තුමනි, තද වැස්ස නිසා ගොඩනැගිලි සියල්ල කඩා වැටී සේසත් සියල්ල ජලයෙන් යටවී විනාශ වී ඇත. අප වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ගේ ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනු මැනව්’ යනුවෙන් පැවසූ කළ තබි තුමා වහා දැන් ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කළහ. ‘යා අල්ලාහ් අප කෙරෙහි නොව. අප අවට වසින්තට සළස්වනු මැන’ යනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කර, තබි තුමා ඇඟිල්ල දික්කර පෙන්වූ (අහස්) කොණ්ඩල වළාකුළු වහා ඉවත්වී ගියේය.

(ග්‍රන්ථය : බුහාරි)

බැතිසිනෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නාගේ ප්‍රාර්ථනාව පිළිගන්නා බව අදද තොරහසකි. ඉතා බැගැපත්ව පසුතැවිලිවී යිදිත්තාගේ ප්‍රාර්ථනාව අල්ලාහ් පිළිගෙන ඉටු කරන්නේය.

ආ) අල්ලාහ් විසින් වක්තෘවරු වෙත ලබාදුන් විශේෂ භාස්කම් ‘මුංජිසා’ යනුවෙන් පැවසේ. මිනිස්සු මවුත් කළ භාස්කම් සියැසෙන් දුටුහ. ඇසූහ. මෙවන් සාධක සර්වබල දෙවියෙකු ඇති බවට කදිම නිදසුන්ය. අනෙක, එවන් විශේෂ භාස්කම් මිනිස් ශක්තිය ඉක්මවූ ක්‍රියාවන්ද වේ. අල්ලාහ් තම වක්තෘවරුන්ට උදව් කර මවුන්ගේ ක්‍රියාවෙහි නිරසාරයක් ඇති කිරීමට මෙවන් විශේෂ හැකියාවන් මවුත් මගින් පවත්වයි.

මුසා තබි තුමා හට දෙවියන් විසින් ලබාදුන් භාස්කම් ඉතා වැදගත් ඒවා වේ. තම සැරයටිය ගෙන මුහුදෙහි ගසන ලෙස අල්ලාහ් එතුමාට අණ කළේය. මුසා තුමා එසේ කළහ. එය විශ්වණු මාවන් දොළහක් බවට පත්වී ඒවා අතර ජලය කඳුමෙන් වූයේ විශ්මිත අන්දමිණ.

ඒ කරුණ අලිලා ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:
 ﴿فأوحينا إلى موسى أن اضرب بعصاك البحر فانقلب فكان كل فرق
 كالطود العظيم﴾

(එම අවස්ථාවෙහි) ‘ඔබ, ඔබගේ සැරයටිය මුහුදෙහි
 ගසව’ යනුවෙන් මුසා හට වහි (මගින් දැනුම්) දුන්නෙමු.
 (මහු ගැසීමෙන්) එය පැලිණ එක් එක් පැලීම් මහා
 කඳු බවට පත්විය (අල්කුර්ආන් 28 : 63)

අනෙක් උදාහරණය මරියම් තුමියගේ පුත්‍ර රිසා නබි
 තුමාගේ වේ.

අල්ලාහ්ගේ කැමැත්ත අසුරු මැරුණු අය නැවත පීවත්
 කිරීමට හැකියාවන්ද, මිනිවලේ අය ආපසු පන පොවා
 පිට කරවීමට හැකියාවක්ද එතුමාට ලැබිණ. ඒ සිදුවීම
 ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وأحي الموتى بإذن الله﴾

නවද, මම අල්ලාහ්ගේ අනුමැතිය මත මල අයද නැවත
 පන පොවමි. (අල්කුර්ආන් 3 : 49)

﴿وإذ تخرج الموتى بإذني﴾

ඔබ, මාගේ අණ පරිදි මල අය (ආපසු පන පොවා
 මිනිවලෙන්) නැගීමට වණමද.... (අල්කුර්ආන් 5 : 110)

තුන්වන උදාහරණය අල්ලාහ් මුහම්මද් තුමා හට ලබා
 දුන් භාස්කම වේ. මුහම්මද් තුමාගේ සමයේ පීවත්වූ
 කුමරෙක් ගෝත්‍රිකයන් භාස්කම කර පෙන්වන ලෙස එතුමා
 ගෙන් ඉල්ලා ඇවිටි කළ අවස්ථාවක එතුමා අභයේ
 බැබළුණු සඳ වෙත අත දික් කර පෙන්වූහ. සඳ
 දෙබැවෙනු මවුහු ආශ්චර්යමත් ලෙස සියසෙන් දුටුහ.

﴿اقتربت الساعة وانشق القمر؛ وإن يروا آية يعرضوا ويقولوا سحر مستمر﴾

(පරමාන්ත) පැය ලගාවී ඇත (ඒ ගැන දැනුම දීමට) සඳ දෙබැවිය මවුන් කුමණ භාස්කමක් දුටුවද (එය) නොසලකා 'මෙය (සැමදා) සිදුවන ඉන්ද්‍රජාලයකි' යනුවෙන් පවසති.
(අල්කුර්ආන් 54 : 1-2)

අල්ලාහ් තම වක්තාවරුන් ස්ථිර කරවීමට සහ උදව් කිරීම පිණිස ප්‍රසිද්ධියේ පෙන්නන මෙවන් භාස්කම් අල්ලාහ්ගේ පැවැත්මට ප්‍රධාන සාධකයන්ය.

2. අල්ලාහ්ගේ දිව්‍යමය භාවය කෙරෙහි විශ්වාසය:

(අල්ලාහ්ගේ නිර්මාතෘභාවය කෙරෙහි සහ සර්ව බලය කෙරෙහි) නිර්මාතෘවරයා අල්ලාහ් හැර අන් කෙනෙකු නැත, සර්ව බලය කෙරෙහි මනු හට ආදේශකයෙකු හෝ උදව්කරුවෙකු හෝ උවමනා නැත යනුවෙන් විශ්වාස කිරීම.

රබ් (සර්ව බලධාරී දෙවියා): නිර්මාණය කිරීමේ බලය, පාලයන කිරීමේ බලය සහ තිනි සම්පාදනය කිරීමේ තනි බලය ඇත්තේ සර්ව බල අල්ලාහ්ට පමණි. තවද, මනු හැර අන් නිර්මාපකයෙකු නැත. මනු හැර අන් සර්ව පාලකයෙකු නැත. ආඥා හා තිනි පැනවීමට මනු හැර වෙනත් සුදුස්සෙකු නැත. තවද අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِذْ أَلَّمَ اللَّهُ رَبَّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ﴾

(මෙවන් බලයක් ඇති) මහු, බෙහෙවින් දෙවියා අල්ලාහ් වේ.
 සියලු රාජධානි මහුට අයත්වේ. තවද, මහු හැර බෙ අමතන
 අය (රට ඉඳි) ඇටයක් මතුවූ සිවියක් නරමුවූ බලයක්
 පවා නැති අය වෙත්. (අල්කුර්ආන් 35 : 13)

අල්ලාහ්ගේ නිර්මාතෘභාවය සහ පරිපාලනාධිකරණය,
 වත්තෑ මුසා තුමාගේ සමසේ මිසරසේ රජ කළ කාසර
 පාලකයෙකු වන ගිර්අවුන් වැනි උඩගු අය හැර අන්
 කිසිවෙකු ප්‍රතිකෂේප කර නැත. ගිර්අවුන් තම සමාජයේ
 වැසියන් අමතා උඩගු ලෙස මෙසේ පැවසූ බව ශුද්ධවූ
 අල්කුර්ආනය සඳහන් කරයි.

﴿إنا ربكم الأعلى﴾

බෙහෙවින් ශ්‍රේෂ්ඨ දෙවියා මම වෙමි. (අල්කුර්ආන් 46 : 24)

තවත් අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ විය:

﴿وقال فرعون يا أيها الملأ ما علمت لكم من إله غيري﴾

එයට ගිර්අවුන් 'ප්‍රධානිවරුනි, බෙ වැඳීමට සුදුසු මා
 හැර අන් කෙනෙකු මම නොදනිමි' යි කීවේය.

(අල්කුර්ආන් 28 : 38)

මහු එසේ පැවසුවේ කිසිදු ප්‍රතිපත්තියක් මත නොව.

අල්කුර්ආන් මෙසේද පවසයි:

﴿وجحدوا بها واستيقنتها أنفسهم ظلماً وعلوا﴾

මවුන්ගේ සිත් ඒවා (සත්‍යයැයි) පිළිගනිමින් සිටී
 අතර උඩගු ලෙස සත්‍ය ප්‍රතිකෂේප කළහ. (27 : 14)

මුසා නබි තුමා ගිර්අවුන් අමතා මෙසේ පැවසූ බව
 අල්කුර්ආනය මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا﴾

(එයට) මුසා, ‘අහස් සහ පොලොවෙහි දෙවියා (අල්ලාහ්) හැර (අන් කෙනෙකු) මේවා බිහි වූ සාධක ලෙස පහළ නොකළ බව බිහි වූ පැහැදිලිව දන්තෙහිමය. එමඟින් ඊර් අවුන්, සැබැවින්ම මට හැඟෙන්නේ බිහි විනාශ විය හැකි කෙනෙකු ලෙසටය’ යැයි පැවසුවා. (අල්කූර්ෆාන් 17 : 102)

ආදේශ කරන්නන් මෙලෙස අල්ලාහ්ගේ දිව්‍යමයභාවය පිළිගත්තද, වැදෑමිපිටුම් කෙරෙහි විචාරා දෙව්වරුන් හවුල් කර ගත්හ.

ශුද්ධවූ අල්කූර්ෆානය මෙසේ පවසයි:

﴿قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ . سَيَقُولُونَ لِلَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ . قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ . سَيَقُولُونَ لِلَّهِ أَفَلَا تَتَّقُونَ . قُلْ مَنْ يَبْدُوهُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ . سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ﴾

(නබිතුමනි) ‘බිහි දන්තෙහි නම් පොලොව සහ එහි ඇති දේ අයත් වන්නේ කා හටද?’ යි මට පවසනු.

එයට මුහුණ ‘අල්ලාහ්ටය’ යනුවෙන් පවසනු ඇත. (එසේ නම් වැදීමට එකම සුදුස්සා අල්ලාහ් බව) ‘බිහි මෙතෙහි කරන්නේ නැන්ද?’ යි විමසනු මැනව.

(හැර) ‘සජ්න අහස සහ උධාරනර සිංහාසනයේ දෙවියා කවරෙක්දැ’ යි අසන්න. (එයට) මුහුණ ‘එම සියල්ල අයත්වන්නේ අල්ලාහ්ටය’ යනුවෙන් පවසනු ඇත. (එසේනම්) ‘බිහි (මුහුණේ අඬුවටට) බිය නොවන්නෙහිද?’ යනුවෙන් පවසන්න.

සියල්ලෙහි ස්වාධීනත්වය කා අතෙහි වෙයි, ඔහු සියල්ලන්ගේ ආරක්ෂකයාය. ඔහුට එරෙහිව කිසිවෙකු ආරක්ෂා ලබන්න නොහැකි නොවෙයි? ඔබ දන්නෙහි නම් ඔහු කවරෙක්දැ'යි (එවසන්ත) යනුවෙන් අසනු මැනව.

එයට ඔවුහු 'සියල්ල අයත්වන්නේ අල්ලාහ්ටය' යනුවෙන් එවසනු ඇත. 'එසේ නම් ඔබ කෙසේ මුළුකර හරවනු ලද්දේද?' යනුවෙන් අසනු මැනව.

(අල්කුර්ආන් 23 : 84-89)

තවද ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ එවසයි:

﴿ وَلَنَنْسَأَلَنَّهُمْ مِنْ خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَيُّهُمْ لِيَقُولَنَّ خَلَقْنَاهُ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴾
'(නබි තුමනි,) අහස්ද පොලොවද නිර්මාණය කළේ කවරෙක් දැ?'යි ඔබ ඔවුන්ගෙන් ඇසුවා නම් 'සැබැවින්ම සර්වඥාන සර්ව බලධාරී (වූ අල්ලාහ්) ඒවා නිර්මාණය කළේය' යනුවෙන් එවසනු ඇත. (අල්කුර්ආන් 43 : 9)

තවත් අල්කුර්ආනි වැකියක් මෙසේ වේ:

﴿ وَلَنَنْسَأَلَنَّهُمْ مِنْ خَلْقِهِمْ لِيَقُولَنَّ اللَّهُ فَاَنى يُؤْفَكُونَ ﴾

තවද, ඔවුන් නිර්මාණය කළේ කවරෙක්දැ?යි ඔබ ඔවුන් ගෙන් විමසුවා නම් අල්ලාහ් බව එවසනු ඇත. එසේ නම් ඔහු හැර ඔවුන් කෙසේ හරවනු ලද්දේද? (43 : 87)

අල්ලාහ්ගේ ආඥාවන් යනු නිර්මාණදායී ස්ථායී ආඥා සහ ඡර්ඡා (විධාන හා පරමාදිප්තිය නීතිරීති) වේ. අල්ලාහ් මෙම විශ්වය පාලනය කරනා සේ, තම සර්ව ඥානානුකූලව තමා අදිටන් කරනා දේ ක්‍රියාවෙහි යොදන්නා සේ, ව්‍යුත්පිද්‍රව (ඉබාදත්)ද අනිවාර්ය කර

අනු කරන්නා ලෙසද සම්පූර්ණ කටයුත්තන්හි තිති සම්පාදනයා ලෙසද පසුවෙයි.

එහෙයින් කෙනෙකු, වැද්දමපිද්දමහි ආගමික තිතින් සම්පාදනය කරන්නා ලෙසද, සම්පූර්ණ කටයුත්තන්හි තිති සම්පාදනය කරන්නා ලෙසද, අල්ලාහ් හැර අන් කෙනෙකු පිළිගන්නේ නම් හෙතෙම අල්ලාහ්ට ආදේශ (මිර්ත්) කළ කෙනෙකු මෙන්ම විධියානුකූලව ර්මාන් (විශ්වාසය) සම්පූර්ණ කළ කෙනෙකුද නොවන්නේය.

3. වැද්දමට එකම සුදුස්සා අල්ලාහ් පමණක් බව පිළිගැනීම

(එනම් වැද්දමපිද්දම කිරීමට එකම සුදුස්සා අල්ලාහ් පමණක් වෙ, ඔහුට සමානව කිසිවෙකු හෝ කිසිවක් නැති බව පිළිගැනීම)

අල්-ලාහ්: හෘදයාංගව ගෞරවණීය ලෙස වැද්දම පිද්දම කිරීමට එකම සුදුසු දෙවියා යන අදහස වෙ.

ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وَالْهَكَمَ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

(මනුෂ්‍යයනි,) නවද ඔබගේ (වැද්දමට සුදුසු) දෙවියා, කෙනෙකු පමණකි. මහා කාරුණික අති දයානවිත ඔහු හැර වැද්දමට සුදුසු අන් දෙවියෙකු නැත (2 : 163)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කූර්ආන් වැකියක් මෙසේ සඳහන් වෙ:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

(නබි කුමනි!) 'සැබැවින්ම ඔහු හැර වැද්දමට සුදුසු (අන්) දෙවි කෙනෙකු නැතැයි අල්ලාහ්ද (එසේම) මලාඉකාවරු

සහ (ඉස්ලාමය) පව්වරුද යුක්තියෙහි තීරනවෙමින් සාක්ෂි දරති. ඔහු (අල්ලාහ්) හැර වැඳීමට සුදුසු අන් දෙවියෙකු නැත. ඔහු (සර්ව) බලසම්පන්න සර්ව ඥානයා වේ.

(අල්කුර්ආන් 3 : 18)

අල්ලාහ්ට සමානව ඇති කරගන්නාවූ සහ අල්ලාහ් හැර වැඳීමා සියල්ල ප්‍රතිකෂේප කළ යුතු ඒවා වේ.

ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය වදනක් මෙසේ පවසයි:

ذلك بأن الله هو الحق وأن ما يدعون من دونه هو الباطل وأن الله هو
العلي الكبير

(එය) මක්නිසාද යත්, සැබැවින්ම අල්ලාහ් ඔහු සත්‍ය වේ. නවද, සැබැවින්ම ඔහු හැර (අන්) කුමක් ඔවුහු ඇමතුවද, ඒවා අසත්‍ය ඒවා වේ. නවද සැබැවින්ම අල්ලාහ්, ඔහු අති ශ්‍රේෂ්ඨ අති උසස් වේ. (අල්කුර්ආන් 22 : 62)

තමා ස්වයංව වැඳීමා සියල්ල හට දෙවියන් යනුවෙන් ආමන්ත්‍රණය කර ඇමතීමෙන් ඒවා කිසිවිටෙක සත්‍ය දෙවියන් නොවන්නේය. එදා අරාබිකරයේ මිසද්වූවන් වන්දනාමාන කළ ප්‍රසිද්ධ ලාන්, මනාත් සහ උස්සා වැනි පිළිමයන් ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إن هي إلا أسماء سميتموها أنتم وآبائكم ما أنزل الله بها من سلطان﴾

මේවා සියල්ල ඔබ සහ ඔබගේ පෙර පියවරුන්ද තමාගේ (ව්‍යාජ) නම් මිස (අනෙකක්) නොව. ඒවා (දෙවියන්

බවට අල්ලාත් කිසිදු සාධකයක් (පෙරවූ ආගමිනි)
පහළ කර නැත. (අල්කුර්ආන් 53 : 23)

යුසුෆ් තබි තුමා සිර අඩස්සියෙහි තම සගයින් හා
කළ කතාව අල්ලාත් මෙසේ අල්කුර්ආනයේ පවසයි:

يا صاحبي السجن أأرباب متفرقون خير أم الله الواحد القهار ما تعبدون
من دونه إلا أسماء سميتموها وأنتم وأبائكم ما أنزل الله بها من سلطان
إن الحكم إلا لله أمر ألا تعبدوا إلا إياه ذلك الدين القيم ولكن أكثر الناس
لا يعلمون ﴿

අගගෙහි මාගේ සගයින්, (කිසිදු බලයක් නැති) නානා
දෙවියන් උසස්ද? නොවන්නට (සියල්ල) පාලන (බල)යට
යටත් කළ එකම අල්ලාත්ද? ඔහු හැර මිනිසුන් සියල්ල
එයාළු නම් හැර අනෙකක් නොව. මිනිසුන් මෙහි මෙහි පෙර
පියවරුන් ඒවා නම් කර ගත්හ. (නමුදු) ඒවා හට කිසිදු
සාධකයක්ද පහළ කෙළේ නැත. අල්ලාත් හැර (අන් කිසි
වෙකුට කිසිදු) බලයක් නොවන්නේය. ඔහු හැර අන් කිසි
වෙකු නොවිදිනා ලෙස ඔහු මිනිසුන් හට අණ කර ඇත. මෙය
(ස්ථිර) සෘජු ආගම වේ. නමුදු මිනිසුන්ගෙන් බොහෝ
දෙනෙකු (මෙය) නොදනිති. (යනුවෙන් යුසුෆ් තබි තුමා
පැවසූහ) (අල්කුර්ආන් 12 : 39-40)

¹ හුද් තබිතුමා තම ජනයන්ට පැවසූ බව අල්ලාත් අල්කුර්ආනයේ
මෙසේ පවසයි: (බෙ දෙවියන් ලෙස නැමැදු)බෙ සහ බෙ පෙර පියවරුන්
තබා ඇති) සමහර නම් මගින් බෙ මා වෙත තර්ක කරන්නෙහිද? ඒ
(නම්) වෙනුවෙන් අල්ලාත් කිසිදු සාධකයක් පහළ නොකෙළේය. (7: 71)

මේ හේතුවෙන් මෙලොව පැමිණි සියලු වක්තෘවරු තම සමාජයන් හට 'අල්ලාහ්ට පමණක් කීකරු වන්න. ඔහු හැර ඔබ හට වැදීමට සුදුසු අත් දෙවියෙකු තැන' යනුවෙන් දේශනා කළ බව පැහැදිලිය.

තවුදු ආදේශ කරන්නන් ඒවා ප්‍රතිකේෂ කළහ. අල්ලාහ් හැර තම සිත්සේ ව්‍යාජ දෙවියන් ඇති කරගනිමින් සිත්සේ ඒවා වන්දනා කළහ. ඒවා පුජා කළහ. එමගින් උදව් උපකාර පැතුහ. ආදේශ කරන්නන්ගේ මෙම මතය සත්‍යයට පටහැනි බව මතු සඳහන් කරුණු දෙක මගින් සනාථ වේ.

1. මොවුන් ආරුඪ කරගත් මෙම මිත්‍යා දෙවිවරුන් හට කිසිදු දිව්‍යමය භාවයක් නැත. ඒවාද අල්ලාහ්ගේ මැවීම මිස මැවීමේ ශක්තියක් ඒවාට නැත. තමන් වැදින්නන්ට කිසිදු සෙනක් හෝ තපුරක් හෝ කිරීමට නොහැකිය. මරණයක් හෝ පීඩනයක් හෝ ඇති කිරීමට නොහැකිය. අහස සහ පොලොවෙහි ඇති දේවල්හි හවුල් කරුවන්ද නොව. ඒවායේ කොටස්කරුවන් ද නොව.

මෙම කරුණ අළුලා අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:
 ﴿وَاتَّخِذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نَشُورًا﴾

මවුහු (මිසිදුවන්) ඔහු (අල්ලාහ්)හැර අරගත් අන් (ව්‍යාජ) දෙවියන්, කිසිවක් නිර්මාණය කිරීමට ශක්තියක් නැත. ඒවාද (අල්ලාහ්ගේ) මැවීම වේ. තමන් හට (පවා) කිසිදු සැපතක් හෝ විපතක් කරගැනීමට බලයක් නැත. තවද, මරණයක් හෝ පීඩනයක් හෝ දීමටද පුනරුත්ථානයක් දීමට හෝ බලයක් නැත. (අල්කුර්ආන් 25 : 3)

තවද අල්කුර්ආනය මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِقْطَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شَرْكَ وَمَالَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ؛ وَلَا يَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ﴾

(නබිකුමනි) සවසන්න, අල්ලාහ් හැර මෙ ඇතිකරගෙන ඇති දෙවියන් අමතන්න. අහස්හි සහ පොලොවෙහි අණු ප්‍රමාණ බරකටවත් මුහුණට හිම නැත. ඒවායේ කොටස් කරුවන්ද නොව. මුහුණගෙන් කිසිවෙකු අල්ලාහ්ට උදව් කරනා අසඳ නොව. තවද, අල්ලාහ් කෙරෙහි අභියාචනා කිරීමට මුහුණ අවස්ථා ලබා දුන් අය නොවන්නට අන් කිසිවෙකුට මුහුණ කෙරෙහි මැදිහත්වී ආයාචනා කිරීම ප්‍රයෝජන නොවන්නේය. (අල්කුර්ආන් 34 : 22)

﴿أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يَخْلُقُونَ . وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ﴾

මොවුන්, කිසිවක් මැවීමට නොහැකි දේ අල්ලාහ්ට ආදේශ කරති. ඒවාද (අල්ලාහ්) මැවූ ඒවා වේ. ඒවාට කිසිදු උදව්වක් කළ නොහැකිය. තමන්ටද කිසිදු උදව් උපකාරයක් කර ගැනීමටද නොහැකිය. (7 : 191-192)

ආදේශ කරන්නන් අදහන දෙවිවරුන්ගේ තත්වය මෙසේ නම්, ඒවා දෙවිවරු ලෙස ඇදහීම අනුවණක්කාර සහ අසත්‍ය මත වේ.

2. මෙම ආදේශ කරන්නන් පවා, තිර්මාතෘවරයා සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් බවත්, සියලු දැනී පරිපාලනය අල්ලාහ් යටතෙහි ඇති බවත්, මුහුට විරුද්ධව ආරක්ෂා සැපයීමට කිසිවෙකු හට බලයක් නැති බවත් පිළිගනිති. මැවුමකරු

වා සහ පරිපාලකයා අල්ලාහ් බව ඔවුන් පිළිගන්නා සේ වැදීමට, උදව් උපකාර පැතීමට සහ භාරභාර මස්සු කිරීමට සුදුස්සා අල්ලාහ් බව පිළිගැනීමට මැලිවෙති.

﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ . الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فَرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

මිනිසුනේ, ඔබ ග්‍රාධාවනු වස් ඔබ සහ ඔබට පෙරවූ අය නිර්මාණය කළා වූ ඒ දෙවියා (පමණක්) වදින්න. ඔහු ඔබ වෙනුවෙන් මහපොලොව ඇතිරිල්ලක් ලෙසද, අහස (උඩු) වියනක් ලෙසද නිමවා, අහසෙන් (වර්ෂා) ජලය පහළ කර, එමගින් ඔබ ආහාරය පිණිස වළඳාවන්ද පිට කරයි. එම නිසා (මේවා) ඔබ දැනගෙන අල්ලාහ්ට ආදේශ නොකරන්න. (2 : 21-22)

තවද ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وَلَنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لِيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ﴾

මොවුන් නිර්මාණය කළේ කවුරුන්දැයි ඔබ ඔවුන්ගෙන් විමසූ කළ, අල්ලාහ් යයි පවසනු ඇත. එසේනම් ඔවුන් කෙසේ නොමග හැරෙන්නේද? (අල්කුර්ආන් 43 : 87)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වාක්‍යයක් මෙසේ පවසයි: (නබිතුමනි) ‘අහස සහ පොලොවෙන් ඔබ හට පෝෂණය කරන්නේ කවරෙක්ද? නැත්නම් දෘෂ්ටිය සහ ශ්‍රවණය හිමි වන්නේ කවරෙකුටද? තවද මළවුන්ගෙන් ජීවයද, ජීවයෙන් මරණයද ගෙනෙන්නේ කවරෙක්ද?’ (ලෝවැසියන්ගේ) සියලු කාර්යයන් සම්පාදනය කරන්නේ කවරෙක්ද? යනුවෙන් ඔබ ඔවුන්ගෙන් අසනු මැනව’. එයට ඔවුහු ‘අල්ලාහ්’

යැයි පවසනු ඇත. 'එසේ නම් බෙ (අල්ලාහ්ට) බිය නොවන්නේ එක් නිසාද?' යනුවෙන් පවසනු මැනව.

(මෙවන් සුදුස්සෙක්වූ) 'ඔහු බෙගේ නියම දෙවියා අල්ලාහ් වේ. මෙම සත්‍යයෙන් පසු නොමග හැරෙන්නට (ඉතිරිව) ඇත්තේ කුමක්ද? (මෙම සත්‍යයෙන්) බෙ නොමග හර වන්නේ කුමණ දිසාවකටද?' (යනුවෙන් අසනු මැනව)
(අල්කුර්ආන් 10 : 31-32)

4. අල්ලාහ්ගේ ප්‍රකාශයක් සහ ගුණාංගයක් කෙරෙහි විශ්වාස:

අල්ලාහ් තම ග්‍රන්ථය වන පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ සහ මුහම්මද් තුමා අල්ලාහ්ගේ කිතම නාමයක් සහ ගුණාංග ගැන පැහැදිලි කර දී තිබේදෝ, ඒවායේ කිසිදු වෙනසක් නොකර හෝ එයින් යමක් ප්‍රතිපෙක්ෂ නොකර හෝ සිත් සේ උපමා හෝ විස්තර හෝ නොකර ඒලෙසම අල්ලාහ්ගේ තේජසෙහි බල මහිමය අනුව ඒවා පිළිගත යුතුය.

﴿وَلِلّٰهِ اَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا وَذُرُّوْا الَّذِيْنَ يَلْحَدُوْنَ فِىْ اَسْمَآئِهٖ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ﴾

තවද, අල්ලාහ්ට ලක්ෂණ නම් වේ. එමනිසා ඒවා මගින් බෙ ඔහු අමතන්න. ඔහුගේ නම් (ව්‍යාජ අදහස් කර) වැරදි හා විකෘති ලෙස ප්‍රචාරය කරන්නන්ගෙන් ඉවත්වනු. ඔවුන් කරනා ක්‍රියාවන් හට ප්‍රතිවිපාක ලැබෙනු ඇත.
(7 : 180)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේය:

﴿وَلَهُ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيْمُ﴾

අහස්හි සහ පොලොවෙහි ඉතා උසස් වර්ණනාවන් ඔහු
(අල්ලාහ්) සතුය. තවද ඔහු අති උධාර සර්වඥානායා වේ.
(30 : 27)

අල්කුර්ආනයේ තවත් වාක්‍යයක් මෙසේ පවසයි:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

(අල්ලාහ්) ඔහුට සමාන කිසිවක් නැත. ඔහු සියල්ල
සවන් දෙන්නා, බලන්නා වේ.
(42 : 11)

අල්ලාහ්ගේ ප්‍රත්‍යායන හා ගුණාංගයන් කෙරෙහි
දෙකොටසක් නොමග ගොස් ඇත.

1. හිස් (ශුන්‍ය) කරන්නන් : මොවුහු අල්ලාහ්ගේ නාමයන්
සහ ගුණාංගයන් හෝ එයින් සමහරක් හෝ ප්‍රතිකෂේප
කරති. (අල්ලාහ්ට කිසිදු ගුණාංගයක් හෝ ස්වභාවයක්
හෝ නැතැයි ප්‍රතිකෂේප කිරීම)

ඒ නාමයන් හා ගුණාංගයන් අල්ලාහ්ට පැවරීමෙන්, විද්‍යා
මාන අල්ලාහ් යමක් හා උපමා කිරීමට සිදුවෙනු ඇතැයි
(මවුහු) කියති. එනම් අල්ලාහ්ගේ ගුණාංගයන් ඔහුගේ
මැවීම හා සැසඳීමට සිදුවෙනු ඇතැයි පවසති. කරුණු
දෙකක් මත මෙය වැරදි නිගමනයක් බව පැහැදිලි වේ.

මුල් කරුණු මෙම හේතුව නිසා අල්ලාහ්ගේ ආගමෙහි
පරස්පර විරෝධතාවයන් ඇත යනුවෙන්වූ ප්‍රශ්නයක් මතු
විය හැකිය. අල්ලාහ් හට නාමයන් හා ගුණාංගයන්
ඇති තවුද, ඒවා කිසිවක් හා සමාන නැත යනුවෙන් සුද්ධ
වූ අල්කුර්ආනය පවසයි. අල්ලාහ් හට නාමයන් සහ
ගුණාංගයන් ඇත යනුවෙන් පැවසීම, අනෙක් මැවීම හා

උපමා කිරීම නම්, අල්ලාහ්ගේ වචන අසත්‍ය වී අල්කුර්ආනයේ සමහර වාක්‍යයන්ද අසත්‍යය වීම වේ.

දෙවැනි කරුණ: ද්‍රව්‍යයන් දෙකක් ප්‍රමාණයෙන් සහ ගුණයෙන් සමානවීමෙන් පමණක් ඒ දෙක සියයට සියයක්ම සමානව තිබිය යුතු නැත. මිනිසුන් දෙදෙනෙකු ඇසීම, බැලීම සහ කතාකිරීම වැනි ගුණාංගවලින් සමාන වුවද, ඒ දෙදෙනා මිනිස් භාවයෙන් වන ඇසීමෙන්, බැලීමෙන් සහ කතා කිරීමෙන් සමාන විය යුතු නැත.

අනෙකුත් ජීවයන් හට බැල්ම සහ සවනෙන් සමත් වීම. මවුන් හට ඇස්, අත්, පා සහ අනෙකුත් අවයවයන්ද ඇත. ඒ අවයවයන් මගින් ඒවා සමානවීමෙන් සියලු ජීවීන් හරි සමාන විය යුතුද නැත.

ජීවීන් අතර වූ නම් සහ ගුණාංගයන් එක් සමාන නිසා, ඒ ජීවීන් හරි සමාන වීමටද උවමනා නැත. නම් සහ ගුණාංගයන් අතින් සමානව ඇති මැවීම අතර පවා වෙනසක් වෙනම, මැවුම්කරුවා හා මැවීම් අතර වූ වෙනස ඉතා පැහැදිලි සහ විශාල වේ.

දෙවැනි කොටස : උපමා කරන්නන්

මොවුන් අල්ලාහ්ගේ නාමයන් සහ ගුණාංගයන් පිළිගත්තද ඒවා අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණයන් හා සසඳා. උපමා කරති. අල්කුර්ආනහි මූල්‍ය වාක්‍යයන්හි නියම අර්ථ කථනයද මෙය වේ යැයි සිතන්නෝය. මන්දයත් අල්ලාහ් තම අත්වැසියන් හා මවුන් පැහැදෙන අයුරු කතා කරයි යනුවෙන් සිතන්නෝය. ඒ අදිෂ්ඨානය හේතු රාශියක් මත

1. අල්ලාහ් තම නිර්මාණයන් හට සමානව ඇත්තේය යන්න වැරදි නිගමනයකි. ශුද්ධවූ අල්කුර්ආයේ වැකි සහ ප්‍රඥාප්තිය ඒවා වැරදි බව තීරණය කරයි. තවද, කිසිවිටෙක ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ සහ හදිසයේ අර්ථ වැරදි අවබෝධයක් ඇති නොකරන්නේය.

2. අල්ලාහ් තම අතවැසියන් හා ඔවුන් වටහා ගන්නා වචන මගින් කතා කිරීම යන්න ඒ වචනයේ නියම අර්ථය මත වේ. නමුදු ඒ අර්ථය කුමණ යථාර්ථය මත පවතීද, ඒ යථාර්ථය කෙරෙහි වූ අල්ලාහ් තම ඥානයේ සත්‍යය සහ යථාර්ථයේ නියම තේරුම මත කුමක් තෝරා ගත්තේද, ඒ සත්‍යයේ සහ යථාර්ථයේ නියම තේරුම අල්ලාහ්ගේ නාමයන් සහ ගුණාංගයන් පවතී.

‘සියල්ල සවන් දෙන්නා’ යනුවෙන් අල්ලාහ් තමා ගැන පවසන්නේ නම්, සවන්දීම යන (ශබ්දයක් ඇසීම යන එහි) නියම තේරුම පසක්වේ. නමුදු අල්ලාහ්ගේ සවන් දීමේ බලය ගැනවූ යථාර්ථය අප කෙසේ දනිමුද? සවන්දීමේ ශක්තිය නිර්මාණයන් අතර පවා විශාල පරතරයක්ව තිබියදී නිර්මාතෘවරයා සහ නිර්මාණයන් අතර වූ ඒ වෙනස අති විශාලය.

අල්ලාහ් තමා ගැන ඔහු අර්ෂ් (සිංහාසනය) හි (මහානුභාව සම්පන්න ලෙස) වාඩිවිය යනුවෙන් පවසද්දී වාඩිවිය යන්නෙහි නියම අර්ථය යමක් මත සාමාන්‍යයෙන්

වාඩිවිය යනුවෙන් පැහැදිලි වුවද, අල්ලාහ් වාඩිවිය⁵ යන්නෙහි නියම තේරුම අප දොතයට නොවැටහේ. එහි නියම තේරුම සහ යථාර්ථ ස්වරූපය දන්නේ අල්ලාහ් පමණි. වාඩිවීමේ ස්වභාවය සාමාන්‍යය ලෙස නිර්මාණයන් කෙරෙහිද වෙනස්වේ. කෙනෙකු සාමාන්‍යයෙන් පුටුවක් මත වාඩිවීම, මුරණ්ඩුව අති වෙගයෙන් දුවන අශ්වයෙකු පිට කෙනෙකු වාඩිවීම හා සමාන නොවන්නේය.

මෙසේ වාඩිවීම පවා මැවීම අතර විවිධ වන කළ, මැවුම කරුවා සහ ඔහුගේ මැවීම අතර වූ වෙනස අති විශාලය.

ඉහත අප සඳහන් කළ අයුරු සර්ව බල අල්ලාහ් තභාලා කෙරෙහි විශ්වාස (ර්මාන්) කිරීම විශ්වාසවත් වයන් හට ඉතා ප්‍රයෝජන වේ. ඒවායෙන් සමහරක්:

1. අල්ලාහ්ගේ කේවලභාවය පිළිගැනීම මත, ඔහු හැර අන් කිසි කෙනෙකු කෙරෙහි විශ්වාස නොතැබීම සහ බිය නොවීම, ඔහු හැර අන් ඒවා හට වැළැම්පිදුම් නොකිරීම කෙරෙහි ස්ථිර වීම.

2. අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසංසනීය තාමයන් සහ උසස් ගුණාංගයන් මගින් අල්ලාහ් ගෞරව කිරීම සහ අල්ලාහ් කෙරෙහි සම්පූර්ණ ප්‍රියමනාපවීම කෙරෙහි ස්ථිරව සිටීම.

⁵ (අල්කුර්ආන්හි 'ඉස්තවා' යන අරාබි වචනය පාවිච්චි කර ඇත. බලන්න පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආන්හි 7 : 54, 10 : 3, 20 : 5, 32 : 4, 25 : 59, 57 : 4 සහ 13 : 2 යන වැනි)

3. මහලේ ආඥාවන් ඒ අසුරිත්ම ඉටු කිරීමෙන්ද, මහ
 වැළැක්වූ දෙයින් වැළකී සිටීමෙන්ද ඉබාදත් හෙවත්
 වැළැක්වීම, පාර්ථනා, ඛාරවීම සහ පවසමා ඇයැදීම
 ආදියෙන් සමන්විත කුසල් ක්‍රියාවන් ස්ථිර කිරීම.

මලාභකාවරු (සුරුකයන්) කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම

මලාභකාවරු මිනිස් දෘෂ්ටියට නොපෙනෙන මිනිස් භවෙන් බැහැරවූ අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණයකි. මොවුහු සදා අල්ලාහ් ඉබාදත් (වන්දනා) කරමින් පසුවන කොටසකි. නිර්මාණය කිරීමේ ශක්තියක් හෝ දිව්‍යමය භාවයක් හෝ මොවුන් හට නැත. අල්ලාහ් මොවුන් ආලෝකයෙන් නිර්මාණය කර තම ආඥාවන් හට කීකරුවීමේ ස්වභාවය සහ ඒවා කඩිනමින් ඉටු කිරීමේ කුසලතාවයක්ද මොවුන්ට ලබා දී ඇත. මවුන්ගේ සංඛ්‍යාව අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොදනී.

මොවුන් ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿ومن عند لا يستكبرون عن عبادتي ولا يستحسرون﴾

තවද, ඔහු වෙත වූ (මලාභකා) අස ඔහු වන්දනය කිරීම කෙරෙහි උඩගු නොවන්නෝය. අල්ලාහ් දිවා රා ප්‍රශංසා කිරීමෙහිද විඩාවට පත් නොවන්නෝය. (21 : 19-20)

මිරාජ්⁶ සිද්ධිය ගැන අනස් (රලි) තුමා මෙසේ පවසති: අභ්‍යසනි මෙබතුල් මංවුර් නම් ස්ථානය මුහුමමද් තුමාට පෙන්වන ලදී. එහි සැමදා හැත්තෑ දහසක්වූ මලාභකාවරු පිරිසක් අල්ලාහ්ට තමස්කාර කරමින් සිටිති. මවුහු ඒ

⁶ මෙය තබ්තුමා ස්ව්ත අභ්‍ය සිසාරා තරනය කර අල්ලාහ් වෙත ගිය සාමාන්‍ය මිනිස් විනිතනයෙන් ඇතිවූ ගමණකි. දවසක්දා මැදි රාය පසුවීමෙන් පසු අග්‍ර සුරුක පිබිරිල්ගේ මෙහෙයුම යටතේ ජේරුසලමේ මස්ජිද් අක්සා නම් දෙවස්ථානයටද, ඉතිකබිති ස්ව්ත අභ්‍ය තරනය කර අල්ලාහ් වෙත ගියහ. මේ ගමණේදී දෙදනික පස්වනා දෙව නැමුම පිරිනමන ලදී. (පරි)

වෙනත් පිටවත්තේ නම් ආපසු නොහැරෙන්නේය. එය
ඔවුන්ගේ අවසාන පැමිණීමද වනු ඇත.

(ග්‍රන්ථ : බ්‍රහාරි සහ මුස්ලිම්)

මලාගුකාවරු කෙරෙහි විශ්වාසය සිව් කරුණු මත රඳා
පවතී:

1. එවැනි නිර්මාණයක් ඇති බව විශ්වාස කිරීම.

2. ඔවුන්ගෙන් කවරෙකුගේ නම් අප දැනගෙන ඇත්තෙ
මුද්‍ර ඒවා ඒ ආකාරයෙන්ම විශ්වාස කිරීම. (උදාහරණයක්
වශයෙන් පිබිරිල් (අලෙල). සාමාන්‍යයෙන් ඒ නම් අප
සියලු දෙනා දන්නා බැවින් එය එසේම විශ්වාස කිරීම)
ඒ හැරෙන්නට අනෙකුත්, නම් වශයෙන් නොදන්නා
මලාගුකාවරු ඒ ආකාරයෙන්ම විශ්වාස කිරීම.

3. ඔවුන්ගේ ස්වභාවය කෙරෙහි දන්නා දේ පමණක් විශ්වාස
කිරීම. (උදාහරණයක් වශයෙන් පිබිරිල් (අලෙල) ගැන අප
දැනගත් දැනුම අනුව) පිබිරිල් (අලෙල)ගේ නියම ස්වභාවය
අනුව, මුහම්මද් තුමා පිබිරිල් (අලෙල) මුල් අභ්‍යසනි
පියාපත් හත්සියයකින් සමන්විතව දුටු බව පවසා ඇත.
සමහර අවස්ථාවන්හි මලාගුකාවරු මිනිස් වෙසින්ද පැමිණ
ඇත. එක්තරා අවස්ථාවක අල්ලාග් වරියම තුමිය වෙත
පිබිරිල් මිනිස් වෙසින් පිටත් කළේය. ඒවිට පිබිරිල්
සම්පූර්ණ මිනිස් වෙසින් එතුමිය ඉදිරිපිට පෙනී සිටියේය.

එක් මොහොතක මුහම්මද් තුමා තම කළුණ මිතුරන් හා
පිළිසඳරෙහි යෙදී සිටින කළු පිබිරිල් නම් අග්‍ර සුරදුන්යා
සුදෝසුදු හඳිවතින් හා තද කළු පැහැති හිසකෙසින්
සුතුව මිනිස් ස්වරූපය ගෙන පැමිණියේය. ගමණෙහි
විඩාවක් හෝ මහත්සියක් හෝ මහු කෙරෙහි දකින්නට

තොවිය. තබ්බාලාගේ යහළුවන් ආගන්තුකයා ගැන පෙර දැන සිටියේ නැත. පැමිණි ආගන්තුකයා තම දණහිස තබ්බාලාගේ දණහිසට ගැවෙන (තොගැවෙන) තරමෙන් ඵතුමාට සමීපව වාඩිවිය. තම දැන් තම කළවා මත තබා ගත්තේය. පසුව ඊමාන්, ඉස්ලාම්, ඉහ්සාන් සහ පරමාන්ත දින සහ එහි සම්බන්ධයන් ගැන ඵතුමාගෙන් විමසන ලදී. තබ්බාලා ඒවා හට නිසියාකාරව පිළිතුරු දුන්න. පිළිතුරු දීමෙන් පසු ආගන්තුකයා පිටවී ගියේය. පසුව තබ්බාලා මෙසේ පැවසූහ. ‘ඒ දැන් පැමිණියේ පිබ්බිල් වේ. මබ් ආගම මබ් හට ඉගැන්වීම පිණිස පැමිණියේය.’

(ග්‍රන්ථය : සහිත් මුස්ලිම්)

මෙ හැරෙන්නට, අල්ලාහ් සමහර සුරදුන්යන් ඉබ්‍රාහිම් සහ ෆුත් තබ්බාලා වෙතද මිනිස් වෙසින් පිටත් කළේය.

4. අල්ලාහ් සමහර මලාඉකාවරු සමහර ක්‍රියාවන් සඳහා පත්කර ඇති අයුරු දැනගත් පරිදි එසේම විශ්වාස කිරීම. උදාහරණයක් වශයෙන් මලාඉකාවරු සදා අල්ලාහ්ගේ තේජස වර්ණනා කරමින් විඩාවකට හෝ ආයාසයට හෝ පත් නොවී දිවා රා නොතකා වන්දනායෙහි යෙදී සිටිති.

මවුන්ගෙන් සමහරුන් හට සමහර වගකීම් පැවැරී ඇත. ඒවායේ සමහරක් මෙසේය.

* පිබ්බිල් (අමල) තුමා: තබ්බාලා සහ රසූල්වරු වෙත වහි තම දිව්‍යමය පණිවුඩය රැගෙන යෑම සඳහා අල්ලාහ් විසින් පත්කර ඇත. පිබ්බිල් ශ්‍රේෂ්ඨ පටික්තිගේ සුරදුන්යෙකි.

* මිකායිල් (අමල) තුමා: වර්ෂා කර රෝපනය කිරීමේ හා පෝෂණය කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා පත් කර ඇත.

* පරමාත්මා දිනයේ, නිර්මාණයන් සියල්ල නැවත පනපොවා නැගිටවීම පිණිස සූර් නම් කාහලය පිඹීම පිණිස ඉස්ලාම් නම් මලක් වරයා පත් කර ඇත.

* මිනිසුන්ගේ පණ ඩැහැගැනීම පිණිස මලකුල් මවුන් නම් මලක්වරයා පත් කර ඇත.

* තිරයේ ආරක්ෂකයා ලෙස අල්ලාහ් විසින් මාලික් නම් මලක්වරයා පත් කර ඇත.

* ගැහිණි මව්වරුන්ගේ ගර්භාෂය තුළ ඇති නොමේරූ කලලයන් සඳහා අල්ලාහ් මලක් වරයෙකු ඒ වෙත යවා එහි වැටෙන කලලයේ ආයුෂ, පෝෂණය, ක්‍රියා සහ අවයවයන් සහ යහපත්, අයහපත් ගැනවූ තොරතුරු ලිවීම පිණිස පත් කර ඇත.

* මිනිසුන්ගේ මෙලොව ක්‍රියාවන් සටහන් කර සුරක්ෂා කරනු වස්ද අල්ලාහ් මලක්වරු දෙදෙනෙකු පත් කර ඇත. මිනිසාගේ ලොකික ක්‍රියාවන් ග්‍රන්ථාරූඪ කර තබනු වස් මවුන් දෙන්නා මිනිසාගේ වම් සහ දකුණ පසෙහි පසුවෙති.

* මල අය භූමිදානය කළායින් පසු මවුන්ගේ කුසල් අකුසල් කර්මයන් ගැන විමසනු වස්ද අල්ලාහ් විසින් මලක්වරුන් පත් කර ඇත. මෘතදේහය මිනිවලේ තැන්පත් 'කළායින්' පසු මිණිවල වෙත පැමිණෙන ඒ මලක් වරුන් දෙන්නා ඔහුගේ දෙවියා, දහම සහ වක්තෘ වරයා වැනි දේ ගැන ප්‍රශ්න කරනු ලබනු ඇත.

මලක්වරුන් කෙරෙහි මූලමනින්ම විශ්වාස කිරීමෙන් මතු සඳහන් වන ප්‍රයෝජන ඇත.

1. අල්ලාහ්ගේ ගුණාංගයන්හි ස්වභාවය සහ ඔහුගේ ආධිපත්‍ය වැනි දේ ගැන අවබෝධ කර ගැනීමට හැකිය. මන්දයත් නිර්මාණයන්හි තේජස නිර්මාතෘවරයාගේ තේජස මත පිහිටා ඇති හෙයිණි.

2. අල්ලාහ් ආදම්ගේ පෙලපතට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දී ඇති හෙයින් ඒ සඳහා අල්ලාහ්ට ස්තූති වන්න වීම. ඔවුන් ආරක්ෂා කර, ඔවුන්ගේ ක්‍රියාවන් සටහන් කර, ඔවුන්ගේ යහපත සඳහා අල්ලාහ් මලක්වරු පත්කර ඇති හෙයින් ඒ වෙනුවෙන් අල්ලාහ් දෙවිද්‍රව ස්තූති වන්න වීම.

3. ඒ මලක්වරු සදා සර්වබල අල්ලාහ්ගේ තේජස ප්‍රශංසා කරමින් නිරන්තරව ඔහුට ශාස්තෘංග කරමින් සිටින හෙයින් ඔවුන් කෙරෙහි ප්‍රියමනාප වීම.

මලක්වරුන් ගැන පවසන කළු, ඔවුන් හට ස්ථිර දේහයක් ඇති බව සමහරු ප්‍රතිපේක්ෂා කරති. සමහර නිර්මාණයන් තුළ සැඟවී ඇති සමහර හැදියාවන් මලක්වරුන් යැයි කියති. මෙසේ සිත්සේ නිගමණය කිරීම අල්කුර්ආනය සහ මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඒකමතික තීරණය (ඉජ්මා) සහ හදිස් හට මුලමතින්ම පටහැනිය.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكُوتِ رُسُلًا أُولِي أَجْنَحَةٍ مُتَنِي وَثَلَاثَ رُبَاعٍ﴾

සියලු පැයසුම් අහස් සහ පොළව නිර්මාණය කර පියාපත් දෙක, තුන, හතර ලෙසින් වූ මලාඉකාවරු (සුරව්‍යයන්) නිර්මාණය කළ අල්ලාහ්ටය. (25 : 1)

හවද පරිගුද්ධ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි :

﴿ولو ترى إذ يتوفى الذين كفروا الملائكة يضربون وجوههم وأدبارهم﴾

(නබි තුමනි) මලාඉකාවරු ප්‍රතිකෂේප කරන්නන්ගේ ප්‍රාණයන් වැහැගන්නා අසුරු (බෙ) දකින්නේ නම්, ඔවුහු (මලාඉකාවරු) ඔවුන්ගේ මුහුණෙහි සහ පිටුපසෙහි දරුණු ලෙස පහර දෙනු ඇත. (අල්කුර්ආන් 8 : 50)

තවත් අල්කුර්ආන් වාක්‍යයක් මෙසේ පවසයි:

﴿ولو ترى إذ الظالمون في غمرات الموت والملائكة باسوا أيديهم﴾

﴿أخرجوا أنفسهم﴾

තවද, මෙම අපරාධකරුවන්ගේ මරණයන්න මොහොතෙහි බෙ ඔවුන් දකි නම් මලාඉකාවරු තම අත් දික්කර (ඔවුන්ගෙන්) ‘බෙගේ ප්‍රාණයන් පිටම කරනු’ (යනුවෙන් පවසනු ඇත.) (අල්කුර්ආන් 8 : 93)

තවත පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ පවසයි:

﴿حتى إذا فرغ عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربكم قالوا الحق وهو العلي الكبير﴾

මෙසේ ඔවුන් (මලක්වරන්)ගේ සිතෙහිවූ චකිතය තුරන්වේ නම් (ඔවුන්ගෙන් කෙනෙකු අන් අය අමතා) ‘බෙගේ ආරක්ෂකයා තුමක් පැවසුවාද? යනුවෙන් විමසනු ඇත. (එයට ඔවුන්) ‘සත්‍යය පැවසුවේය. ඔහු අනිශ්චය අති උසස්ය’ යනුවෙන්ද පවසනු ඇත. (34 : 23)

අල්ලාහ් පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ ස්වර්ගයේ මලාඉකාවරුන්ගේ කටයුතු ගැන මෙසේ පවසයි:

﴿والملائكة يدخلون عليهم من كل باب سلام عليكم بما صبرتم فنعم﴾

﴿عقبى الدار﴾

තවද, මලාලකාවරු සියලු දොරටු මගින් මවුන් වෙත ඇතුළුවනු ඇත. 'මෙ (මෙ ජීවිතයේ කරදර) අවසා සිටි හෙයින් මෙ හට ශාන්තිය උදාවේ. (මෙට මෙම) අවසන් නිවස උව්න වේ. (අල්කුර්ආන් 13 : 23-24)

මුහම්මද් තුමා පැවසූ බව අබුහුරෙයිරා තුමා පැවසූ හදිසයක් බුහාරි ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන් වේ:

عن أبي هريرة رضى الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال إذا أحب الله العبد نادى جبريل إن الله يحب فلانا فأحبه ؛ فيحبه جبريل ؛ فينادى جبريل أهل السماء إن الله يحب فلانا فأحبوه ؛ فيحبه أهل السماء ؛ ثم يوضع له القبول فى الأرض (البخارى)

අල්ලාහ් තම අතවැසියෙකු කෙරෙහි ප්‍රිය වූවා තම අග්‍ර සුරදුන පිබිරිල් අමතා 'මා මෙම අතවැසියා කෙරෙහි ප්‍රිය වෙමි. මෙද ප්‍රිය වනු මැන' යනුවෙන් පවසනු ඇත. එසේම සුරදුන පිබිරිල්ද මහු කෙරෙහි ප්‍රිය වනු ඇත. පසුව පිබිරිල් ඒ පුවත අහසෙහිවූ අමතකුත් සුරදුනයන් හටද දැනුම් දෙනු ඇත. 'සැබැවින්ම අල්ලාහ් එක්තරා අතවැසියෙකු කෙරෙහි ප්‍රියමනාප වෙයි. මෙද මහු කෙරෙහි ප්‍රියමනාප වන්න' යනුවෙන් පවසනු ඇත. අහසෙහිවූ සියල්ල මහු ප්‍රිය කරනු ඇත. පසුව එම අතවැසියා පොළොවෙහි පිට වන්නයෙකු ලෙස අමතනු ඇත.

අබු හුරෙයිරා (රචි) තුමා පවසන තවත් හදිසයක් බුහාරි ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

وعنه أيضا قال : قال النبي صلى الله عليه وسلم : إذا كان يوم الجمعة كان على كل باب من أبواب المسجد الملائكة يكتبون الأول فالأول فإذا جلس الإمام طروا الصحف وجازوا يستمعون الذكر.

ජූවිආ දිනයේ මස්පිදයේ සියලු දොරවු අසල මලාඉකාවරු වාඩි වී ජූවිආ වෙනුවෙන් පැමිණෙන අය අනුපිළිවෙලින් පින් සටහන් කරනු ඇත. ඉමාම් මිමබරය මත වාඩි වූවායින් පසු මලාඉකාවරු තම ලේඛනයන් අකුලා කුත්බා දේශනයට සවන්දීම පිණිස නැගිට යනු ඇත.

ඉහත සඳහන් වූ ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැනි සහ මුහම්මද් තුමාගේ හදිස් සංකල්පය මගින් පෙනී යන්නේ සුරදුනායන් දේහයක් ඇති අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණයක් බවත්, දුදනත් පවසන සේ මානසික ශක්තීන් නොවන බවත්, සියලුම මුස්ලිමවරු ඒ ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය සහ හදිස් සංකල්පය පැහැදිලි කරන අයුරු විශ්වාස කළ යුතු බවත්ය.

අල්ලාහ්ගේ පුස්තක (දේව ග්‍රන්ථයන්) කෙරෙහි විශ්වාසය

අල්කුතුබ් (දේව ග්‍රන්ථ) යන්න 'කිතාබ්' යන අරුති වචනයෙහි බහු වචනය වේ. කිතාබ් යනු ලියන ලද්දක් යනුවෙන් තේරුම වේ. මෙහි දේව ග්‍රන්ථ යනුවෙන් පැහැදිලි කරන්නේ සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් වක්තෘවරු කෙරෙහි පහළ කළ දේව හෙළිකිරීම වන ග්‍රන්ථවේ. මිනිසා හට අනුග්‍රහය සහ මගපෙන්වීම පිණිසද, එමගින් මිනිසා දෙලොවෙහි ඉතා උන්නතියක් ලබාගැනීමේ පරම වේදනාවෙන්ද අල්ලාහ් දේව ග්‍රන්ථයන් පහළ කළේය.

දේව ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම සිව් කරුණු මත රඳා පවතී.

1. සත්‍ය වශයෙන්ම ඒවා සර්වඥාන අල්ලාහ් වෙතින් පහළ වූ බව විශ්වාස කිරීම.
2. අප දැනගත් දේව ග්‍රන්ථවල නම් සහ ඒවා පහළවූ වක්තෘවරු ගැන ඒ ආකාරයෙන්ම විශ්වාස කිරීම.

උදාහරණයක් වශයෙන්:

1. අල්කුර්ආනය මුහම්මද් තුමා වෙත පහළ විය.
2. තවරාත් ආගම මුසා තුමා වෙත පහළ විය.
3. ඉන්ජිල් ආගම රසා තුමා වෙත පහළ විය.
4. සබුර් ආගම දාවුද් තුමා වෙත පහළ විය.

අප නම් වශයෙන් නිශ්චිතව නොදන්නා ආගම් ගැන ඒ ආකාරයෙන්ම විශ්වාස කර පිළිගත යුතුය.

3. එම ආගම් ඉදිරිපත් කරන පණිවුඩවලින් සත්‍ය බව තහවුරු වූ ඒවා පමණක් ඒ අයුරින්ම පිළිගැනීම.

උදාහරණයක් වශයෙන් අල්කුර්ආනයේ පණිවුඩය එයට පෙරවූ ආගම්වල ඇති වෙනස් නොවූ සහ විකල්ප නොවූ තොරතුරු අනුව ඒ ආකාරයෙන්ම පිළිගැනීම.

4. ඒ ග්‍රන්ථවල අවලංගු නොවූ සත්‍යයන් අල්කුර්ආන් මගින් අනුමත නීතින් මත ක්‍රියාකිරීම සහ ඒ නීතිවල ප්‍රවීණතාවය නොවැටහුනද ඒවා පිළිගැනීම.

අල්කුර්ආනය පහළ වීමෙන් පසු එයට පෙර පහළවූ සියලු ආගම් ග්‍රන්ථයන් අහෝසි විය. ඒ කරුණ අළුතා අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ﴾
නවද (නඬිතුමනි සම්පූර්ණ) සත්‍යයෙන් හෙබි මෙම ආගම අප මබ වෙත පහළ කෙළෙමු. මෙය අල්කිතාබ් (පෙරවූ සුද්ධ ග්‍රන්ථයන්)හි ශේෂවූ වැදගත් (සත්‍ය) කරුණු හට අනුකූලතා දක්වමින් ඒවා ආරක්ෂා කරයි.
(අල්කුර්ආන් 5 : 48)

මෙ අනුව පෙර පහළවූ ආගම්වල නීතින් අනුව ක්‍රියා නොකළ යුතු බව පැහැදිලිය. අල්කුර්ආන්හි නීතිවලට විකල්ප නොවන අසුරින් ඇති දේ අනුව ක්‍රියා කිරීම ධර්ම දෘෂ්ටියෙන් වැරද්දක් නැත.

දේව ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම මතු සඳහන් ප්‍රයෝජනයන් ගෙන දේ. ඒවා මෙසේය:

1. සෘජු මග පෙන්වීමක් ලෙස අල්ලාහ් සැම සමාජයකටම ආගම පහළ කිරීම, මිනිසා කෙරෙහිවූ අල්ලාහ්ගේ දයාව සහ කරුණාව බව වටහා ගැනීම.

2. සියලුම සමාජයන් හට සුදුසු අත්දමට සර්වඥාන අල්ලාහ් අරිභා (ආගම තීතිරිතින්) ඉදිරිපත් කිරීම කෙරෙහි අල්ලාහ් තභාලා ඉදිරිපත් කළ අරිභා තීතිසෙහි ප්‍රවීණතාවය අවබෝධ කර ගැනීම.

සුද්ධවූ අල්කුර්භානය මෙසේ විස්තර කරයි:

﴿كُلُّ جَلِيلٍ مِنْكُمْ شَرٌّ مِنْهَا﴾

අප මබගේ සියලු සමාජයන් හට (සත්‍යයෙන් හෙතී) ධර්මයක්ද අනුගමණය කිරීමට සෘජු මගක්ද නියම කෙළෙමු. (5 : 48)

3. අල්ලාහ් මිනිසාට සෘජුමග පෙන්වා දී මහු වෙත හෙලි දසාවන් හා වරප්‍රසාධයන් වෙනුවෙන් අති දසාබර අල්ලාහ්ට ස්තූතිවත්ත වීම.

වක්තෘවරු කෙරෙහි විශ්වාසය

රජුල් නම් වචනය ‘අර් රාජුල්’ නම අරුති වචනයේ ඒක වචනයයි. රජුල් යනු පිටත්කළ අය යන තේරුම වේ. එනම් යම් කරුණක් වෙනත් අය හට භාර කිරීමට පැමිණි අය වේ.

මෙහි රජුල් (වක්තෘ) වරු යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ අල්ලාහ්ගේ සත්‍ය දහම ප්‍රචාරය කිරීම පිණිස දිව්‍යමය පණිවුඩය ලබා ඒවා සමාජය වෙත ඉදිරිපත් කළ අය වේ.

වක්තෘ වරුන්ගේ මූලාරම්භකයා වන්නේ නූහ් තබ්තුමාය. අවසාන වක්තෘ වරයා මුහම්මද් තුමා වේ.

මුහම්මද් තුමාට දිව්‍යමය හෙළිකිරීම් පහළ කිරීම ගැන සර්වබල අල්ලාහ් අල්කූර්ෆානයේ මෙසේ පවසයි :

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ﴾

(නබි තමනි) සැබැවින්ම නූහ්ට සහ ඔහුට පසු පැමිණි වක්තෘවරුන් හට වහි (දිව්‍යමය පණිවුඩය) හෙළි කළ සේ ඔබ වෙතද වහි පහළකළෙමු. (4 : 163)

පරමාත්මා දිනයේ මුහම්මද් තුමා තම අනුගාමිකයන් හට ආඥාත් පිණිස දෙවියන් වෙත මැදිහත් වීම සම්බන්ධ හදිසයක් බුහාරි ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

අනස් බිත් මාලික් තුමා පවසයි : මිනිස්සු තමන් වෙනුවෙන් අල්ලාහ් වෙත මැදිහත් වී පාපොච්චාරනය කරනු පිණිස ආදම් තුමා වෙත යනු ඇත. එයට ආදම් තුමා තමාට නොහැකි බව ප්‍රතිකෂේප කර මුලින් මෙලොවට

පහළ වූ වක්තෘවරයා වන තුන් තුමා වෙත යන ලෙස
පවසනු ඇත.

මුහම්මද් තුමා ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:
﴿ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمُ
النَّبِيِّينَ ﴾

(මනුෂ්‍යයින්) (වක්තෘ) මුහම්මද් බවගේ පිරිමින්ගෙන්
කිසිවෙකුගේ පියා නොවන්නේය. නමුදු චතුර්මා අල්ලාහ්ගේ
වක්තෘවරයා සහ නබිවරුන්ගේ අවසාන මුද්‍රාවද වේ.
(33 : 40)

වක්තෘවරයෙකු බිහි නොවූ සමාජයක් මෙලොවෙහි නැත.
අල්ලාහ් සියලුම වක්තෘන් හට ආගමික නීතිරීතින් පවරා
මවුත් තම සමාජයන් වෙත පිටත් කළේය. තැනහොත්
මිනිසුන් වෙතින් ඇත්වී ගිය පෙර නීතිරීතින් ප්‍රතිසංස්ක
රණය සඳහා වක්තෘ කෙතෙකු පත්කර එයට පෙරවූ
ආගමික නීතිරීතින් ගැනවූ දැනුම ලබා දුන්නේය.

මෙම කරුණ අළුලා අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾
අල්ලාහ් පමණක් වැඳ තාසුත් (ව්‍යාජ දෙව්වරුන් වැදීම)
වෙතින් ඉවත් වන්නා ලෙස වහි ඉදිරිපත් කරමින්, අප
සියලු සමාජයන් හට වක්තෘවරු ඉදිරිපත් කෙළෙමු.
(අල්කුර්ආන් 16 : 36)

වක්තෘවරුන්ගේ පැමණීම ගැන සනාථ කරමින් තවත්
අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ සඳහන් වේ:

﴿ وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴾

තවද අනුශාසකයෙක් මවුන් අතර පැමිණි මිස සමාජ
යක් ලෙසට නැත. (අල්කුර්ආන් 35 : 24)

තවත් අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ සඳහන් කරයි:
إنا أنزلنا التوراة فيها هدى ونور يحكم بها النبيون الذين أسلموا للذين
هადوا

ඇත්තෙන්ම අප යහමග සහ කාන්තියක් ඇති නවරාන්
(ආගම) පහළ කෙළෙමු. (අල්ලාහ් හට) සම්පූර්ණයෙන්ම
කිසිවක් වූ නබිවරු ඒ මගින් සුදෙව්වන් හට විනිශ්චය
කළහ. (අල්කුර්ආන් 5 : 44)

වක්තෘවරු අල්ලාහ් විසින් නිර්මාණය කළ සාමාන්‍ය
මිනිසුන් වේ. නිර්මාණය කර පාලනය කිරීමේ ශක්තියක්
හෝ වැදීමට සුදුසු කිසිදු දිව්‍යමයභාවයක් හෝ එ
වක්තෘවරුන් හට නැත.

වක්තෘවරුන් අතරින් අතිශ්‍රේෂ්ඨයා වූද, මවුනතරින්
අති උත්තමයා වූද මුහම්මද් තුමා ගැන පරිශුද්ධවූ
අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

قل لا أملك لنفسي نفعا ولا ضرا إلا ما شاء الله ولو كنت أعلم الغيب
لا استكثر من الخير وما مسني السوء إن أنا إلا نذير وبشير لقوم
يؤمنون

(නබිතුමනි) පවසන්න, අල්ලාහ්ගේ මනාපය නොවන්නට
සෙනක් හෝ විනයක් හෝ මා හට කරගැනීමට
ශක්තියක් මා හට නැත. අදාශ්‍යමාන දැහී දොනය මා
හට වේ නම්, කිසිදු නසුරක් මා වෙත නොඇද යහපත්
දේ පමණක් අත්කර ගනිමි. එහෙත් මා මවදන් දෙන්නෙකු
සහ විශ්වාසවන්ත ජනයන් හට සුභාරංචි පවසන්නෙකු
පමණක් වෙමි. (අල්කුර්ආන් 7 : 188)

මුහම්මද් තුමාගේ වක්තෘත්වය තහවුරු කරනු වස් තවත් අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿قُلْ إِنِّي لَا أملك لكم ضرا ولا رشداً . قل إِنِّي لَن جِيراني من الله أحد ولن أجد من دونه ملتحداً﴾

(තබ්‍රිකුමනි,) ‘සැබැවින්ම මබ් හට සෙතක් හෝ නසුරක් හෝ කිරීමට මා හට ශක්තියක් නැත’ යනුවෙන් පවසනු මැන. ‘අල්ලාහ්ගේ අඬුවමෙන් මා ආරක්ෂා කිරීමටද කිසි වෙකුට නොහැකිය. තවද අල්ලාහ් හැර වෙනත් පිළිසරණයක්ද මා හට නැත’ යනුවෙන් පවසනු මැනව.

(අල්කුර්ආන් 72 : 21-22)

ලෙඩ, මරණය, බඩගින්න, පිපාසය සහ ආශාවන් වැනි මිනිස් ස්වභාවයන් වක්තෘවරුන් හටද ඇත.

ඉබ්‍රාහිම් තබ් තුමා තම දෙවියාගේ හැකියාවන් ගැන තෙක් කර කී බව අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿والذي هو يطعمني ويسقين. وإذا مرضت فهو يشفين. والذي

يميتني ثم يحيين﴾

මහු මා හට ආහාරය දෙන්නේය. පානය දෙන්නේ මහුය. මා රෝගාතුරවූ කළ නිරෝග කරන්නේ මහුය. මා මරණයට පත් කරන්නේය. අනතුරුව (නැවත) ජීවයද දෙන්නේය. (අල්කුර්ආන් 26 : 79-81)

බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී මුහම්මද් තුමා තම ශ්‍රාවකයන් හා මෙසේ පැවසූහ:

﴿إنما بشر مثلكم أنسى كما تنسون فإذا نسيت فذكروني﴾

සැබැවින්ම මෙද ඔබ වැනි මිනිසෙකු වෙමි. බොට අමතකවීම ඇතිවන සේ, මා හටද අමතක වෙ. මා හට යමක් අමතක වූ කළ මතක් කර දෙනු මැනව!

අල්ලාහ් මහුගේ වක්තුවරුන් ගැන සඳහන් කරද්දි මවුහු අල්ලාහ්ගේ කිසිකරු අතවැසියන් බවද, මිනිස් භවෙහි ඉතා උසස් ස්ථානයක් ලත් අය ලෙසද සඳහන් කරයි.

නුහු තබි තුමා ගැන අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّكَ عَبْدٌ شَكُورٌ﴾

සැබැවින්ම මහු (නුහු තුමා) ස්තූතිවන්ත අතවැසියෙකු ලෙස විය. (අල්කුර්ආන් 17 : 3)

මුහමමද් තුමා අල්ලාහ්ගේ කිසිකරු අතවැසියෙක් බව ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ සාධක වෙයි:

﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾

ලෝවැසියන් හට අතතුරු ඇඟවීමක් ලෙස ඉර්කාන් (තම සත්‍යාසත්‍ය වෙන්කරන ඉස්ලාම් ආගම) තම අත වැසියා (මුහමමද් තුමා) කෙරෙහි පහළ කළා වූ දෙවියා අති උසස්ය. (අල්කුර්ආන් 25 : 1)

තවද, ඉබ්රාහිම්, ඉස්හාක් සහ යූසූෆ් තබ්වරු ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ සඳහන් කරයි:

(තබ් තුමනි, අල්ලාහ්ගේ ආඥාවන් ඉටු කරනා) හැකියාවන් හා (ආගමෙහි සුසමුන්නාවයන් පැහැදෙන්නා) දෘෂ්ටියක් ඇති අප කිසිකරු අතවැසියන් වන ඉබ්රාහිම්, ඉස්හාක් සහ යූසූෆ් තබ්වරු ගැන සිහි කරන්න.

(අල්කුර්ආන් 38 : 45)

තවත් තැනක ර්සා තබාගන්නා ගැන අල්කුර්ආනයේ වාක්‍යයක් මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَآئِيلَ﴾

(ර්සා (පේළු) නම්) ඔහු (අපගේ) කීකරු වහලේකු හැර (දෙවියෙකු) නොව. ඔහු කෙරෙහි අපගේ කරුණාව හෙළා ඉස්රායෙල් ජාතින් හට උදාහරණයක් බවට පත් කෙළේය. (අල්කුර්ආන් 43 : 59)

වක්තෘවරු කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම සිව් කරුණු මත රඳේ.

1. ඔවුන්ගේ වක්තෘත්වයෙහි වගකීම සැබැවින්ම සර්ව ඥාන අල්ලාහ් විසින් පිරිනමන ලද බව විශ්වාස කිරීම.

එක් වක්තෘවරුයෙකුගේ දිව්‍යමය පණිවුඩය ප්‍රතිපෙක්ෂ කරන්නා සියලු වක්තෘවරුන් ප්‍රතිපෙක්ෂ කරන්නා වේ. තුළු තබා ගන්නා ප්‍රතිපෙක්ෂ කළ ජනයන් ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿كَذَّبَتْ قَوْمُ نوحٍ الْمُرْسَلِينَ﴾

තුන් (නබි)ගේ සමාජයේ අය සියළු වක්තෘවරු බොරු කළහ. (අල්කුර්ආන් 28 : 105)

තුන් නබිගේ සමාජයේ වැසියන් සියලු වක්තෘවරු බොරු කළ බව අල්ලාහ් අල්කුර්ආනයේ පවසන්නේය. ඒවිට මෙතත් වක්තෘවරුයෙක් ඔවුන් හට නොවුවා මෙන්ම මුහම්මද් තුමාගේ පණිවුඩය පිළි නොගෙන ප්‍රතිපෙක්ෂ කරන ක්‍රිස්තියානිවරු මෙරි තුමියගේ පුත්‍රයා ර්සා තුමාගේද පණිවුඩය ප්‍රතිපෙක්ෂ කරන්නන් වේ. සැබැවින්ම වක්තෘ මුහම්මද් තුමා ප්‍රතිපෙක්ෂ කරනා එම කිතුනුවන් ර්සා තුමාගේ නියම ඉගැන්වීම් පවා පිළි නොපදින්නා අයවේ.

තවද ර්සා තුමා මුහම්මද් තුමාගේ මතු පැමිණීම ගැන කිතුනුවත් හට පෙර නිමිති පළ කර ඇත. එයින් පැහැදිලි වන්නේ මුහම්මද් තුමා පවා ඒ සමාජයට පත්වූ වක්තෘ වරයෙකු යන්නයි. තවද, අල්ලාන් වක්තෘවරු මගින් ඒ ඒ සමාජයන් හට යහමග පෙන්වීමට බලාපොරොත්තු විය යන්න සුපැහැදිලිය.

2. නම් වශයෙන් දන්නා ඒ වක්තෘවරුන් ගැන එසේම විශ්වාස කළ යුතුය. මුහම්මද්, ඉබ්‍රාහිම්, නූහ්, මුසා සහ මරියම්ගේ පුත්‍ර ර්සා වැනි වක්තෘ වරුන් කෙරෙහි විශ්වාස කරන්නා සේ, මෙම පස්දෙනා ‘උලුල් අස්මවරු’ (ස්ථිර අධිෂ්ඨානයෙන් යුත් අය) ලෙස විශ්වාස කළ යුතුය.

මේ කරුණ අළලා සර්වබල අල්ලාන් අල්කුර්ආනයේ දෙපොලක පැහැදිලිව පවසා ඇත. ඒවා මෙසේය :

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ﴾

තවද, නබිවරුන්ගෙන්ද, මබ සහ නූහ් තවද, ඉබ්‍රාහිම්, මුසා සහ මරියම්ගේ පුත්‍රර්සා යන අයගෙන් (අන් ස්ථිර) ප්‍රතිඥා ගත්තෙමු. (33 : 7)

﴿شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ﴾

(විශ්වාස වන්න මිනිසුනේ,) නූහ් නබි වෙත නියම කළ දෙයම (අල්ලාන්) මහු මබ හටද නියම කර ඇත. එහෙයින් (නබි තුමන්), අප මබ හට වහි මගින් ප්‍රකාශ

කළ දේ සහ ඉබ්‍රාහිම් මුසා සහ ර්සා (නබිවරුන්) හට
 ඉදිරිපත් කළ දේද, බි (ඒක දේවවාද සත්‍ය) ආගම
 පිහිටු වව. එහි හේද ඇති කර නොගන්න (යනුවෙනි).
 (අල්කුර්ආන් 42 : 13)

ඒ හැරෙන්නට තම වශයෙන් ස්ථිරව නොදන්නා
 වක්තෘවරු කෙරෙහිද මුළුමනින්ම විශ්වාස කළ යුතුය.
 පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رِسَالًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ
 نَقِصْصْ عَلَيْكَ﴾

තවද, (නබිතුමනි) බිට පෙරද, අප නබිවරු පහළ
 කෙළෙමු. ඔවුන්ගෙන් සමහරෙකුගේ ඉතිහාසයන් බි
 හට කීවෙමු. තවත් සමහරුන්ගේ ඉතිහාසයන් බිට
 නොකීවෙමු. (අල්කුර්ආන් 40 : 78)

3. ඔවුන් සමබන්ධව ලබාගත් කරුණුවලින් සත්‍ය ඒවා
 එලෙසම පිළිගත යුතුය.

4. ඒ වක්තෘවරුන්ගෙන් අපතරට පැමිණි වක්තෘවරයාගේ
 පණිවුඩය සහ තීතිරිතින් ඒ ආකාරයෙන්ම පිළිගත යුතුය.
 අවසාන වක්තෘවරයා වන මුහම්මද් තුමා එක් සමාජයකට
 පමණක් සීමා නොවී මුළු මානවයාටම අයත්වේ.

එතුමා පිළිපැදීම කෙරෙහි අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي
 أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيَسْلُمُوا تَسْلِيمًا﴾

නබිතුමනි, බි දෙවියාගේ නාමයෙන්, ඔවුහු තමතර
 ඇතිවූ ආරාධුල් වෙනුවෙන්, බි විනිසුරු කර බිගේ තීන්
 දුටු තම සිත් තුළ කිසිදු අමනාපයකින් තොරව පිළිගෙන

සම්පූර්ණයෙන්ම කිකරු වන තුරු ඔවුහු සත්‍ය විශ්වාස වන්තයින් නොවන්නෝය. (අල්කුර්ආන් 4 : 65)

වක්තෘවරු කෙරෙහි විශ්වාස කිරීමෙහිලා ඇති ප්‍රයෝජන :

1. අල්ලාහ් තම අනවාසියත් වෙත හෙළු කරුණාව සහ පරෝපකාරය ගැන දැනගැනීම : එය කෙසේදයත් අල්ලාහ් මිනිසා හට ඔවුන්ගේ චින්තන මගින් වටහා ගත නොහැකි සෘජු මගපෙන්වීම සහ ඔවුන් කෙසේ තම නිර්මාතෘ වරයාහට කිකරු වී නමස්කාර කළ යුතුද යන්නද පැහැදිලි කර දීම පිණිස වක්තෘවරු ඉදිරිපත් කර කරුණාව දැක්විය.

2. අල්ලාහ් විසින් ප්‍රධානය කරන ලද මෙම විශාල පරෝපකාරය වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ට ස්තූති වන්න වීම.

3. අල්ලාහ්ගේ මගපෙන්වීම අනුව පැමිණි වක්තෘවරුන් වන ඔවුහු අල්ලාහ්ට කරනා වැළඹිපිදුම් ගැනවූ නියම ස්වරූඛය පහදා දී අල්ලාහ්ගේ දිව්‍යමය පණිවුඩය ලබාදී කරුණු පහදා දුන් නිසා ඒ රසුල්වරු කෙරෙහි ආදරය ගෞරවය සහ අනුමත කළ ආකාරයෙන් ප්‍රශංසා කිරීම.

නමුදු දුස්සාධ (මුරෂ්ඨ) අය මිනිසෙකු වක්තෘවරයෙකු ලෙස පැමිණිය නොහැකිය යනුවෙන් තමන් වෙත පැමිණි වක්තෘවරු ප්‍රතිකෂේප කළහ. ඒ අමූලික මතය අල්කුර්ආනය මෙසේ හෙළා දකියි :

﴿ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا . قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَرُنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكَائًا رَسُولًا ﴾

මිනිසුන්ට සෘජු මගෙහි පණිවුඩය පැමිණ කළ, අල්ලාහ් (නම) දුතයා ලෙස එවා ඇත්තේ මිනිසෙක්ද යනුවෙන් පැවසීම හැර ඔවුන් සත්‍යය විශ්වාස කිරීම කෙරෙහි, අත්කිසි වක් නොවළකවිය (එයට) පවසනු, 'මහජනලොවෙහි සුරුදුනායන් (ජීවත්) වී (එහි) ඔවුන් නිදහසේ ඇවිදින්නේ නම්, සැබැවින්ම අප අහසෙන් සුරුදුනයෙකුම වක්තෘයෙකු ලෙස එවා ඇත්තෙමු.' (අල්කුර්ආන් 17 : 94-95)

මහජනලොවෙහි ජීවත්වන්නේ මිනිසුන් හෙයින් ඔවුන් වෙත වක්තෘවරයෙකු ලෙස ඉදිරිපත් කරන්නේද මිනිසෙකි. ඒ හැර මහජනලොවෙහි ජීවත්වන්නේ සුරුදුනායන් නම් ඔවුන් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුත්තේද සුරුදුනායන් විනා අන් කෙනෙකු නොව. මෙසේ විෂම පරිකල්පයෙන් වක්තෘවරු ප්‍රතිපක්ෂය කළ අය ගැන සුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ. قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾

එයට ඒ සමාජයේ අය 'බෙද අප වැනි මිනිසෙකු හැර අන් කෙනෙකු නොව. අප පියවරුන් වැළුම්පිදුම් කළ දෙයින් වළක්වීමට බෙ බලාපොරොත්තු වනවාද? එසේ නම් පැහැදිලි අණබලයක් අප වෙත ගෙනෙන්න' යනුවෙන් පැවසූහ. එයට පිළිතුරු වශයෙන් ඒ වක්තෘවරු 'සැබැවින්ම අපද බෙ වැනි සාමාන්‍යය අයවූ නමුදු අල්ලාහ් නම් කැමැත්ත ප්‍රකාර නම් අනවැසියන් හට නම් අනුග්‍රහය දක්වන්නේය. අප බෙ වෙත සාධකයක්

ගෙන එම අල්ලාගත් අනුදැනුම මත හැර අප හට
කිසිදු ශක්තියක් නැත' යනුවෙන් පැවසූහ.

(අල්කුර්ආන් 14 : 10 -11)

පරමාත්ම දිනය කෙරෙහි විශ්වාසය

පරමාත්ම දිනය යනු මෙලොව ජීවත්වූ සියලු දෙනා නැවත පත පොවා නැගිටවා ඔවුන් මෙලොව ජීවිතයෙහි කළ කුසල් සහ අකුසල් කර්මයන් අනුව ප්‍රසාද සහ අඩුවම නියම කරන දිනය වේ. මෙම දිනයට පරමාත්ම දිනය යනුවෙන් කීමට හේතුව: මෙයට පසු මහ පොලොවෙහි වෙනත් දිනයක් නොවන අතර ඒදින පැවැත්වෙන මහා විමසුමෙන් පසු ස්වර්ගයට තීන්දුවූ අය ස්වර්ගයෙහිද නිරයට තීන්දුවූ අය නිරයෙහිද සදාතනව පසුවන්නෝය.

පරමාත්ම දිනය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම කරුණු තුනක් මත රඳා පවතී.

1. මියගිය සැම ජීවයක්ම නැවත පතපොවා පෙර පරිදි මෙවූන්ගෙන් නැගිටවීම.

සූර් නම කාහලිය දෙවන වර පිමිණු ලබනු කළ මල ආත්මයන් සියල්ල නැවත සජීවි වී පාවහන් නොමැතිව, නිර්වස්ත්‍රව සහ වර්මප්පේදනය නොවූ අය ලෙස අල්ලාහ් ඉදිරියෙහි පැමිණෙනු ඇත. මේ සම්බන්ධව ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿كَمَا بَدَأْنَا أُولَٰئَٰكَ خُلُقًا مَّجْدَدًا ۖ وَاعْدُوا لِيَٰلِنَا إِنَّا كُنَّا مُعْلِمِينَ﴾

අප පළමුව නිර්මාණය ඇරඹුවාක් මෙන් නැවත නිර්මාණය කරමු. මෙය අප කෙරෙහිවූ ඒකාන්ත පොරොන්දුව වේ. සැබැවින්ම අප (එය) ඉෂ්ට කරන අය වෙමු.
(අල්කුර්ආන් 21 : 104)

පරමාත්මන දිනයේ මල අය හට පන පොවා නැවත නැගිටවීම, ඉස්ලාමීය මූලික ප්‍රභවයන් දෙක වන අල්කුර්ආනය සහ සූත්තා සංකල්පය මගින් ඉදිරිපත් කළ සහ මුස්ලිම් විද්වතුන්ගේ ජීවමාන ජීවිතය වේ.

පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ بِعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ . ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ﴾

(මනුෂ්‍යයනි,) පසුව සැබැවින්ම මෙ මියයනු ඇත. පසුව අවසන් දිනයේ සැබැවින්ම (පනපොවා) මෙ නැවත නැගිටවනු ඇත. (අල්කුර්ආන් 23 : 15-16)

මුහම්මද් තුමා මෙසේ පැවසූහ:

يَحْشُرُ النَّاسَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِفَاةً غُرْلًا.

පරමාත්මන දිනයේ ජනයන් පාවහන් නොමැතිව සහ වර්මපේදනය නොමැතිව එක්තැන් කරනු ලබනු ඇත. (ග්‍රන්ථ : බුහාරි සහ මුස්ලිම්)

පරමාත්මන දිනයේ පැවැත්ම ප්‍රතිකෂේප කළ නොහැකි සත්‍යයක් බව සමස්ත මුස්ලිම්වරුන්ගේ නිගමනය වේ. ප්‍රඥාවද එය සනාථ කරයි. අල්ලාහ් මිනිසාගේ මෙලොව ජීවිතයේ ක්‍රියාවන් වෙනුවෙන් ප්‍රතිවිපාක උදෙසා එලොවක්ද සකසා තිබිය යුතුය. සර්ව බලධාරීවූ අල්ලාහ් තම දූතයන් මගින් මිනිසා හට අනිවාර්ය කළා වූ වගකීම් සහ යුතුකම් මත ඒදින එලවිපාක ලබා දිය යුතු බව ප්‍රඥාවද හඟවයි.

මෙ කරුණ අළලා අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَإِنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تَرْجِعُونَ﴾

අප බො නිකමින් නිර්මාණය කළ බවත්, ඔබ නැවත
අප වෙත නොහැරෙන බවත් බො සිතා සිටින්නෙහිද?
(අල්කුර්ආන් 23 : 115)

අල්ලාහ් පරිශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ තවත් තැනක
මුහම්මද් තුමා ගැන මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ﴾

(නබි තුමනි,) සැබැවින්ම ඔබ කෙරෙහි මේ කුර්ආනය
පහළ කළ දෙවියා ඔබ ආපසු හැරෙනා තැන වෙතද
ගෙනෙන්නේය.
(අල්කුර්ආන් 28 : 85)

2. අවසාන විමසීම සහ විපාක කෙරෙහි විශ්වාසය:

මිනිසා සසර කළ ක්‍රියාවන් ගැන විමසා ඒ වෙනුවෙන්
ප්‍රසාද හෝ අඩුවම් හෝ ලබනු ඇත. ශුද්ධවූ
අල්කුර්ආනය සහ මුහම්මද් තුමාගේ සුන්නා සංකල්පය
මෙම කරුණ පැහැදිලිව විස්තර කරන අතර
මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඒකමතික තීරණයද එය වේ.

ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّا إِلَيْنَا يَأْتِيهِمْ . ثُمَّ إِنَّا عِلَيْنَا حِٰسَابُهُمْ﴾

සැබැවින්ම මවුන්ගේ හැරීම අප වෙතය. පසුව
සැබැවින්ම (එල්විපාක විදිය සූතු) ප්‍රශ්න කිරීමද අප
වෙතය.
(අල්කුර්ආන් 88 : 25-28)

මවුන්ගේ විපාකය ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේද පවසයි:

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرَ مِثْلِهَا . وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يَجْزِي إِلَّا
مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ﴾

යමෙකු හොඳක් ර්ගෙන ආව හොත්, ඔහුට එවැනි දස ගුණයක් වේ. යමෙකු නරකක් ර්ගෙන ආවහොත් ඔහුට එවැනිනක් හැර (අමතර) කිසිවක් නොදෙනු ඇත. ඔවුන්ට කිසිදු අසාධාරණයක් නොකරනු ඇත.

(අල්කුර්ආන් 6 : 160)

තවද ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿ونضع الموازين القسط ليوم القيامة فلا تظلم نفس شيئا وإن كان مثقال حبة من خردل أتينا بها وكفى بنا حاسبين﴾

තවද, පරමාන්ත දිනයේ සුක්ති සාධාරණ තුළාවන් පිහිටුවා ඇත්තෙමු. කිසිදු ආත්මයකට සුලුවෙන් හෝ අසුක්තියක් සිදු නොවෙනු ඇත. අභි ඇටයක් බරක් තරම් වුවද, එයද (විනිශ්චය සඳහා) ඉදිරිපත් කරමු. ගණන් ගැනීමෙහිලා අපම සැහේ. (ගණන් ගැනීමෙහිලා අන් කෙනෙකුගේ උදවුවක් නුවුවමනාය. අපම ප්‍රමාණවත්ය.)

(අල්කුර්ආන් 21 : 47)

මුහම්මද් තුමා දෙසු බව ඉබ්නු උමර් තුමා මෙසේ පැවසූහ. පරමාන්ත දිනයේ විශ්වාසවත්තයෙකු අල්ලාහ් ඉදිරියට පමුණුවනු ඇත. අල්ලාහ් තම කරුණාව ඔහු වෙත හෙළා හෙතෙම කළ අසවල් පාපය ගැන දත්තවා දැයි විමසනු ඇත. එයට ඔහු ‘එසේය අධිපතිය’ යනුවෙන් පවසනු ඇත. හෙතෙම තම පාපයන් පිළිගෙන තම විනාශය ගැන පසුතැවිලි වෙද්දී අල්ලාහ් මෙසේ පවසනු ඇත. ‘මම පාපයන් එලොවෙහිම ඔබ වෙතින් ඉවත් කළෙමි. අද දින මාගේ සමාව ඔබ වෙත පුදමි’. පසුව හෙතෙම තම කුසල් කර්මයන්හි වාර්ථාව ලබා ගනු ඇත.

තවද ප්‍රතිකෂේප කරන්නන් හා කුහකයන් අමතා අල්ලාහ් රාස්ව සිටින්නන් ඉදිරියෙහි මෙසේ පවසනු ඇත. 'අල්ලාහ් කෙරෙහි බොරු ගොතා පැවසූ අය මේ අය වෙ. අපරාධකරුවන් කෙරෙහි අල්ලාහ්ගේ සාපය ඇති වේවා!' (බුහාරි සහ මුස්ලිම්)

තවද මුහම්මද් තුමා මෙසේ දෙසූහ:

යමෙකු යහපත් කර්මයන් උදෙසා එය පමණක් කළේ නම් අල්ලාහ් ඒ සඳහා තම පුස්තකයෙහි එවැනි දස ගුණයක්, හත්සිය ගුණයක්, තවද එයට වැඩි ගුණයක් සඳහන් කරන්නේය. යමෙකු අයහපත් කර්මයක් උදෙසා කළේ නම් එය එක් අකුසලක් ලෙස පමණක් සටහන් කර ගන්නේය.

පරමාන්ත දිනයේ කෙනෙකුගේ ක්‍රියාදාමය අනුව විනිශ්චයක් පවත්වනු ලබනු ඇත යන්න ප්‍රඥාව අනුවද, මුස්ලිම්වරුන්ගේද නිගමණය වේ.

අල්ලාහ් වක්තාවරුන් පත්කර මවුන් මගින් ආගම ඉදිරිපත් කර ඒ ආගම පිළිපදිනා ලෙස තම අතවැසියන් හට නියෝග කර එය ප්‍රතිකෂේප කරන අය හා පිහාද් කරන ලෙස පණවා ඇත. මිනිසාගේ ක්‍රියාවන් වෙනුවෙන් සාධාරණ ඵලවිපාකයක් නොවන්නට ඉහත සඳහන් නියෝගයන් ගෙන් කුමන ඵලක්ද? සර්වඥානවු අල්ලාහ් නුච්චමතා දේ කිරීමෙන් සුද්ධවන්නයා වේ.

ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියා එය මෙසේ සනාථ කරයි:

﴿فَلَنَقْصِنَ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ﴾

(මවුන්ගේ ක්‍රියාවන් ගැන අප) දැනුවත්ව (විභාග සමයේ) සැබැවින්ම අප ඒවා මවුන්ට විස්තර කරමු. නවද අප (මවුන්ගෙන්) ඉවත්වුනු අය ලෙස නොසිටිමු.
(අල්කූර්ආන් 7 : 6-7)

3. ස්වර්ගය හා තිරය කෙරෙහි විශ්වාසය.

අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණයන් වන මිනිසුන් අවසාන වශයෙන් සේන්ද්‍ර විය යුතු ස්ථානයන් ස්වර්ගය සහ තිරය වේ. ස්වර්ගය යනු අල්ලාහ්ගේ ආඥාවන් නිසි ලෙස පිළිපැද අල්ලාහ්ගේ වක්තෘවරයාට කීකරු වී සත්‍ය පිළිගෙන පිවත්වූ බියබැති විශ්වාසවන්තයින් සඳහා නිමවූ විස්තර කළ නොහැකි ඉතා සුඛෝපභෝගී අවසන් ස්ථානයක් වේ. එහිවූ ප්‍රසාදයන් සහ අනෙකුත් පහසුකම් කිසිදු ඇසක් තුදුටු, කිසිදු කණක් නොඇසූ, කිසි චිත්ත සන්තානයකට පහසුවෙන් වටහා ගත නොහැකි විස්තර කළ නොහැකි තරම් අපූරු ජනක වේ.

ස්වර්ගය ගැන ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ . جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ﴾

සැබැවින්ම නිර්මාණයන්හි උසස්ම නිර්මාණයන් විශ්වාස කර යහපත් දේ කරන්නන්ය. මවුන්ගේ (ප්‍රසාද) දීමනාව මවුන්ගේ දෙවියා වෙතින් පිරිනමනා අදන් නම් ස්ථිර ස්වර්ගයවේ. එහි යට සඳා මනහර ගංගාවන් ගලා බසී. මවුහු එහි ස්ථිරව (රැඳී) සිටින්නෝය. මවුන් අල්ලාහ් කෙරෙහි ප්‍රිය වූහ. අල්ලාහ්ද මවුන් කෙරෙහි ප්‍රිය විය.

තම ආරක්ෂක (දෙවි)යා හට බියවන්නේ කවරෙක්ද,
එය ඔවුන් හටය. (අල්කුර්ආන් 98 : 7-8)

තවද අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි :

﴿ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾

ඔවුන්ගේ ක්‍රියාවෙහි (සුවිසල්) විපාක සඳහා දෙනුවන්
පිනවන තෙරම් ප්‍රමුදිත දේ සඟවා ඇත්දැයි කිසිවෙකු
නොදනී. (අල්කුර්ආන් 32 : 17)

නිරය යනු විස්තර කළ නොහැකි, නොනිම් වෙදනා
සහ අඬුවම් සහිත අතිමහත් අගාධයකි. අල්ලාහ් සහ
වක්කවරු ප්‍රතිෂේෂ කරමින්, පාපයෙහි නිරත වෙමින්
නොමග ගිය අය වෙනුවෙන් එය නිමවී ඇත. විස්තර
කළ නොහැකි, චිත්තනයට නොවැටහෙන නානාවිධ
අඬුවම් හා වෙදනාවන් එහි පිළියෙල කර ඇත.

නිරය ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ විත්සර කරයි :

﴿ وَأَنفِقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴾

(දෙවිදුගේ ආඥාවන්) ප්‍රතිෂේෂ කරන්නන් වෙනුවෙන්
සකස්කර ඇති නිරයේ ගින්නට බියවව.

(අල්කුර්ආන් 3 : 131)

තවද අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි :

﴿ وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَن شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَن شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا
لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي
الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴾

(තනි තුමනි) 'ඔබගේ දෙවියාගෙන් (මා ගෙනා) මේ දහම සත්‍ය එකකි. ප්‍රිය වන්නේ කවරෙක්ද හෙතෙම විශ්වාස කරපුදෙන්. තවද කැමති අය ප්‍රතිකෂේප කරපු දෙන්' යි පවසනු මැනව. සැබැවින්ම ප්‍රතිකෂේප කරනා අපරාධකරු වත් වෙනුවෙන් අප නිරයේ ගින්න සකස්කර ඇත්තෙමු. ඒ නිරයේ ගිනි ප්‍රකාරයත් මුත් වටකර ගනු ඇත. එහි මුත්(ගේ පියාසය සඳහා ජලය ඉල්ලා) උදවු පැතු කළ උතුරන ලොදිය වැනි දියරයක් මගින් මුත්ට උදව් දෙනු ලබනු ඇත. එය මුත්ගේ මුහුණ පුලුස්සා අකුලා දමනු ඇත. සාකයන් අතරින් එය අතිමහත් නසුරුය. මුත් සේන්ද්‍ර වන ඒ ස්ථානය ඉතා නසුරු වේ. (18 : 28)

තවද ශුද්ධවූ අල්කුර්භානය මෙසේ පවසයි:

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا. خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجْدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا. يَوْمَ تَقُوبُ أَعْيُنُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيْتَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ

සැබැවින්ම අල්ලාහ් කාගිරුවරුන් හට සාප කර ඇත. තවද අල්ලාහ් මුත් වෙනුවෙන් ජවලිත ගින්න පිළියම කර ඇත. මුත් එහි සදා නිරත වනු ඇත. (මුත් හට) එහි ආරක්ෂා කරන්නන් හෝ උදව් කරන්නන් හෝ නොවන්නෝය. මුත්ගේ මුහුණ ඒ නිරයේ ගින්නෙහි පෙරලා අකුල්ලන දිනයේ 'අප අල්ලාහ්ට සහ ඔහුගේ වක්තෘවරයා හට කීකරුව නිතිය සූතු නොවෙද?' යනුවෙන් කාගිරුවරු (දුක්ඛිතව) පවසනු ඇත.

(අල්කුර්භාන 33 : 64-65)

මරණින් මතුපි සිදුවිය හැකි සියලු දේ කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම පරමාත්මා දිනයෙහි විශ්වාස කිරීමෙහිලා රැඳේ.

1. මිනිවලෙහි (ඊක්කා) සත්තාපය:

ජීවිතකෂයට පත්වූ අය භූමදානයෙන් පසු (නිමේෂයකින් මිනිය වෙත පැමිණෙන මලාභකාවරු දෙන්නා) මහුගේ දෙවියා, වක්තෘ සහ ආගම වැනි දේ ගැන විමසනු ලබනු ඇත. සසර වසන කළ දේව විශ්වාසයෙන් යුතුව බැතිසුන්ව ජීවත්වූ අය අල්ලාහ් ස්ථිරතාවයකට පත්කරනු කළ 'මාගේ දෙවියා අල්ලාහ්, මාගේ ආගම ඉස්ලාම් මාගේ වක්තෘවරයා මුහම්මද් තබ්' යනුවෙන් උත්තර සපයනු ඇත. තවුදු මිසදිටුවන් ලෙස නැසී ගිය අය ඒ ප්‍රශ්නයන් හට උත්තර දීමට නොහැකිව 'ආහ්, ආහ්, මම නොදනිමි' යනුවෙන් පවසනු ඇත. මුනාෆික් (කුහක) අය 'මිනිසුන් යම් යම් දේ කියනු අසා මාද එසේ කීමෙහි' යනුවෙන් පවසනු ඇත.

2. මිනිවලෙහි වේදනාව සහ අනුග්‍රහය:

අල්ලාහ්ගේ ආඥාවන් ප්‍රතිකෂේප කරමින් සසර ජීවත්වූ අය හට සහ මුනාෆික්වරු (කුහකයන්) හට මිනිවලෙහි රළු වේදනාව සකස් කර ඇත.

කුහකයන් ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنفُسَكُمْ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ﴾

මෙම අපරාධකරුවන් මරනාසන්නව පසුවන මොහොත බිඳ දකි නම් සුර දුතයන් නම අන් දික්කර ('බිඳගේ') පණතල පිටම කරව, බිඳලා අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන්

බොරු ගොතා පැවසීමෙන් සහ මනුෂ්‍යයන් සාධකයන් උඩගා ලෙස ප්‍රතිකෂේප කරමින් සිටිය හෙයින් අද දින මෙම නින්දා සහගත වේදනාව විසාක ලෙස විදවව' (යනුවෙන් පවසනු ඇත). (අල්කුර්ආන් 6 : 93)

තවද උඩගා ලෙස අල්ලාහ්ගේ සාධකයන් ප්‍රතිකෂේප කළ ෆිර්අවුන්ගේ ජනයන් ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

النار يعرضون عليها غدوا وعشيا ويوم تقوم الساعة أدخلوا آل فرعون أشد العذاب ﴿٩٤﴾

(ෆිර්අවුන්ගේ ජනයන්) උදේ සහ සවස නිරයේ ගින්න මත ඉදිරිපත් කරනු ලබනු ඇත. තවද පරමාන්ත දිනය පළමු කළ 'ෆිර්අවුන්ගේ ජනයන් ඉතා රළු වේදනාවට පමුණු වන්න' (යනුවෙන් පවසනු ඇත). (40 : 46)

මුහම්මද තුමා දෙසු බව සෙයිද් බින් තාබිත් තුමා මෙසේ පැවසූහ:

'මබ වැළඳී යෑම කෙරෙහි බියක් නොවී නම්, මිනිවලෙහි වේදනාව මබද දැනගැනීම පිණිස අල්ලාහ්ගෙන් මම ප්‍රාර්ථනා කර ඇත්තෙමි'. පසුව අප දෙස හැරී අප අමතා 'නිරයේ වේදනාවෙන් ආරක්ෂා පතන්න' යනුවෙන් එතුමා කී කළ 'නිරයේ වේදනාවෙන් ආරක්ෂා පතන්නෙමු' යනුවෙන් යහළුවන් පැවසූහ. පසුව තබී තුමා 'මිනිවලේ වේදනාවෙන් අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂා පතන්න' යනුවෙන් පැවසූ කළ 'එසේම මිනිවලේ වේදනා මෙන් ආරක්ෂා පතන්නෙමු' යනුවෙන් යහළුවන් පැවසූහ. නැවත තබී තුමා 'අභ්‍යන්තර හා බාහිර සියලු කරදර වලින් ආරක්ෂා පතන්න' යනුවෙන් පැවසූ කළ 'එසේම සියලු අභ්‍යන්තර හා බාහිර කරදරවලින් ආරක්ෂා පතන්නෙමු' යනුවෙන්

යහළුවන් පැවසූහ. පසුව තබී තුමා 'දජ්ජාල්ගේ උවදුරෙන්
 ආරක්ෂා පතන්න' යනුවෙන් පැවසූ කළ දජ්ජාල්ගේ
 උවදුරෙන් ආරක්ෂා පතන්නෙමු' යනුවෙන් පැවසූහ.
 (ග්‍රන්ථය : මුස්ලිම්)

මිනිවලෙහි ප්‍රීතිය හා සැනසිල්ල විශ්වාසදායී
 සත්‍යවත්තයන් හට පමණි.

ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا
 تَحْزَنُوا وَأَبْشُرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ توعَدُونَ﴾

අපගේ දෙවියා අල්ලාහ් යනුවෙන් පවසා (ඒ නො) ස්ථීර වූ
 අය කෙරෙහි සැබැවින්ම (මැරෙණා මොහොතේ) සුරුදුන
 යන් බැස (බෙ පිටත්වීමට සූදානම් එලොව කෙරෙහි) බිය
 නොවව. නවද, (බෙ මෙලොව හැර යන සේසත් සහ
 නැතිනම්කුරන් කෙරෙහි) දුක් නොවව. බෙට පොරොන්දු
 වූ සුවර්ගයේ සුභාරංචිය කෙරෙහි ප්‍රීතිවව (යනුවෙන්
 පවසන්නෝය).
 (අල්කුර්ආන් 41 : 30)

නවද ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُقُومَ . وَأَنْتُمْ حِينَنْذَ تَنْظُرُونَ . وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ
 وَلَكِنْ لَا تَبْصُرُونَ . فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ . تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ . فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقْرَبِينَ . فَרוح وريحان وجنة نعيم .﴾
 (බෙගෙන් මැරෙනා අයෙකුගේ ප්‍රාණය) එය උගුරදණ්ඩ
 වෙත උගා වනු බෙ දකින්නේ නම්, (මහුගේ සකරාන්
 -මරණසන්න මොහොතේ) අප මහුට ඉතා සමීපස්තව
 සිටිමු. නමුදු බෙ කිසිවෙකු එය නොදකිනු ඇත. බෙ

(කිසිවෙකුගේ) ආධිපත්‍යයට යටත් නොවේ නම්, ඔබ සත්‍ය වන්න නම් ඔහුගේ ප්‍රාණය මුදවා ගත හැකි නොවේද? එහෙයින් හෙතෙම (අල්ලාහ්ගේ) හිතවතෙකු නම් (ඔහු වෙනුවෙන්) විවේකය, අගනා සැපයීම සහ අනුග්‍රහය සහිත ස්වර්ගයද පිළියෙල කර ඇත. (58 : 83-89)

මුහම්මද් තුමා දෙසු බව අල්බරාජ බිත් ආසිබි (රලි) තුමා හෙළි කළහ: විශ්වාසවන්ත මවුහු මිනිවලෙහි සුරු වූයත් දෙන්නාගේ ප්‍රශ්නයත් හට උන්නර සපයන කළ අභ්‍යසහි සිට (අල්ලාහ් වෙනුවෙන් හඬ දෙන්නෙකු) 'මාගේ අතවැසියා සත්‍යය පැවසුවේය. ඔහු වෙනුවෙන් සාමාන්‍ය වළක්න. ස්වර්ගයේ අඳුම් අත්දවන්න. ස්වර්ගයට පිවිසීම සඳහා දොර විවෘත කරන්න' යනුවෙන් පවසනු ඇත. ස්වර්ගයේ (ආවේණික) සුගන්ධය සහ මනනාත්දර්ශීය සුවද ඔහු වෙත වනු ඇත. ඔහුගේ දසුනට පෙනෙන දුරතෙක් ඔහුගේ මිනිවල විශාල වනු ඇත. (ග්‍රන්ථ : අත්මද් සහ අබුදාවුද්)

පරමාන්ත දිනය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීමෙන් ඇතිවන ප්‍රයෝජන:

1. එළඹීමට නියමිත යුගාන්ත දිනයේ ප්‍රසාදය කෙරෙහි බලාපොරොත්තු තබා කුසල් කර්මයන් කිරීමට උනන්දු වක් ඇතිවීම.

2. ජිද්න පමුණුවීමට හැකි අඩුවම් කෙරෙහිවූ බිය නිසා අකුසල් කර්මයන් කිරීමට බියවීම.

3. විශ්වාසවන්තයන් හට මිහිපිට සම්පත් හෝ පහසුකම් හෝ නොලැබුනද, ඒ වෙනුවෙන් පරමාන්ත දිනයේ ලැබීමට හැකි ප්‍රසාද උදෙසා ජීවිතයේ දුක් දොම්නස් ඉවසා සිටීම.

මිනිසා මිය යෑමෙන් පසු පරමාත්මා දිනයේ නැවත පනපොවා නැගිටවීමක් සිදුවිය නොහැකියැයි කාගිරිවරු ප්‍රතිපත්තිය කරති. ඒ මත්‍ය ඉලුමනිත්ම වැරදි බව ආගම් හැඟීම් සහ බුද්ධිය මගින් සාධක අපමණය.

ආගමික සාධක :

ඒ කරුණ ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි :

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ

وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

(සැබැවින්ම මරණයෙන් පසු පනපොවා ආපසු) මවුන් නොනැගිටවනු ඇතැයි කාගිරිවරු සිතන්නෝය. (නබි තුමන්) පවසනු මැනවි, මාගේ දෙවිදුගේ නාමයෙන්, සැබැවින්ම ඔබ නැවත නැගිටවනු ලබනු ඇත. පසුව ඔබ (මෙලොව) කළ දේ ගැන (ඔබට) දැනුම් දෙනු ලබනු ඇත. එසේ කිරීම අල්ලාහ්ට ඉතා පහසුය.

(අල්කුර්ආන් 64 : 7)

සියලු දේවාගම් මෙම සත්‍ය තහවුරු කරන්නේය.

හැඟීම් මගින් සාධක :

මරණෙන් පසු ආපසු නැගිටවීම ගැන අල්ලාහ් මෙලොවෙහිම තම සමහර දැහැමි අතවාසියන් හට පෙන්වා දී ඇත. මේ සඳහා ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන්හි දෙවැනි පරිච්ඡේදයේ උදාහරණ පහක් සඳහන් වේ.

1. මුසා නබි තුමාගේ සමාජයේ අය එතුමා වෙත පැමිණ තමන් අල්ලාහ් තම පියවි ඇසින් දකින තුරු එතුමාගේ චක්‍රත්වය පිළිගන්නට සූදානම් නැති බව පැවසූ කළ අල්ලාහ් මවුන් කපණික මරණයට පත් කළේය. ඒ ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ කරුණු පහදයි :

﴿وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذْنَاكُمُ الصَّاعِقَةَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ. ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

‘එමිඛල මුසා, අප අල්ලාහ් අපගේ ඇසින් දකින තුරු ඔබව විශ්වාස නොකරමු’ යනුවෙන් ඔබ පැවසූ අතර, ඒ අවස්ථාවේ නෙන් විදහා බලා සිටින ඔබට අකුණු සැර වදි ඔබ මැරුණු සිද්ධිය සිහිකරව. එසේ ඔබ මැරුමුවට පත්වූ පසු ඔබලා කානාදා වනු වස් අප ඔබට නැවත ජීවය ලබා දුන්නෙමු. (අල්කුර්ආන් 2 : 55-56)

2. මෙය රහසිගතව සානන කරන ලද කෙනෙකුගේ පුවතක් හා සම්බන්ධ විස්තරයකි. මිනීමරුවා සොයා ගැනීමෙහිලා ඉස්රායෙල්වරු අතර මගහේද ඇති විය. එළිදෙනෙකු මරා එයින් කොටසක් ගෙන මිනියට ගසන ලෙසද, එවිට මිනිය පණපෙවී මිනීමරුවා පෙන්වා දෙනු ඇත යනුවෙන්ද අල්ලාහ් නියෝග කළේය. ඒ ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි :

﴿وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ. فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِيَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾

තවද මෙම සිද්ධිය සිහිකරව. ඔබ මිනීමරුකු සානනය කර එහි (මිනීමරුවා ගැන වූ රහස සඟවන්නට එකිනෙකා චෝදනා කරමින්) තර්ක කරමින් සිටී කළ (සිහිකරව). (එනමුදු) අල්ලාහ් ඔබ සැඟවූ දෙය එළි කරන්නට සමර්ථයාය. (කැප කළ) එළිදෙනෙකුගේ (ශරීරයෙන් ගත්) කොටසක් ගෙන (මැරුම් කා මිනිසාගේ මළ සිරුරට) ගසන ලෙස අප අණ කළෙමු.

(එවිට ඔහු පණ පෙවී නැගිට අසුරෙන්නට) අල්ලාහ් මිය ගිය අයට පණ දෙන්නේය. නවද, ඔබ දැන ගැනීම පිණිස ඔහුගේ සාධකයන් ඔබට පෙන්වයි.

(අල්කූර්ආන් 2 : 72-73)

3. මෙය මරණයට බියවී තම නිවසවලින් නික්ම ගිය දහස් ගණන් ජනයන්ගේ ඉතිහාසයකි. අල්ලාහ් ඔවුන් මරණයට පත්කොට තැවත ජීවය ලබා දුන්නේය. ඒ සිද්ධිය ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ විස්තර කරයි:

﴿ألم تر إلى الذين خرجوا من ديارهم وهم ألوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم أحياهم إن الله لذو فضل على الناس ولكن أكثر الناس يَشْكُرُونَ﴾

මරණයට බියවී තම නිවසවලින් පිටවී ගිය දහස් ගණන් වූ අය ගැන ඔබ දුටුවෙහිද? එබැවින් 'ඔබ මිය යනු'යි අල්ලාහ් ඔවුන්ට පැවසීය. අනතුරුව අල්ලාහ් ඔවුන්ට යළිත් ජීවය දුන්නේය. සැබැවින්ම අල්ලාහ් මිනිස් වර්ගයා හට න්‍යාගශීලී වුවද මිනිසුන්ගෙන් බොහෝ අය ඔහු හට අකෘතඥය හ.

(අල්කූර්ආන් 2 : 243)

4. මෙය විනාශවී ගිය ගමක් හරහා ගමන් කළ කෙතෙකුගේ සුවතකි. මෙසේ විනාශ වී ගිය ගමක් අල්ලාහ් කෙසේ තැවත සජීවී කරන්නද යනුවෙන් ඔහු සුළු කොට තැකූහ. අල්ලාහ් ඔහු ජීවිතකෂයට පත්කොට අවුරුදු සියයක් පමණ එසේ තබා තැවත සජීවී කර නැගිටවමෙය. ඒ සිද්ධිය ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ විස්තර කරයි:

සම්පූර්ණයෙන්ම ගරා වැටී තිබුණු ගමක් හරහා ගමන් කළ අයෙකු එය දැක 'මෙය විනාශවූවායින් පසු අල්ලාහ්

කෙසේ නැවත සජීවී කරයිද?' යනුවෙන් පැවසුවේය. එයට (ඔහුගේ සැකය දුරු කරණු වස්) අල්ලාහ් ඔහු ජීවිතකෘතියට පත් කර සියවසක් තබා නැවත පණ පොවා 'ඔබ කොපමණ කලක් මෙසේ සිටියෙහිද?' යනුවෙන් විමසූ කළ දවසක් හෝ එහි කොටසක් මෙසේ සිටියෙහි' යනුවෙන් උන්තර දුන්නේය. 'එසේ නොව. ඔබ මෙසේ සියවසක් සිටියෙහිය' යයි ඔහු (අල්ලාහ්) කීවේය. 'ඔබගේ ආහාරය සහ පානය දෙස බලව' ඒවා (කල් ගත වීමෙන්) තරක්වී නැත. ඔබගේ බුරුවා දෙස බලව. (එය ඇටසැකිල්ලක් වී ඇත). අප විසින් මෙසේ කරන ලද්දේ ජනතාවට ඔබ සාධකයක් බවට පත්කිරීම පිණිසය. (මෙසේ ඔබව පරීක්ෂණයට පත්කොට නැවත පන පොවා නැගිට වළු) දැන් අප (බුරුවාගේ) ඇටසැකිල්ල යාකොට පසුව මායා අත්දවා ජීවිතයට පත්කළ අයුරු බලව' එසේ බලා සිටී ඔහු අල්ලාහ් සැම දෙයක් කෙරෙහිම බලයක් ඇති බව මම දනිමි' යි කීවේය. (අල්කුර්ආන් 2 : 259)

5. මෙම උදාහරණය තබා ඉබ්‍රාහිම් තුමාගේ කාර්ය තුළ සිදුවූ සිදුවූවකි. මල අය නැවත පණ පොවන අයුරු තමන් හට පෙන්වන ලෙස එතුමා අල්ලාහ්ගෙන් ඉල්ලා සිටියහ. එයට අල්ලාහ්, පසමින් සිව් දෙනෙකු අල්ලා ඒවා කැලිවලට කපා වෙන්කර අසල කඳුවල තබා අමතන ලෙසද, එවිට කැබැලි එක්වී පණ පෙවී පසමින් බවට පත්වී වහා පියාමා ඔහු මෙත එතු ඇතැයිද කීවේය.

'මාගේ දෙවියනි, මල අය ඔබ නැවත පණ පොවන්නේ කෙසේ දැයි මා හට පෙන්වනු මැනව' යනුවෙන් ඉබ්‍රාහිම් විමසූ කළ 'ඔබ මේ ගැන විශ්වාසයක් නැත්දැ'යි විමසුවේය. 'මම විශ්වාස කරමි දෙවියනි, නමුදු

මගේ සින පිතා යැම පිණිසයි' යනුවෙන් චතුරා පැවසූහ (එයට අල්ලාහ්) 'පසමින් සිව් දෙනෙකු අල්ලා ඒවා කපා කැබැලි කර එකෙකුගෙන් කැල්ලක් බැගින් එක් එක් කන්ද මත තබා අවගසනා කළ ඒවා (පණ පෙව්) ඔබ වෙත වේගයෙන් එනු ඇත. අල්ලාහ් සර්ව බලසම්පන්න හා සර්වඥයා බව ඔබ දැන ගනු මැනව්' යනුවෙන් පැවසීය. (අල්කූර්ආන් 2 : 280)

මෙවා තේරුම් ගත හැකි සමහර උදාහරණයන් වේ. මරණයට පත්වූ අය නැවත පණ පෙවීමට අල්ලාහ්ට හැකිය යන්න මෙයින් මප්පු වේ. මල අය අල්ලාහ්ගේ අණ පරිදි නැවත පත පෙවීම සහ සොහොනෙන් පිට කිරීම කෙරෙහි අල්ලාහ් රසා තබා තුමාට බලය දුන් බව පෙර තැනක සඳහන් කළෙමු.

ඥානය මගින් සාධක:

අල්ලාහ් ඇති බවට සාධක කරුණු දෙකක් මත රඳේ.

1. සැබැවින්ම අහස් සහ පොලොවෙහි නිර්මාතෘවරයා අල්ලාහ් වේ. කිසිවක් නොවී තිබුණු අවස්ථාවක ඒවා නිර්මාණය කිරීමට ශක්තියක් ඇති අල්ලාහ් හට, ඒවා විනාශ වීමෙන් පසු, ආපසු නිර්මාණය කිරීමටද කිසිදු අපහසුවක් නැත.

ඒ සම්බන්ධව ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿هو الذي يبدأ الخلق ثم يعيده وهو أهون عليه﴾

නිර්මාණයන් ප්‍රථම උත්පාදනය කළේ ඔහුය. (විනාශ වීමෙන්) පසු නැවත නිර්මාණය කරන්නාද ඔහු වේ. එය ඔහු (අල්ලාහ්)ට ඉතා පහසුය. (අල්කූර්ආන් 30 : 27)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ සඳහන් වේ:

﴿ كما بدأنا أول خلق نعيده وعدا علينا إنا كنا فاعلين ﴾

අප මුල් නිර්මාණය ආරම්භ කළ සේම නැවත නිර්මාණය කරමු. මෙය අප කෙරෙහිවූ දිවුරුමකි. සැබැවින්ම අප එය ඉෂ්ට කරනා අය වෙමු.

(අල්කුර්ආන් 21 : 104)

ඇටසැකිලි දිරාපත්වූ පසු ඒවාට නැවත ජීවය ලබාදීම ගැන ප්‍රතිපක්ෂය කරන්නන් හට පිළිතුරු දෙන තවත් වැකියක් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ මෙසේ සඳහන් වේ:

﴿ قل يحييها الذي أنشأها أول مرة وهو بكل خلق عليم ﴾

(තනිතුමනි) පවසන්න, ඒවා මුළින් නිර්මාණය කළේ කවරෙක්ද, නැවත නිර්මාණය කරන්නේද ඔහුය. ඔහු සියළු නිර්මාණයන්හි දැනාය ඇත්තා වේ.

(අල්කුර්ආන් 38 : 79)

2. සමහර අවස්ථාවන්හිදී මහජනලොව විසළී තිසරු බිමක් වන්නේය. කලකට පසු වර්ෂාව ලැබීමෙන් එය සශ්‍රීකවී විවිධ වෘක්ෂලතාදින් හට ගෙන එම පොලොව කොළ පැහැ ගැනේ. විසළී මැරී ගිය මහජනලොව පණ ගන්වන අල්ලාහ් මිය ගිය මිනිසාට පන ගැන්වීම සාධාරණ දෙයකි.

ඒ කරුණ සමබන්ධව ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන්හි වාක්‍යයක් මෙසේ විස්තර කරයි:

﴿ ومن آياته أنك ترى الأرض خاشعة فإذا أنزلنا عليه الماء اهتزت وربت ﴾

﴿ إن الذي أحيها لمحيي الموتى إنه على كل شيء قدير ﴾

(නඛිතුමනි) මහසොලොව නිසරුව ඔබ දැකීමද සාධකයක් අතරින් මේ ඒ මන (වැසි) ජලය වර්ෂා කරනා කළ එය සරුවී (වාසමලාදීන්) හට ගන්නේය. සැබැවින්ම මෙසේ නිසරු (දේ) ප්‍රාණවත් කළ නැතැන්නා මළ අයද ආපසු පණ පෙවීමට හැකියාව ඇත්තෙකි. සැබැවින්ම ඔහු සියළු දේ කෙරෙහි බලය ඇත්තා මේ.

(අල්කුර්ආන් 41 : 39)

තවද ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ . وَالنَّخْلَ بَسَقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ . رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأُوْحِينَا بِهِ بِلَادَ مِثَا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ﴾

අප අහසෙන් ඉතා සුඛිත (වැසි) ජලය පහළ කොට, ඒ මගින් දැකුම්කළු උයන් සහ (අස්වැන්න නෙලා ගන්නා) ධාන්‍යයන්ද නිෂ්පාදනය කෙළේය. තවද (ඒ ජලය මගින්) දිග පත් සහිත පොකුරු ඇති ඉදිගස් වර්ගයන්ද හට ගන්නට සැළැස්විණි. (එය අප) අනවැසියන් හට ආහාරය (කෙළේය), තවද, නිසරු බිම අප සාරවත් කළේය. (මල අය නැවත සජීවී වී) පිටවීම සිදුවන්නේද මෙලෙසය.

(අල්කුර්ආන් 50 : 9-11)

සමහර චලන බුද්ධිකයන් මිනිවලෙහි ඇතිවිය හැකි අඩුවම සහ ප්‍රසාධ ප්‍රතිපෙක්ෂ කරති. 'යථාර්ථයේ එසේ සිදුවිය නොහැකියැයි තීරණය කරති. ආදාහනයෙන් පසු වළ ආපසු භාරා බැලීමේ මෘදුදේහය එහි එසේම තිබෙනු ඇත' යනුවෙන්ද පවසනු අප අනන්තව අසා ඇත්තෙමු. එසේ නොව. ආගම, හැඟීම සහ බුද්ධිය අනුව එය වැරදි නිගමනයකි.

ආගමෙන් සාධක:

පරමාත්මා දිනය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම යටතෙහි මිනි වලෙහි වේදනාව සහ සත්තාපය ගැනද අප පෙර සමහර අල්කුර්ආන් වාක්‍යයන් මගින් විස්තර කර ඇත්තෙකු.

خرج النبي مع بعض الحيطان المدينة ، فسمع صوت إنسانين يعذبان في قبرهما، أن أحدهما كان لا يستتر من البول ، وأن الآخر كان يمشى بالنميمة.

ඉබ්නු අබ්බාස්(රලි) තුමා මෙසේ පැවසූහ: තබ් තුමා වේදනාවෙහි වූ(මිනි වලලා තිබුණු) උයනකින් පිටවෙමින් සිටිනා කළ මිනිවලෙහි වේදනාවට භාජනය වෙමින් වූ දෙදෙනෙකුගේ හඬ ඇසුහ. එයින් කෙනෙකු තම මුත්‍රා හරියාකාරව පිරිසිදු නොකළ අපයකු වේ. අනෙකා කේලම කියමින් ඇවිද කෙනෙකු වේ. (ග්‍රන්ථය : බුහාරි)

හැඟීම මගින් සාධක.

නින්දෙහි පසුවන කෙනෙකු තමා ඉතා සුබෝපහෝගී නැතක පසුවන අසුරු හෝ ඉතා කරදර සහිත ස්ථානයක සිටින අසුරු හෝ සිහින දකී. වහා නින්දෙන් අවදි වන හෙතෙම තමා තම නිදි යහනෙහි පසුවන බව වටහා ගෙන මෙතෙක් තමා සිටියේ සිහින අවස්ථාවක බව අවබෝධ කර ගනී. නින්ද මරණයෙහි සහෝදරයා වේ. එහෙයින් අල්ලාහ් මරණය 'මරාත්' යනුවෙන් අල්කුර්ආනයේ සඳහන්වේ.

ඒ කරුණු විස්තර කරණු වස් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿ الله يتوفى الأنفس حين موتها والتي لم تمت فى منامها فىمسك التي
 قضى عليها الموت ويرسل الأخرى إلى أجل مسمى ﴾

ප්‍රාණයන් මැරෙන මොහොතේද, නම නින්දෙහි නොමැ
 රෙන ඒවාද අල්ලාහ් අත්පත් කර ගනී. පසුව කිනම්
 ප්‍රානය කෙරෙහි වරණය නියම වීද, ඒවා (නම මෙන)
 රඳවාගෙන ඉතිරි ඒවා නියමිත කාලය එළඹෙන තුරු
 ජීවත්වීම පිණිස මුදා හරින්නේය (38 : 42)

බුද්ධියෙහි සාධක:

නින්දෙහි පසුවන්නෙක් යථාර්ථයට මඛිතා සිහිනයක් දකී.
 උදාහරණයක් වශයෙන් මහු සිහිනයෙන් මුහම්මද් තුමා
 දකින්නේය. එසේ එතුමා දකින්නෙකු සැබැවින්ම එතුමා
 දුටු කෙනෙකු වේ. තමුදු නින්දෙහි පසුවන්නා තම යහ
 නෙහි දුටු දේ හා සසඳන විට හෙතෙම සිහිනයෙහි දුටු
 කරුණට ඉතා ඇතිත් සිටින්නේය. මෙලොව සිදුවීම් කෙරෙහි
 මෙසේ සිදුවිය හැකිනම් එලොවෙහි ස්ථාවරය අනුව මෙය
 සිදු විය නොහැකිද?

කෙනෙකු භූමිදානය කළ වළ හාරා බලන කළ එහි
 පෙසන් විතාශවූ මාදුදේහයේ ශේෂයන් සහ සමහරවිට
 මිනියට අත්දවන ලද රෙදි හැර අන් කිසිදු වෙනසක්
 දැකිය නොහැකිය. මිණිවළද පටුවී හෝ විතාශ වී හෝ
 තැන යනුවෙන් පවසන අයගේ මත විවිධාකාරය. එසේ
 තම එයට පිළිතුරු මෙසේය:

1. සත්‍ය ආගම පවසන ස්ථිර කරුණු ඇතැමුන්ගේ
 මෙවන් බෙලහිත කරුණු මත ප්‍රතිකේෂ්ප කළ
 නොහැකිය. මෙසේ කරුණු ඉදිරිපත් කරන අය සත්‍ය

ආගම විස්තර කරන දේ මනා ලෙස අවබෝධ කර ගත්තේ තම තම සැකය වැරදි බව වටහා ගනු ඇත.

2. මිනිවල (ආලවුල් බර්සග්-අදෟශ ලොව)හි සිදුවන සියල්ල මිනිස් දෘෂ්ටියෙන් ඇත්වූ ඒවා වේ. කෙතෙකු තම බුද්ධිය මගින් ඒවා වටහා ගැනීමට නොහැකිය. ඒවා බුද්ධිය මගින් අවබෝධ කර ගැනීමට හැකි නම් අදෟශ්‍යමාන දේ කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම කිසිදු අර්ථයක් නොවන්නේය. තවද, අදෟශ්‍යමාන දේ කෙරෙහි විශ්වාස කරන්නන් සහ නොකරන්නන් අතර කිසිදු වෙනසක් නොවන්නේය.

3. මිනිවලෙහි සත්තාපය හෝ මිහිර හෝ එහි පටුවීම හෝ විශාල වීම හෝ හැඟාන්නේ එහි තුළවූ අය හට මිස ජීවත්ව සිටින අන් අය හට නොව. මෙය නින්දෙහි පසුවන්නා දකින මිහිරි හෝ අමිහිරි හෝ සිහිනයක් හා සමාන වූවකි. හෝ සිහිනයෙහිදී පසුවන තැන ගැන පිටස්තර කෙතෙකුගෙන් විමසූ කළ පිළිතුර වන්නේ භෞතම තම යහනෙහි තද නින්දක පසුවන බවය.

තවද, තබී තුමා තම යහළුවන් හා පසුවන බොහෝ අවස්ථාවන්හි එතුමාට වහි (දිව්‍යමය ආඥාවන්) පහළ විය. එතුමා එම ආඥාවන් හට සවන් දුන්න. එහෙත් එතුමා අසල සිටි එතුමාගේ යහළුවන් ඒවා නොදැන සිටියහ. දිව්‍යමය පණිවුඩය රූගෙන ආ සුරදුන්‍යන් තබී තුමා සියැපෙස් දුටුහ. නමුදු එතුමා වටා සිටි යහළුවන් තුදුටුහ. සමහර අවස්ථාවන්හි සුරදුන්‍යන් මිනිස් ස්වරූපයෙන් දිව්‍යමය පණිවුඩය රූගෙන එතුමා හා

පිළිසඳුරෙහි යෙදී සිටියද එතුමා වටා රොක්ව සිටී අය ඒවා කිසිවක් නොදත්හ.

4. මිනිස් ඥානය, අල්ලාහ් මිනිසා හට ලබාදුන් තරමට ඉහළින් නොපවතින්නේය. මිනිසාට තම ඥානයෙන් පමණක් සියලු දේ වටහා ගැනීමට නොහැකිය. යථාර්ථයෙන්ම සජ්න අහස්, පොලොව සහ ඒවා අතරවූ සියළු දේ අල්ලාහ්ගේ තේජස ප්‍රශංසා කරමින් සදා තුනී පුදමින් සිටී. සමහර අවස්ථාවන්හිදී අල්ලාහ් එය තම කැමැත්ත ප්‍රකාර අත් අයටද අසන්නට සලස් වන්නේය. ඒවා අප දෘෂ්ටියට හසු නොවන අයුරු පවතින්නේය.

එවැනි අද්‍රශ්‍යමාන කරුණු ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ විස්තර කරයි:

﴿تَسْبَحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ﴾

සජ්න අහස්, පොලොව සහ ඒවා අතරවූ සියල්ල (අල්ලාහ්) ඔහුගේ තේජස ප්‍රශංසා කරමින් තුනී පුදන්නේය. මෙයින් කිසිවක් ඔහුගේ තේජස ප්‍රශංසා නොකර නොසිටින්නේය. නමුත්, ඒ ප්‍රශංසාව වටහා නොගනී. (17 : 44)

මෛතෘත්වරු සහ පින්වරු මහපොලොවෙහි බිබි මොබි සැරිසරමින් සිටිති. වරෙක පින්වරු මුහම්මද් තුමා වෙතද පැමිණියහ. එතුමා අල්කුර්ආනය පාරායනය කරනු සවන් දිගෙන උත්භ. පසුව අනතුරු ඇඟවීම පිණිස තම සමාජය වෙත ගියහ. එනමුත් ඔහුත් මිනිස් දෘෂ්ටියෙන් ඇත්වූ නිර්මාතෘයක් වේ.

මේ ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتَهُمَا إِنَّهُ يَرَакُم هُوَ وَقَبِيلُهُ مَن حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾

ආදම්ගේ මිනිසුනේ, ඡෛත්‍යාත් බෙ දෙමාපියන් මවුන්ගේ මර්මස්ථානයන් මුහුන් හට පෙනවීම පිණිස මවුන්ගේ වස්ත්‍ර ඉවත් කර (මුහුන් ප්‍රතියෙන් පිවිත්වූ) ස්වර්ගයෙන් පිටම කළා සේ, බෙද ඡෛත්‍යාත් මුළා කිරීමට ඉඩ නොදෙනු මැනව. සැබැවින්ම ඡෛත්‍යාත් සහ ඡෛත්‍යාත්ගේ සගයින් බෙ මවුන් නොදකින අසුරු (සැඟවී සිට) බෙ (නොමග යැවීම පිණිස) මග බලා සිටී. සැබැවින්ම අවිශ් වාසවත්තයින් හට එම ඡෛත්‍යාත්වරු සගයින් ලෙස පත් කර ඇත්තෙමි. (අල්කුර්ආන් 7 : 27)

මිනිසුන් ස්වයංව සියල්ල වටහා ගැනීමේ ඥානයෙන් හිතව පවතින කළ ගුප්ත සත්‍යයන් තමා නොදුටු බැවින් සහ අවබෝධ කරගැනීමට නොහැකි බැවින් ප්‍රතිකෂේප කළ නොහැකිය.

පූර්ව සැලැස්ම කෙරෙහි විශ්වාසය

අල්-කදර් යනු සර්ව බලධාරී දෙවියා වන අල්ලාහ් විසින් සියලු නිර්මාණයන් හට නියම කරණ ලද තීරණය වේ. අල් කදර් යන වචනයෙහි තේරුම පෙර නියම කරන ලද දෛවය යන්න වේ. කදර් යනු නිර්මාණයන් සියල්ල ඒවා නිර්මාණය කිරීමට පෙර ඒවා කෙරෙහිවූ දැනුම මත සර්ව බලධාරීවූ අල්ලාහ් විසින් කරණ ලද තීන්දුව වේ.

දෛවය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම සිව් කරුණු මත රඳේ.

1. අල්ලාහ් තම සියලු නිර්මාණයන් පොදුවෙන් සහ සවිස්තරව එහි මූල පටන් අවසානය දක්වා මනා ලෙස දැන සිටී යැයි විශ්වාස කළ යුතුය. එම දැනුම තම ක්‍රියාවන් ගැන හෝ වෙනා, තම නිර්මාණයන්ගේ ක්‍රියාවන් ගැන හෝ වෙනා අල්ලාහ් සියලු දේ කෙරෙහි පුක්ෂ්ම දැනුමක් ඇත්තා වේ.

2. මෙම දැනුම සියල්ල අල්ලාහ් 'ලවහුල් මහ්නුල්' තම ආරක්ෂක පුවරුවක සටහන් කර ඇතැයි විශ්වාස කිරීම. මෙම කරුණු දෙක ගැන අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ أَنْ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

සැබැවින්ම අල්ලාහ් අහස්හි සහ පොලොවෙහි වූ සියල්ල ගැන මනා දැනුමක් ඇති බව මෙ තොදන්නෙහිද? සැබැවින්ම මෙවා (සියල්ල) ආරක්ෂක පුස්තකයක සටහන් කර ඇත. මෙය අල්ලාහ්ට ඉතා පහසු කාර්යයක් වේ.

(අල්කුර්ආන් 22 : 70)

අභිදුල්ලාන් බිත් අමර් බිත් ආස් (රලි) තුමා හෙළි කළ හදිසයක් මුස්ලිම් ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන් වේ. 'නබි තුමා මෙසේ දෙසනු මා අසා ඇත්තෙමි. අල්ලාන් අභස් සහ පොලොව නිර්මාණය කිරීමට අවුරුදු පනස් දහසකට පෙර සියලු නිර්මාණයන් සඳහා නියම වූ පූර්ව සැලැස්ම වන ඡායා සටහන් කර තැබීය.'

3. අල්ලාන්ගේ ක්‍රියාවන් හෝ වෙවා නිර්මාණයන්ගේ ක්‍රියාවන් හෝ වෙවා සිදුවන්නාවූ සියලු දේ අල්ලාන්ගේ කැමැත්ත පරිදි හැර සිදු නොවන බව විශ්වාස කිරීම.

අල්ලාන් තම ක්‍රියාවන් ගැන ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ මෙසේ පවසයි:

﴿وَبِكُنْهٖ لَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ﴾

තවද (නබිතුමනි) ඔබ දෙවියා තම කැමැත්ත පරිදි නිර්මාණය කරයි (දුන්නයන් ලෙස නමා කැමැති අය) තෝරා ගනී. (අල්කුර්ආන් 28 : 68)

තවත් අල්කුර්ආන් වාක්‍යයක් මෙසේ සඳහන් වේ:

﴿يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ﴾

තවද, අල්ලාන් තමා ප්‍රිය වූ දේ කරන්නේය. (14 : 27)

තවත් අල්කුර්ආන් වාක්‍යයක් මෙසේ සඳහන් වේ:

﴿هُوَ الَّذِي يَصُوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ﴾

(ඔබ මැණියන්ගේ) ගර්භාභය තුළ (අල්ලාන්) ඔහු තම කැමැත්ත ප්‍රකාර අල්ලාන් ඔබ නිර්මාණය කරන්නේය.

(අල්කුර්ආන් 3 : 6)

තම නිර්මාණයන්ගේ ක්‍රියාවන් ගැන අල්ලාහ් ගුද්මවූ අල්කුර්ආනයේ මෙසේ පවසයි :

﴿وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطْنَاهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوكُمْ﴾

අල්ලාහ් අධිෂ්ඨාන කළේ නම්, ඔබ කෙරෙහි ඔවුන් (ඒ මුනාෆික් වරුන් හට) බලය පවරා තිබෙන්නට ඇත. එවිට (ඔවුන්) ඔබට විරුද්ධව සටන් කර ඇත.

(අල්කුර්ආන් 4 : 90)

තවත් අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ විස්තර කරයි :

﴿وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلَهُ فَبُذِّرَ هُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ﴾

ඔබ දෙවියා මනාප වූවා නම් ඔවුන් මෙසේ නොකරනු ඇත. එහෙයින් (නබි තුමනි), ඔබ ඔවුන් සහ ඔවුන්ගේ කාල්පනික ප්‍රබන්ධයන්ද අන්හැර පිටුපා දමනු.

(අල්කුර්ආන් 6 : 112)

4. ලොවෙහි වූ සියල්ල ඒවාහි යථාර්ථය, එහි ගුණාංගය සහ ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය ඇතුළු සියල්ල නිර්මාණයන් යැයි අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණත්වය විශ්වාස කිරීම.

නිර්මාණයන් ගැන අල්ලාහ් අල්කුර්ආනයේ මෙසේ කියයි :

﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

සියලු දේහි නිර්මාතෘවරයා අල්ලාහ් වෙ. සියල්ලෙහි භාරකරුද ඔහු වෙ. (අල්කුර්ආන් 39 : 62)

﴿وَخَلَقَ كُلُّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا﴾

තවද, සියල්ල නිර්මාණය කළේ ඔහු (අල්ලාහ්)ය. පසුව ඒ ඒ නිර්මාණයන් අනුව සියල්ලෙහි දෛවය නිර්ණය කෙළේය. (අල්කුර්ආන් 25 : 2)

ඉබ්‍රාහිම් තාහි තුමා තම ජනයන් අමතා පැවසූ බව අල්කුර්ආනය මෙසේ සඳහන් කරයි:

﴿وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ﴾

සැබැවින්ම ඔබද ඔබ (නිර්මාණය) කරනා සියල්ලද නිර්මාණය කළේ අල්ලාහ්ය. (අල්කුර්ආන් 37 : 98)

මෙහි අප විස්තර කළ අයුරු දෛවය කෙරෙහි විශ්වාස කරනා කළ, ඒවා මිනිසාගේ ස්වකීය අභිප්‍රයයන් හට හා හැකියාවන් හට කිසිසේත් විරුද්ධ නොවන්නේය. මක්නිසාද යත් ආගමද, යථාර්ථයද, භාවයද, එය ඵලසම විග්‍රහ කරන හෙයිණි.

ඡරීෆා: මිනිසා හට තම ස්වකීය ක්‍රියාවෙහි ස්වකීය කැමැත්තක් ඇති බව මතු සඳහන් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකිය පැහැදිලි කරයි:

﴿فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا﴾

එමනිසා, ප්‍රියවන්නේ කවරෙක්ද හෙතෙම තම දෙවියා කෙරෙහි වූ සෘජු මාවත සොයා ගනිද්දෙන්.

(අල්කුර්ආන් 78 : 39)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ විස්තර වෙ:

﴿نَسَآءُكُمْ حَرِّثَ لَكُمْ فَأْتُوا حُرِّثَ إِلَىٰ شُرَّتُمْ﴾

(ඔබගේ භාණ්ඩාවන් ඔබට කෙනක් වැන්න). ඔබ මනාපය පරිදි ඔබ සඳහා වූ කෙන වෙත (සතුටුවීම පිණිස) යන්න. (අල්කුර්ආන් 2 : 223)

අල්ලාහ්ට බියවීම කෙරෙහි තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේ පැහැදිලි කරයි:

﴿اتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمِعُوا﴾

මිබ් හැකිතාක් අසුරින් අල්ලාහ්ට බියවන්න. (මුහුගේ) ආඥාවන් හට අවනත වන්න. (අල්කුර්ආන් 84 : 16)

කරුණාබර්ත අල්ලාහ් කිසිදු ආත්මයකට නොඉසිලිය හැකි බරක් ඒ මත නොපවරයි. එය විස්තර කරණු වස් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ කරුණු විග්‍රහ කරයි:

﴿لَا يَكُفُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وَرَعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ﴾

අල්ලාහ් කිසිදු ආත්මයකට එහි ශක්තියෙන් බැහැර වූ දෙයක් නොපවරයි. (හොදින්) මුහු සපයා ගත් දේ මුහු සතුය. නවද, (නරකින්) සපයා ගත් දේද මුහු සතුය. (අල්කුර්ආන් 2 : 288)

යථාර්ථය: මනාපයක් සහ යම් හැකියාවක් තමා මත ගැබ්වී ඇති බව සෑම මිනිසෙකුම මනාව දනී. හෙතෙම යමක් කරන්නට උත්සාහ දරන්නේ ඒ හැකියාව මතය.

මිනිසා තම මනාපය මත කරනා සමහර කාර්යයන් ගැන සසඳා බලන්නේය. ඇවිදීම වැනි ක්‍රියාවන් හෙතෙම තම ස්ව කැමැත්ත මත කරන කාර්යයක් වන අතර, කකුල් වෙවුලීම වැනි ක්‍රියාවන් තම නොමනාපය මත කෙරෙන බව වටහා ගන්නේය. තමුදු කෙතෙකුගේ මනාපය සහ හැකියාවන් අල්ලාහ්ගේ හැකියාව සහ මනාපය මත කෙරෙන්නේය.

මෙම කරුණ අළුලා ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ කරුණු පැහැදිලි කරයි:

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ . لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِمَّ . وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٨١﴾

මෙ(ම සත්‍ය අල්කුර්ආන)ය ලොවැසියන් හට මාර්ගෝපදේශයක් මිස අනෙකක් නොව. (නවද,) ඔබගෙන් යහමග සොයනා අය හට (මෙය) කදිම මග පෙන්වීමකි. නවද විශ්වයේ ආරක්ෂකයා වන අල්ලාහ්ගේ කැමැත්ත නොවන්නට ඔබ හට කිසිදු යහකමක් කැමැති වන්නේ නැත. (අල්කුර්ආන 81 : 27-29)

එපමණක් නොව. ඔුලු විශ්වයම අල්ලාහ්ට අයත් වේ. සර්ව බල අල්ලාහ්ට අයත් දේහී අල්ලාහ්ගේ අනුදැනුමෙන් තොරව කිසිවක් සිදු නොවේ.

අප විස්තර කළ ආකාරයට මිනිසා දේවය කෙරෙහි විශ්වාස කළ යුතු අතර, හෙතෙම තම යුතුකම ඉටු කිරීමෙන් වැළකී සිටීමට හෝ අකුසල් කර්මයන්හි නියැලෙන්නට හෝ කිසිදු සාධකයක් නැත. නම අල්ලාහ්ගේ ආඥාවන් ඉටු නොකර එය පැහැර හැරීම පිණිස දේවය සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම වැරදිය.

මෙයට මතු සඳහන් කරුණු සාධක වේ:

1. එය සනාථ කරමින් අල්ලාහ් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනහි මෙසේ පවසයි:

අල්ලාහ්ගේ මනාපය වීනම්, අපද අපගේ මුතුන් මිත්තන්ද '(අල්ලාහ්ට කිසිවක්) ආදේශ නොකළ ඇත්තෙමු. (අනුභව කළ හැකි)කිසිවක්(නුසුදුසු යැයි කිසිවිටෙක) අප තහනම් කර නොගත්තෙමු' යනුවෙන් ආදේශ කරන්නන් පවසති. මොව්නට පෙරවූ සමාජයේ අයද අපගේ අඬුවම විදින

කල් මෙසේ පවසමින් සත්‍ය ප්‍රතිපෙක්ෂ කළහ (එමනිසා තබාගෙන, ඔවුන් හට) බොහෝ පවසන්න, බොහෝ කියමන් හට සාධක තිබේද? (එසේනම්) ඒවා හෙළි කරන්න. (බොහෝ අප්‍රයෝජන) සිතුවිලි හැරෙන්නට බොහෝ කිසිවක් නොපිළිපදින්නෙහිය. නවද බොහෝ කරන්නන් හැර අන් කිසිවෙක් නැත. (අල්කූරාන් 6 : 148)

අල්ලාහ්ගේ පූර්ව සැලැස්ම වන දෙවිය කෙරෙහි ඔවුන් හට සාධක වී නම් අල්ලාහ් ඔවුන් අඩුවම් විදීමට නොසලස්වනු ඇත.

2. ශුද්ධවූ අල්කූරානය මෙසේද පවසයි:

رسلا مبشرين ومنذرين لنلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل
وكان الله عزيزا حكيمًا

මෙම වක්තෘවරුන්ගේ පැමිණීමෙන් පසුද අල්ලාහ් කෙරෙහි මිනිසුන් හට කිසිදු සාධකයක් නොවන පිණිස බොහෝ වක්තෘවරු (ස්වර්ගය ගැනවූ) සුභාරංචිය පවසන අය ලෙසද, රුදුරු වේදනාව කෙරෙහි අවවාද කිරීම පිණිසද (අල්ලාහ් පිටත් කර යැවිය). නවද අල්ලාහ් සියල්ල අහිමිවූ සුක්ෂ්ම ඥානය ඇත්තා වේ. (අල්කූරාන් 4 : 165)

ප්‍රතිපෙක්ෂ කරමින් ජීවත්වූ ජනයන් හට දෙවිය සාධකයක් වූවානම් වක්තෘවරු පත්කිරීමෙන් කිසිදු ප්‍රයෝජනයක් නොවන්නේය. මක්නිසාද යත් වක්තෘ වරුන්ට පසුද, (දේව ආඥාවන්ට) විරුද්ධව ක්‍රියා කිරීමද, අල්ලාහ්ගේ පූර්ව නියමය මත සිදුවන නිසාය.

3. බුහාරි සහ මුස්ලිම් ග්‍රන්ථවල අලි බින් අබ්බාසිබ්(රළු) තුමා විසින් වාර්ථා කළ විස්තරයක් මෙසේ සඳහන් වේ. 'වරෙක මුහම්මද් තුමා මෙසේ පැවසූහ. 'බො සියලු දෙනා කෙරෙහි මවුනොවුන් අවසානයේ සේන්ද්‍ර වන ස්ථානය ස්වර්ගයද නිරයද යන්න සඳහන් නොකර නැත.' 'එසේ නම් අල්ලාහ්ගේ වක්තෘතුමනි, (දෙදවස සාධකයක් කර ගෙන) කිසිදු කාර්යයක් නොකර සිටිය හැකි නොවේද?' යනුවෙන් සහාබිවරයෙකු විමසූ කළ 'නැත, බො ක්‍රියා කරන්න. සියල්ලන් කුමක් පිණිස නිර්මාණය කරන ලද්දේද, එය කිරීමට මවුන් හට පහසු කර ඇත්'යි පවසා මතු සඳහන් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වැනි කිපය පාරායනය කළහ.

﴿إِنْ سَعَيْكُمْ لَشَتَى . فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى . وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى . فَسَنِيْسِرْهُ لِلْيَسْرَى﴾

(මිනුෂ්‍යයින්), බොගේ උත්සාහයන් විවිධය. එහෙයින් (නම සේසත් කුසල් පිණිස අනුන් හට) ප්‍රධානය කර (අල්ලාහ්ට) බියවී, නවද අල්ලාහ්ගේ කුසල් දේ සත්‍ය කරන්නා හට ස්වර්ගයේ මාවත් පහසු කරන්නෙමු.

(අල්කුර්ආන් 92 : 4-7)

සහිත් මුස්ලිම් ග්‍රන්ථයේ වාර්ථාවක් මෙසේද සඳහන් වේ:

මවුනොවුන් නිර්මාණය කළ හේතූන් මත සියලු දෙනා හට යහමග පහසු කර ඇත යනුවෙන් පැවසූහ. පසුව තබී තුමා මතු සඳහන් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන් වාක්‍යය පාරායනය කළහ.

(මිනුෂ්‍යයින්), බොගේ උත්සාහයන් විවිධය. එහෙයින් (නම සේසත් කුසල් පිණිස අනුන් හට) ප්‍රධානය කර

(අල්ලාහ්ට) ඛියවී, තවද අල්ලාහ්ගේ කුසල් දේ සත්‍ය කරන්නා හට ස්වර්ගයේ මාවත් පහසු කරන්නෙමු.

(අල්කුර්ආන් 92 : 4-7)

දෙවය අරහයා කුසල් කර්මයන් කිරීමෙන් වැළකී සිටීමට තඛි තුමා කිසිවිටෙක කිසිවෙකුට අනුබල නුදුන්න. හැකිතාක් අන්දමින් සෑම අවස්ථාවකදීම කුසල් කර්මයන්හි නියැලෙන ලෙස දෙසූහ.

4. සමහර සුතුකම් ඉටුකරනා ලෙසද සමහරෙක් වැළකෙන ලෙසද අල්ලාහ් දෙවිදු මිනිසාට අණ කරයි. තවද මිනිසාගේ ශකිත්යට වාචාගත හැකි දේ පමණක් කරන ලෙසද අණ කරමින් සිටී.

(فَأَقْرَأَ اللَّهُ مَا اسْتَطَاعَ)

හැකිතාක් අසුරින් (සුතුකම් ඉටුකිරීම පිණිස) අල්ලාහ්ට ඛියවන්න.

(අල්කුර්ආන් 64 : 16)

(لَا يَكُلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا)

අල්ලාහ් ඉසිලිය නොහැකි බරක් කිසිදු ආත්මයක් මත නොපවරන්නේය.

(අල්කුර්ආන් 2 : 286)

ක්‍රියාවන් කෙරෙහි මිනිසා අනිවාර්යය කළේ නම් ඔහුට කළ නොහැකි දේ කෙරෙහි ඔහුට බල කරනු ඇත යනුවෙන් පවසයි නම් එය වැරදි අර්ථ නිරූපණයකි. එහෙයින් යමෙකු නොදැනුවත්ව හෝ අමතක වීමකින් හෝ බලකිරීමකින් හෝ අකුසල් කර්මයන්හි නියැලෙන කළ, කළ වරදට කිසිසේත් ඔහුට පව අත් නොවේ.

එයට හේතුව වන්නේ සාපයකට ලක් කිරීමට තරම් සාධක ඔහු කෙරෙහි නැති නිසාය.

5. අල්ලාහ් විසින් නියම කරන ලද දෛවය මිනිස් චිත්තනයෙන් ඇත්වූ සැඟවුණු රහසකි. කෙනෙකු තම දෛවය ගැන දැනගත්තේ ඔහුට නියමවූ කාර්යයන් සිදුවීමෙන් පසු වීනා පෙර නොව. තවද මිනිසාගේ බලාපොරොත්තු සහ පරමාර්ථයන් ඔහු විසින් කරන කාර්යයන්ට වඩා පෙරට සිටී. මිනිසා කාර්යයක් කිරීමට පුහුසු වන්නේ, එම කාර්යයන් පසු ඇති විය හැකි විපාකය ගැනවූ සම්පූර්ණ දැනුමකින් තොරවය. සියල්ල සිදුවන්නේ අල්ලාහ් නියම කරන ලද පූර්ව සැලැස්ම හෙවත් දෛවය මතය. කෙනෙකු මෙසේ ක්‍රියා කර තම කාර්යයන් සඳහා දෛවය සාධකයක් ලෙස පෙන්වීමට නොහැකිය. මක්නිසාදයත්, නියම වශයෙන්ම අවසානයක් ගැන තීරණය අවබෝධයක් නැති කරුණක් වෙනුවෙන් ලැබුණු විකෘතිවූ ප්‍රතිවිපාකයක් සාධකයක් ලෙස ඔහුට පෙන්වීමට කිසිවිටෙක නොහැකි නිසාය.

6. සාමාන්‍යයෙන්, මිනිසා ලෝකික කටයුතුවලදී තමාට සම්මත හා ප්‍රිය වන දේ කෙරෙහි වැඩි කැමැත්තක් දක්වා එය ලබාගැනීමේ වෙනතාවෙන් ක්‍රියා කරන අතර, තමා ප්‍රිය නොකරන දේ කෙරෙහි හෙතෙම නොඇදෙත්තේය. වෙනුවට තම කැමැත්ත සහ අකැමැත්ත ඒ සඳහා සාධකයක් ලෙසද නොපෙන්වන්නේය. එසේනම් ආඥාදායී සත්‍ය ආගමික කටයුත්තන් කෙරෙහි මරණෙන් මතු ප්‍රයෝජනය වන ක්‍රියාවන් නොකරන්නේ මක්නිසාද? අල්ලාහ්ගේ ආඥාවන් පැහැර හැර ඒ සඳහා කෙසේ දෛවය සාධකයක් ලෙස හෙතෙම ඉදිරිපත්

කරන්නද? එසේ ඉදිරිපත් කිරීම පරස්පර විරෝධී
ක්‍රියාවක් නොවේද?

මතු සඳහන් උදාහරණය මඳක් සිතා බලන්න:

මිනිසෙකු ඉදිරියෙහි මාවත් දෙකක් වේ. එයින් එකක්
අසුක්නි සහගත, මිනීමැරුම, මංකොල්ල, ලැජ්ජා සහ
බියෙන් යුත් ස්ථානයක් කරා ගමන් කරන්නාවූ මාවතකි.
අනෙක යුක්තිය රජයන සාමය සමාදානය සලස්
වන්නාවූ, කෙතෙකුගේ ජීවිතය, සේසත සහ ගෞරවය
කෙරෙහි ආරක්ෂාව සලස්වන්නාවූ තැනක් කරා ගමන්
කරන්නාවූ මාවතකි. මෙම මාවත් දෙකෙන් හෙතෙම තෝරා
ගන්නේ කුමණ මාවතක්ද? නිසැකයෙන්ම මහු තෝරා
ගන්නේ යුක්තිය සහ ආරක්ෂා සහිත සෘජු මාවත
නොවේද? අසුක්නි සහගත සහ ආරක්ෂා රහිත මාවත
තෝරා ගෙන ඒ සඳහා මෙදවය සාධකයක් ලෙස
ඉදිරිපත් කිරීම අනුවණ ක්‍රියාවකි. එසේ නම් මරණෙන්
මතු ජීවිතය සඳහා ස්වර්ගය ලබාගැනීමේ මාවත පිටුපා
රැදුරු තිරයේ මාවත තෝරාගන්නේ කුමණ හේතුවක්
නිසාද? එසේ නම් තමා තෝරාගත් තිරයේ මාවත සඳහා
කෙසේ මෙදවය හේතුවක් ලෙස පෙන්විය හැකිද?

තවත් උදාහරණයක්:

රෝගියෙකු හට මෙවද්‍යවරයෙකු විසින් රෝගය සුවවීම
පිණිස බෙහෙත් පාවිච්චි කරන ලෙස දැනුම් දෙනු
ලැබේ. රෝගය සුව කරගැනීම පිණිස රෝගියා
අකැමැත්තෙන් හෝ මෙවද්‍යවරයා විසින් නියම කරණ
ලද බොහෙත් ගිල දමයි. නමා ඉතා ප්‍රිය කරන ප්‍රණීත
ආහාරපාන පවා මෙවද්‍යවරයාගේ උපදෙස් මත වළකා
ගනී. මහු මෙසේ කරන්නේ නම් රෝගය හැකිනාක්

ඉක්මණින් සුව කර ගැනීමටය. රෝගියා බෙහෙත්ද පාවිච්චි නොකර, රෝගයට අහිතකර කැම්බීමවලින්ද නොවැළකී රෝගය වැඩිවී මරණාසන්න මොහොතට පත්වී ඉදවය මත වරද පැවතීම අනුවණ ක්‍රියාවක් නොවේද? එසේම අල්ලාහ් සහ අල්ලාහ්ගේ වක්තෘ තුමා විසින් දෙසු දේ නොකර නොසැලකිල්ලෙන් පසුවන්නේ කුමණ හේතුවක් මතද? අල්ලාහ් සහ අල්ලාහ්ගේ වක්තෘ තුමා වැළක්වූ දේ කිරීමට උත්සාහ කර පසුව ඉදවය මත බර පවත්න්නේ මක් නිසාද?

7. යුතුකම් පැහැර හැරීමට හා අකුසල් කර්මයන්හි නියැලීමට ඉදවය සාධකයක් ලෙස විදහා පාත්තෙකු කෙරෙහි, වෙනත් කෙනෙකු අයුක්ති ලෙස හැසිරී හෝ ඔහුගේ සේසත් අයුක්ති සහගත ලෙස උදුරාගෙන හෝ අගෞරව කර හෝ ඒ සඳහා ඉදවය සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් කළානම් (මා කුමක් කරන්නද? ඉදවය නිසා මා අතින් මඟට මෙවැනි දෙයක් සිදුවූවා කියා පැවසුවා නම්) ඔහු එය පිළිගනීද? කෙනෙකු කෙරෙහි තවත් කෙනෙකු අයුක්ති සහගතව ක්‍රියාකර ඒ සඳහා ඉදවය සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් කරන්නේ නම්, ඔහු එවැනි සාධකයක් කිසිවිටෙක නොපිළි ගනී. එසේ නම් අල්ලාහ් කෙරෙහි අයුක්ති සහගතව ක්‍රියාකිරීමෙහිලා ඉදවය සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් කරන්නේ කෙසේද?

ඉස්ලාමීය පාලනය සමයේ දෙවන කලීෆා (ජනාධිපති) වන උමර් බින් කත්තාබ් තුමාගේ පාලන සමය තුළ සිදුවූ කරුණක් ගැන මෙහිලා සිතා බැලීම අවස්ථාවෝචනය. අත සිඳිය යුතු තරමට වූ ඥාණයක් කළ ඥාණයකු විනිශ්චය සඳහා එතුමා වෙත ඉදිරිපත් කරන

ලදී. විවෘත විභාගයකින් පසුව සොරාගේ අත සිදින ලෙස උමර් බින් කන්තාබ් තුමා අණ කළහ. එවිට සොරා 'විශ්වාසවන්තයින්ගේ නායක තුමනි, අල්ලාන්ගේ දෛවය මත මා සොරකම් කළෙමි' යනුවෙන් පැවසුවේය. එයට එතුමා 'අප මබ අත සිදින්නේද දෛවය මත වේ' යනුවෙන් උත්තර දුන්හ.

දෛවය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීමෙන් ඇති ප්‍රයෝජන:

1. යම් දෙයකට වූ කාරණ සහ කාර්යයන්හි නියලෙන අවධියෙහි එය කෙරෙහි පමණක් සම්පූර්ණ ලෙස ඉවහල් නොවී, අල්ලාන්ගේ දෛවය මත විශ්වාසය තැබීම. මක්නිසාද යත් සියල්ල අල්ලාන්ගේ පෙර නිමිත්ත වූ පූර්ව සැලැස්ම හෙවත් දෛවය මත සිදුවන නිසාය.

2. තමා සිතුවන කාර්යයන් සපල වන කළ උඩගු නොවිය යුතුය. මක්නිසාද යත්, සියල්ල සිදුවන්නේ අල්ලාන් විසින් නියම කරන ලද පූර්ව සැලැස්ම හෙවත් දෛවය මත නිසාය. කුසල් සහ ජය කෙරෙහිවූ කාර්යයන් සඳහා තීරණය කරන්නේ අල්ලාන්ය. තම කාර්යයන් සපල වන කළ උඩගුවීම දෙවියන් හට ස්තූති වන්නා වීමෙන් මිනිසා පැහැර හරින්නේය.

3. අල්ලාන්ගේ පෙරනිමිති කාර්යයන් සිදුවන කළ, මිනිසා ඉවසිලිවන්නට සිටිය යුතුය. තමා බලාපොරොත්තු වූ දේ සිදු නොවිය යනුවෙන් හෝ තමා අකැමැති දෙයක් සිදුවිය යනුවෙන් හෝ සිත් තැවුල් නොවිය යුතුය. මක් නිසාද යත්, අහස් සහ පොලොවෙහි පාලනය කා අතෙහි වෙදෝ, ඒ සර්ව බලධාරී අල්ලාන්ගේ අනුදැනුම හා නියමය මත සියලු කාර්යයන් සිදුවන නිසාය.

මෙම කරුණ සමබන්ධ අල්කුර්ආන් වැකියක් මෙසේය:
 ﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ، لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا
 فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ، وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾

අහස්හි හා පොලොවෙහි හෝ බිහි කෙරෙහි සිදුවන
 සියලු දුඛවින දේ අප එය සිදු කරන්නට පෙර (ලව්හුල්
 මන්ෆුල් නම්) ආරක්ෂක පුස්තකයේ සඳහන් නොවී නැත.
 සැබැවින්ම එය අල්ලාහ්ට පහසු දෙයකි. බෙහෙත්
 ගිලිහී ගිය යමක් කෙරෙහි දුක් නොවී සිටීමද, මහු
 (අල්ලාහ්) බෙට ප්‍රධානය දේ කෙරෙහි බිහි අධික
 සතුටට නොපත්වන ලෙසටද (අල්ලාහ් බෙට දැනුම්
 දෙයි). අල්ලාහ් කිසිසේත් උඩගු සහ ආවමිබර අය ප්‍රිය
 නොකරන්නේය. (අල්කුර්ආන් 57 : 22-23)

මුහම්මද් තුමා මෙසේ දෙසුහ:

عجبا لأمر المؤمن إن أمره كله خير ، وليس ذاك لأحد إلا للمؤمن إن أصابته
 سراء شكر فكان خيرا له ، وإن أصابته ضراء صبر فكان خيرا له.

‘විශ්වාසවන්තයෙකුගේ තත්වය ගැන මම පුදුම වෙමි.
 මහුගේ සියලු දේ යහපත්ව ඇත. නියම විශ්වාසවන්තයා
 හැරෙන්නට මෙම තත්වය අන් කිසිවෙකු හට නොලැ
 බෙන්නේය. හෙතෙම සතුටට පත්වූ කළ, අල්ලාහ්ට
 ස්තූති කරන්නේය. එය මහුට මහත් යහපත් වන්නේය.
 දුකට පත්වූ කළ ඉවසිලිවන්ත වන්නේය. එයද මහුට
 යහපතක් වන්නේය.’ (ග්‍රන්ථය : සහිත් මුස්ලිම්)

දෙවියන් කෙරෙහි දෙපාර්ශ්වයක් නොමග ගොස් ඇතැ
ඒවා:

ජබරියියාවරු⁷ : මිනිසා තම ක්‍රියාවන් කෙරෙහි බල
කරනු ලද ඇතැ තම ක්‍රියාවෙහි මිනිසාට ස්ව
කැමැත්තක් හෝ හැකියාවක් හෝ නොවන්නේය
යනුවෙන් පවසන්නන්ය.

කදරියියාවරු⁸ : මිනිසා ස්ව ක්‍රියාවෙහි කැමැත්තෙන් හා
ස්වේච්ඡා හැකියාවෙන් ස්ථාවරව සිටී. එහි දෙවියන්ගේ
කැමැත්තට හෝ හැකියාවන් හට හෝ කිසිදු ඉඩක්
නැත යනුවෙන් පවසන්නන්ය.

ජබරියියාවරුන් හට ආගම හා යථාර්ථය මගින් පිළිතුරු
ආගම: සැබැවින්ම අල්ලාහ් මිනිසා හට ස්වකැමැත්තක්
හා මනාපය මත ඔහුගේ ක්‍රියාව සම්බන්ධ කර ඇත.

ඒ කරුණ විස්තර කර ගෑද්මවූ අල්කුර්ආනය මෙසේ
පැහැදිලි කරයි:

⁷ ජබර්: බලකිරීම, (Compulsion) මිනිසාගේ ස්වකැමැත්තට එරෙහිව
අල්ලාහ්ගේ බලකිරීම ඇති බව ජනම බිත් සෑදුනේ (ක්‍රි:ව:
745) මහජනවීමෙන් බිහිවූ කොටසක් පිළිගත්හ. ඔවුන්ගේ
තෙය අනුව මිනිසා සුළඟට අසුවූ පරඩැල්ලක් සේය.

⁸ කදරියියාවරු (Predestinarianism) මොවුන් ජබරියියාවරුන්ට හාත්
පසින්ම විරුද්ධ මතයක් දරති. 'මොවුන් මෙම සමාජයේ අග්ති
පුජකයන් වෙ' යනුවෙන් තබනු ලබන පැවසූ බව අබ්දුල්ලා බිත් උමර්
තුමා හෙළි කරන හදිසයක් අබ්දුල්ලාහ් ඉන්ජමය සඳහන් වේ.

﴿منكم من يريد الدنيا ومنكم من يريد الآخرة﴾

බෙහෙත් මෙලොව කෙරෙහි කැමැත්ත දක්වන අයද
මෙහි තවද, බෙහෙත් මතුලොව කෙරෙහි කැමැත්ත
දක්වන අයද මෙහි (අල්කූර්ආන් 3 : 152)

තවද ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ විස්තර කරයි:

﴿وقل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر إنا اعتدنا
لظالمين نارا أحاط بهم سرادقها﴾

(තනිතුවනි) මෙම සත්‍ය ආගම බෙහෙත් (අධිපති)
දෙවියාගෙන් (ආ) එකකි. එහෙයින් කැමැති අය (එය)
විශ්වාස කරන්නා. කැමැති අය (එය) ප්‍රතිකෂේප
කරන්නා. අප අපරාධකරුවන් සඳහා නිරපේ ගින්න
සකස් කර ඇත්තෙමු. එම ගින්නෙහි (දළ) පවුරු
මුහුණ වටකර ගන්නේය. (අල්කූර්ආන් 18 : 29)

තවත් අල්කූර්ආන් වැකියක් මෙසේ විස්තර කරයි:

﴿من عمل صالحا فلنفسه ومن أساء فعليها وما ربك بظالم للعبيد﴾

සාලිහ්වූ (කුසල්) කර්මයන් කරන්නේ කවරෙක්ද, එය
මුහුණට යහපත්වේ. අකුසල් කර්මයන් කරන්නේ
කවරෙක්ද, එය මුහුණට විරුද්ධ වනු ඇත. තවද, බෙ
දෙවියා තම වහලුන් හට කිසිදු අසුක්තියක්
නොකරන්නේය. (අල්කූර්ආන් 41 : 46)

යථාර්ථයේ පිළිතුර: කැම, බීම සහ ගනුදෙනු කිරීම
වැනි ස්ව කැමැත්තෙන් කරන කටයුතු සහ ලෙඩරෝග
නිසා ඇතිවන වෙළඳීම, ඉහළ මාලයෙන් හෝ ගසෙකින්
ඇඳගෙන වැටීම වැනි තමා අකැමැති ක්‍රියාවන් අතරවූ

වෙනස මිනිසා භෞදාකාරව දන්නේය. මිනිසා කැමිණීම සහ ගනුදෙනු වැනි ක්‍රියාවන්හි කිසිදු බල කිරීමකින් තොරව ස්ව කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කරන්නේය. වෙනුවෙන් සහ ඇදගෙන වැටීම වැනි ක්‍රියාවන් අකැමැත්තෙන් සහ නොමනාපයෙන් සිදු වන්නේය.

දෙවන පාර්ශ්වයේ අය ගැන ආගම සහ යථාර්ථය මගින් පිළිතුරු මෙසේය:

සැබැවින්ම සියලු දේහි මැවුම්කරුවා අල්ලාහ් වේ. සියලු කාර්යයන් ක්‍රියා වන්නේ ඔහුගේ මනාපය, අධිෂ්ඨානය මතය. මිනිසුන්ගේ සියලු ක්‍රියාවන් ඇතිවන්නේ ඔහුගේ කැමැත්ත ප්‍රකාරයැයි සර්ව බල අල්ලාහ් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආනයේ මෙසේ පවසයි:

﴿ولو شاء الله ما اقتتل الذين من بعدهم من بعد ما جاءتهم البينات ولكن اختلفوا فمنهم من آمن ومنهم من كفر ولو شاء الله ما اقتتلوا ولكن الله يفعل ما يريد﴾

අල්ලාහ්ගේ මනාපය වුවානම්, තමන් වෙත පැහැදිලි සාධක පැමිණී පසුවද, වක්තෘවරුන්ට පසු පැමිණී ජනයන් (තමනතර) කෝලාහල නොකර සිටිනු ඇත. නමුත් ඔවුහු හේද වූහ. ඔවුනතර විශ්වාසවන්තයින්ද වේ. තවද, ඔවුනතර ප්‍රතිකෂේප කළ අය (කාගිරුවරු) ද වේ. අල්ලාහ් මනාප වුවානම් ඔවුහු (මෙසේ) තමනතර කෝලාහල නොකර ගනු ඇත. නමුත් අල්ලාහ් තම මනාපය මත ක්‍රියා කරයි. (අල්කුර්ආන 2 : 253)

තවත් ශුද්ධවූ අල්කුර්ආන වැකියක් මෙසේය:

﴿وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هَدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ
الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

නවද, අප මනාස වුවනම් සියලු ආත්මයන් හට යහමහ
සකස් කර දී ඇත්තෙමු. නමුත් ‘මා සැබැවින්ම නිරය
මිනිස් සහ පින් වර්ග මගින් පුරවන්නෙමි’ යි යනුවෙන්
පෙරවදන් මා වෙනින් (පෙරම) විය. (32 : 13)

බුද්ධියෙන් සාධක:

මුලු විශ්වයම අල්ලාහ්ට අයත් වේ. මිනිසාද මේ විශ්වයේ
එක් කොටසකි. එහෙයින් මිනිසාද අල්ලාහ්ට අයත් වේ.
තම ස්වාමියාගේ කැමැත්තක් නොවන්නට ඔහු යටතෙහි
යැපෙන දාසයෙකු ඔහුගේ පාලනයෙහි අනගැසිය
නොහැකිය.

ඉස්ලාමීය ප්‍රතිපත්තියෙහි ප්‍රධාන ඉලක්කය

ඉස්ලාමීය ප්‍රතිපත්තියෙහි ප්‍රධාන ඉලක්කයන් යනු
ඉස්ලාම ආගම හරියාකාරව පිළිපැද පිවත්වීමෙන්
ඇතිවන්නාවූ උසස් සමාධිය සහ ප්‍රතිලාභය වේ. ඒවායේ
සමහරක් මෙසේය:

1. පිරිසිදු වෙනතාවෙන් කරනා අව්‍යාජ අධීෂ්ඨානයන්
සහ ඉබාදා (සියලු නිදොස් වැළුම් පිදුම්) අල්ලාහ්ට පමණක්
අයත් විය යුතුය. ඔහු කේවලය. මන්දයත් සියල්ලෙහි
මැවුම්කාරයා ඔහු නිසාය. ඔහුට සමව අන් කෙතෙකු
නැත. එහෙයින් සෑපු අධීෂ්ඨානයන් සහ සියලු වැළුම්
පිදුම් අල්ලාහ්ට පමණක් සීමා විය යුතුය.

2. සිතෙහි නිහතමානි සෑපු ප්‍රතිපත්තීන් නොවන්නට
ඇතිවිය හැකි චලනයෙන් බුද්ධිය සහ අදහස්

ස්වාධීනත්වය ලබන්නේය. මෙම ප්‍රතිපත්තීන් නොපිළිගන්නා අය දෙයාකාරය වේ. කොටසක්, තම සිත කිසිදු ප්‍රතිපත්තියක් නොපිළිගෙන තම සිතට එකඟවූ කරුණු මත පමණක් කුසල් කර්මයන් කිරීම. අනෙක් කොටස, නොමග හා විවිධ විවාද මත කෙරෙහි පැවැලී ඒවා පිළිගෙන ආගම අනුමත නොකළ අයුරු ක්‍රියා කිරීමට වෙර දරණ අය වේ.

3. සිත සහ චිත්තන සංයුත් වීම: කෙනෙකු මෙම ප්‍රතිපත්තීන් ස්ථිරව විශ්වාස කරන කළ ඒ ප්‍රතිපත්තීන් තම නිර්මාතෘවරයා වෙත අතලස්ව ලැබා කරන අතර, සිත් සැතපුම සහ චිත්තනයද සංයුත් වන්නේය. අල්ලාහ් තම පාලකයා සහ නීති සම්පාදකයා ලෙසද හෙතෙම පිළිගන්නේය. එම දෙවියා තීරණය කරන ලද පෙරමිනුම මත මහුගේ සිත් සන්තානය සංයුත් වී ඉස්ලාම ආගම කෙරෙහි විවර වන අතර අන් මිසදිවූ ආගමක් වෙත නොහැරෙන්නේය.

4. සර්වබල එකම දෙවියා අල්ලාහ්ට පමණක් වැළුම පිදුම කිරීම හැර, අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණයන් කෙරෙහි වැළුමපිදුම කර නොමග යැමෙන් වැළකී චිත්තනය සහ ක්‍රියාවන් ප්‍රගතියක් ලැබීම. වක්තෘවරු කෙරෙහි විශ්වාස කිරීමද මෙම ප්‍රතිපත්තියෙහි එක් කොටසක්වේ. මෙම විශ්වාසය වක්තෘවරයාගේ අනුශාසන පිළිගෙන ජීවත්වන්නන් හට ශාන්තියක් හා සමෘද්ධියක් කෙරෙහි තීරණය වගකීමක් සහිත වන්නේය.

5. සෑම කටයුත්තකදීම ස්ථිරව සන්සුන්ව සිටීම: කුසල් කර්මයන් කිරීමට ලැබෙන සෑම අවස්ථාවක්ම අල්ලාහ්ගේ වරප්‍රසාදයන් උදෙසා ප්‍රයෝජනයට ගෙනද අල්ලාහ්ගේ

බලවත් අඩුවමට බියවී අකුසල් කර්මයන් සිදුවන්නා ස්ථානයන්ගෙන් පවා ඇත්තී සිටීමට අවස්ථා උදාවෙයි. මන්දයත්, කළු කුසලාකුසලයන් අනුව මරණින් මතු ජීවිතයේ ඵලවිපාක ලැබීම කෙරෙහි විශ්වාස කිරීමද මෙම විශ්වාස පද්ධතියේ තවත් ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් ලෙස තිබීමයි. ඒ ගැන පරිශුද්ධවූ අල්කර්ආනය මෙසේ විස්තර කරයි :

﴿وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رُبُّكَ بَغَافِلٌ عَمَّا يَعْمَلُونَ﴾

සියලු දෙනා හට ඔහුන්ගේ ක්‍රියාවන් හට නිලයන් වේ. ඔබ කරනා කාර්යයන් ගැන ඔබ දෙවියා අපරීක්ෂාරීව නොසිටී. (අල්කර්ආන් 6 : 132)

මුහම්මද් තුමා දෙසූ මතු පවසන හදිසය මෙම පරමාර්ථය කෙරෙහි මිනිසා දිරිගන්වයි :

المؤمن التقوي خير وأحب الى الله من المؤمن الضعيف ، وفي كل خير احرص على ما ينفعك واتعن بالله ، ولا تعجز ، وإن أصابك شيء فلا تقل لو أني فعلت كان كذا وكذا قل : قدر الله وما شاء فعل ، فإن لو تفتح عمل الشيطان .

ස්ථීර විශ්වාසවන්තයෙකු බෙලහිත විශ්වාසවන්තයෙකුට වඩා අල්ලාහ් ප්‍රිය කරයි. නමුදු සියල්ලන්ට යහපත් කර්මයන් වේ. යුක්තිසහගත, ඔබට ප්‍රයෝජනය ගෙන දෙන දේ කෙරෙහි අලුම් කරන්න. තවද, අල්ලාහ්ගෙන් පමණක් උදව් පතන්න. අධෛර්යය නොවන්න. ඔබට අයහපතක් සිදුවූ කල්හී මා මෙසේ කළා නම් මෙය

සිදුවන්නේ නැතොවෙද, යනුවෙන් වලන බුද්ධියෙන් නොපවසන්න. අල්ලාහ් විසින් තීරණය කළ පූර්ව සැලැස්ම වන ඥානය සිදුවිය යනුවෙන් පමණක් පවසන්න. මා මෙසේ කළා නම් යනුවෙන් පවසන යමෙකුගේ වදන් ඥානයෙන් ක්‍රියාවන් හට මග පාදන්නේය. (ග්‍රන්ථය : මුස්ලිම්)

6. නියම සමාජයක් බිහිකිරීම: නියමාකාරයෙන් ඉස්ලාමීය ආගම ස්ථිර කිරීම මගින් ඒ ආගම ව්‍යවස්ථාවීම පිණිස උත්සාහ දරණ ශක්තිමත් සමාජයක් බිහි කිරීම. එසේ අල්ලාහ්ගේ මාවතෙහි නිහතමානීව තම ජීවිතය යොමු කරන කළ ඇතිවිය හැකි කිනම් කරදරයක් මුවද එය ඉවසා ගත හැකි පවිත්‍ර සමාජයක් ඇතිකිරීම.

අල්ලාහ් ශුද්ධවූ අල්කූර්ආනය මෙසේ පවසයි:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ﴾

සැබැවින්ම (සත්‍ය) විශ්වාසවන්තයින් කවරෙකු වේ නම්, ඔවුහු අල්ලාහ් කෙරෙහි සහ අල්ලාහ්ගේ වක්තෘවරයා කෙරෙහි විශ්වාස කර, පසු සැක නොකොට තම සේසත් ප්‍රාණයන් අල්ලාහ් වෙනුවෙන් පරිත්‍යාග කරන්නන් වේ. නියම සත්‍යවන්තයින් මොවුන්ය. (අල්කූර්ආන් 49 : 15)

7. තනි පුද්ගලයා සහ සමාජය සෘජු ලෙස සදාතනික අයුරින් යහමගට යොමුකිරීමෙන් එලොව, මෙලොව

ජයගැනීම සහ යහපත් ප්‍රතිලාභයක් හා කීර්තියක් ලබා ගත්තට හැකිවීම.

﴿من عمل صالحا من ذكر أو أنثى وهو مؤمن فلنحيينه حياة طيبة ولنجزينهم أجرهم بأحسن ما كانوا يعملون﴾

පුරුෂයෙකුගෙන් හෝ ස්ත්‍රියන්ගෙන් හෝ යමෙකු විශ්වාසවන්තයෙකු ලෙස වී (අව්‍යාජ) යහකමක් කළේද, සැබැවින්ම අප ඔහු, යහ දිවිපෙවෙතක් වෙත යොමු කරන්නෙමු. නවද, (එළොව) ඔවුන් හට, ඔවුන් කරමින් හුන් යහ දේ මගින් ඉතා අගනා ප්‍රතිලාභද ලබා දෙමු.
(අල්කුර්ආන් 16 : 97)

ඉහත විස්තර වූයේ ඉස්ලාමීය ප්‍රතිපත්තියෙහි සමහර ප්‍රගති ඉලක්කයන් වේ. මෙම අසහාය ප්‍රතිපත්තීන් නිදොස්ව, නිසියාකාරව සහ ක්‍රමිකව පිළිපැදීමට අපට සහ අත් සියලු මුස්ලිම්වරු හට සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් අවස්ථාව උදා කරන්නා!

සියල්ල දන්නන් අල්ලාහ් පමණි!

تم بعون الله وتوفيقه ترجمة وإصدار هذا الكتاب
بالمكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات
بحي الروضة

تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف
والدعوة والإرشاد

الرياض ١١٦٤٢ هـ ص.ب ٨٧٢٩٩
هاتف ٤٩٢٢٤٢٢ فاكس ٤٩٧٠٥٦١

يسمح بطبع هذا الكتاب وإصداراته الأخرى بشرط
عدم التصرف في أي شيء ما عدا الغلاف الخارجي .

حقوق الطبع ميسره لكل مسلم

شرح أصول الإيمان

تأليف - فضيلة الشيخ - محمد بن صالح العثيمين (رحمه الله)

භරත උසුල් අල්-ඉමාන්

(ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධති විග්‍රහය)

ترجمه - أبو شاعره محمد حسين

مكتب الدعوة بحبي الروضة

راجعه - محمد سلسيل - مكتب الدعوة بالزلفي

نور محمد حفيظ أمين - مكتب الدعوة بالأحساء

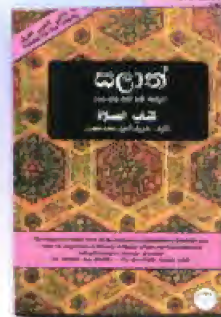
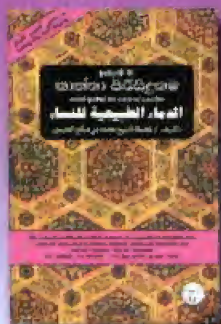
කතෘ

මුහම්මද් ඛිත් සාලිත් අල් උරතමිත්

සිංහලෙන්

අබුසාගුරා මුහම්මදු හුසේයින්

قيمة طباعة النسخة الواحدة ريال واحد ...
تتقدّ به كافرًا من كفره أو جاهلًا من جهله

ردمك: ٩٩٦٠-٩٥٣٩-١-٢

مطبعة الترجيم: ٣٣١٦٥٣ قه ٣٣١٨٨٦

مكتبة التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بحي الروضة بالرياض
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد

هاتف: ٥٩٢٨٦٦ فاكس: ٥٩٢٨٦٦ البريد الإلكتروني: mcawdah@hotmail.com ط. ٥٩٢٩٩ الرياض ١١٦٥٢